nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 40 lir

TRST, nedelja 23. septembra 1962

Leto XVIII. - Št. 212 (5296)

Sedemnajsto zasedanje glavne skupščine OZN

V torek se je v New Yorku začelo 17. zasedanje glavne skupščine OZN. Za predsednika skupščine so izvolili pakistanskega predstavnika Zafrulaha Kana. Na dan otvoritve letošnjega zasedanja so šteli Združeni narodi 104 države članice, t. j. dvakrat toliko kakor pred šestnajstimi leti, ko je bilo prvo zasedanje skupščine te svetovne organizacije. Že takoj v začetku zasedanja pa se je članstvo povečalo na 108 s sprejemom Burundija, Jamajke, Trinidada in Ruande. Med sedanjim zasedanjem bosta sprejeti še Alžirija in Uganda, tako da bodo Združeni narodi imeli 110 članic. Afriško-azijska skupina se je s tem znova povečala, tako da bo v skupščini še bolj čutiti njen konstruktivni vpliv.

V obsežnem sporedu je vpisanih 89 točk. Razen tega so na zahtevo tajnika U Tanta vključili na dnevni red vprašanje razorožitve, o katerem je do sedaj razpravljal odbor osemnajstorice v Ženevi. Dalje so sprejeli vprašanje kitajskega predstavništva. Sovjetska zveza je zahtevala, naj bi vključili tudi razpravo o sklicanju konference za mednarodno trgovino. Glede tega pa so sklenili kompromis, tako da so to sovjetsko zahtevo združili z že obstoječim sklepom skupščine o sklicanju te konference v letu 1964.

Združeni narodi so postali večji, reprezentativnejši in bolj izkušeni, povečal pa se je tudi seznam nerešenih mednarodnih problemov. Čeprav je obsežnejši dnevni red skupščine je samo zunanja manifestacija dvojnega procesa: na eni strani se množe notranje težave, na drugi pa se razpravljati o teh težavah in jih po možnosti reševati v širšem krogu organizacije. Niti malo ni težko ugotoviti, da so nosili te druge predvsem majhne ali manj razvite države, narodi, ki še niso dosegli svoje neodvisnosti, ali ki je še niso utrdili, skratka tisti, ki se k Združenim narodom ne obračajo zaradi propagandističnih točk «dobljenih» v hladni vojni, temveč zaradi zaščite in podpore. Združeni narodi, ki so sicer ogledalo in kazalo mednarodnih dogajanj, se čedalje bolj spreminjajo v torišče nasprotnih tendenc. Prva je tendenca, ki je več let dominirala v skupščini, še bolj v organih Združenih narodov; je prizadevanje, svetovno organizacijo popolnoma podrediti političnim potrebam velikih sil ali pa, ko tega ne morejo doseči, izključiti jo iz praktičnega obravnavanja reševanja mednarodnih problemov. Izraz te tendence je vidno upadanje zanimanja velikih sil za Združene narode oziroma vztrajno forsiranje nekaterih, s stališča mednarodnega sodelovanja deplasiranih tem, ki tudi danes bremenijo dnevni red skupščine. Drugo tendenco predstavlja prizadevanje, osredotočiti pozornost ZN na naloge, ki jih je bolj ali manj mogoče rešiti z njihovimi sklepi in silami, kakor tudi krepiti širok politični moralni pritisk v zvezi s tistimi nalogami, katerih reševanje je odvisno predvsem od velikih sil.

Združeni narodi so kot mednarodni politični činitelj pokazali sorazmerno največjo učinkovitost in verjetno tudi najboljše rezultate na področju kolonialnih problemov. Malo je sicer sporov, ki so jih neposredno rešili v konferenčnih dvoranah, vendar pa je prispevek Združenih narodov k ugotavljanju in iskanju rešitev neizpodbiten. Med drugim je značilno, da sta z dnevnega reda sedemnajste skupščine odpadla ravno dva kolonialna problema — alžirski in zahodnoirianski. Nobenega teh sporov seveda niso mogli rešiti v Združenih narodih, vendar pa je že sama njihova prisotnost v Združenih narodih, skupaj z aktivnostjo številnih zagovornikov realističnega reševanja, to rešitev prav gotovo spodbudila in pospešila.

Veliko bolj sporna je učinkovitost Združenih narodov na področju velikih spopadov med bloki oziroma v zvezi z ustavitvijo tekmovanja v oboroževanju, ki pomeni najbolj nevarno obliko teh spopadov. Ni težko dokazati, da so postale velike sile bolj občutljive za kritike in stališča v skupščini, vendar pa je v luči zelo pičle ženevske bilance še dalje povsem neznano, ali so pripravljene tudi na bolj praktična prizadevanja.

Že v začetku splošne delate je začelo prevladovati vprašanje razorožitve. Brazilski predstavnik je predlagal resolucijo o takojšnji prepovedi jedrskih poizkusov in zahteval, naj skupščina podpre spomenico nevezanih držav na ženevski konferenci.

Predlagal je dalje, naj bi zunanji ministri ZDA, SZ, Velike Britanije in Francije pretehtali možnosti za neformalne razgovore v New Yorku, da bi na njih odstranili ovire za sporazum o prepovedi jedrskih poskusov.

Poziv za prekinitev jedrskih poizkusov je na velesile naslovil tudi japonski delegat. O razorožitvi sta govorila tudi ameriški delegat Stevenson in sovjetski zunanji minister Gromiko, toda šlo je predvsem za medsebojno polemiko in za ponovitev dosedanjih predlogov in utemeljevanj. Na žalost poteka debata, zopet ob grmenja atomskih eksplozij tako v ZDA kakor v SZ.

Naloga neblokovske večine v Združenih narodih, ki jo v zvezi z razorožitvijo še manj obremenjujejo specialni «interesi» in predsoki, je, da nenehno sili, spodbuja in zahteva rešitve.

Po volitvah čaka alžirsko vlado ogromna naloga. Vojna je prizadejala velikansko škodo. Cele vasi so požgane, gospodarstvo je uničeno, šolstvo je treba postaviti na nove temelje; treba bo poskrbeti za zaposlitev brezposelnih, izvesti agrarno reformo itd. Slika kaže skupino zasilnih bivališč na kraju požgane vasi

Sedem dni v svetu

Nov upor v Argentini

V Argentini je prejšnji teden izbruhnil nov upor v vojski proti vladi oziroma proti najvišjim vojaškim voditeljem. General Carlos Ongania, ki so ga prejšnji mesec odstavili s položaja poveljnika konjeniškega zbora, in ga upokojili, je ustanovil uporniško poveljstvo v Campo de Mayo v bližini Buenos Airesa. Tamkajšnja garnizija je največja v Argentini.

General Ongania je objavil poročilo, s katerim je pozval predsednika Guida, naj izbere med «diktaturo in demokracijo». Hkrati pa je predsednika obtožil, da je orodje v rokah vrhovnega vojaškega poveljstva.

Upor je izbruhnil, potem ko so odstavili poveljnika prve oklepne divizije generala Alsogaraya in nekatere druge generale. Upornike je podprlo tudi letalstvo. Kakor je znano, so se generali, ki so bili na vodstvu vojske, polastili oblasti prejšnji mesec in so skušali kolikor mogoče podaljšati obstoj vojaške vlade s predsednikom Guidom ali pa tudi brez njega. Uporniki, ki so prejšnji mesec bili premagani, so hoteli vzpostaviti ustavno vlado z volitvami, ki bi morale biti v najkrajšem času.

Predsednik Guido je dvakrat pozval upornike na brezpogojno predajo, vendar pa se je začel pozneje z njimi pogajati. Uporniki so zahtevali takojšen odstop vrhovnega poveljnika vojske in načelnika glavnega štaba; generala Carlosa Loria in Bernardina Labayruja, ki sta bila postavljena na vodstvo vojske, potem ko sta bila že upokojena. Ker so uporniki odločno vztrajali pri svojih zahtevah, je predsednik Guido dal ukaz vladni vojski, naj skuša upor zatreti. Prišlo je do prvih spopadov. Ko pa je vlada uvidela, da je premoč na strani upornikov, je Guido sporočil najprej odstavitev omenjenih dveh generalov in ministra za vojsko, zatem pa je odstopila celotna vlada. Toda omenjeni trije generali ne priznavajo odstavitve ter so začeli na lastno pest vojaške operacije proti svojim nasprotnikom. Prišlo je do spopadov. General Ongania je izjavil, da ne bo dopustil, da bi zavladala vojaška diktatura. Težko je reči, kako se bodo stvari dalje razvijale, še posebno, ker je vojska razdeljena in bo rešitev morda zopet mogoča z majavim kompromisom, ki prav gotovo ne more prinesti Argentini nič pozitivnega.

Volitve v Alžiriji

V Alžiriji so bile v četrtek volitve v ustavodajno skupščino. Volitve so v glavnem potekale mirno. Udeležba na volitvah je bila zelo visoka in ogromna večina volivcev je odobrila kandidatne liste. Nasprotnih glasov je bilo zelo malo. V torek se bo sestala izvoljena skupščina in izvolila novo vlado, kateri bo verjetno predsedoval Ben Bela. Upati je, da se bo s tem začelo v Alžiriji razdobje konstruktivnega dela za obnovo dežele.

Francoski predsednik

General de Gaulle je v svojem govoru v petek sporočil, da je vlada odobrila njegov načrt zakona, naj se odslej predsednik republike izvoli na neposrednih volitvah in ne kakor doslej, ko ga je volilo 80.000 velikih volivcev. Načrt zakona bo predložen v glasovanje ljudstvu, da ga odobri. V svojem govoru je de Gaulle dejal, da je nujno potrebno, da predsednik, ki mu nova ustava daje mnogo več pravic in funkcij kakor prejšnja, dobi neposredno zaupanje od ljudstva. Glede sebe je dejal, da to zaupanje že uživa, da pa sloni bolj na zgodovinskih razlogih. Po njegovem mnenju ne bo tako z njegovimi nasledniki, ki ni nujno, da so bili aktivno udeleženi v političnih dogajanjih države. Zato bodo morali dobiti neposredno zaupnico ljudstva.

Proti de Gaullovemu načrtu je nastal močan odpor v posameznih strankah.

Nova ustava v Jugoslaviji

V petek se je v zvezni ljudski skupščini v Beogradu končala razprava o osnutku nove jugoslovanske ustave. O ustavi je podal dolgo obrazložitev predsednik ustavne komisije Edvard Kardelj. Nova ustava vsebuje temeljna načela družbeno-politične in družbeno-gospodarske ureditve, temelje političnega sistema, določa pristojnosti federacije, republik, okrajev, občin, sodstva, zvezne skupščine, položaj in fukcije predsednika republike, zveznega izvršnega sveta, zvezne uprave, ljudskih odborov ter utemeljuje osnovna načela svobode, pravic in dolžnosti državljanov.

Osnutek ustave določa, da imajo državljani pravico do družbenega samoupravljanja. Zajamčeni so jim delo, svoboda misli in odločitve. Državljani so enaki v pravicah in dolžnostih ne glede na razlike v narodnosti, rasi, veroizpovedi, spolu, jeziku, izobrazbi ali v družabnem položaju. Državljan ima pravico svobodnega izražanja svoje narodnosti in narodne kulture ter svobodne rabe svojega jezika. Jeziki narodov Jugoslavije so enakopravni. Pripadniki narodov Jugoslavije imajo v skladu z republiškim zakonom v drugi republiki pravico do pouka v svojem jeziku.

Vsaki narodnostni manjšini je zajamčena pravica, svobodno uporabljati svoj jezik, izražati in razvijati svojo kulturo in ustanavljati ustanove, ki to pravico zagotavljajo. Na šolah za pripadnike narodnostne manjšine se poučuje v jeziku te narodnosti. Narodnostna manjšina ima tudi druge, z ustavo in zakoni določene pravice.

Izpovedovanje vere je svobodno in pomeni zasebno stvar državljanov. Verske skupnosti so ločene od države in so svobodne pri opravljanju verskih zadev in verskih obredov. Verske skupnosti lahko ustanavljajo verske šole za vzgojo duhovnikov. Protiustavna pa je zloraba vere in verske dejavnosti v politične namene.

Nova ustava določa, da se bo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Boji po ulicah argentinske prestolnice Čete gen. Onganie zasedle predsedniško palačo

Predsednik Guido je sedaj na strani skupine iz Campo de Mayo («modri»), kateri pomaga letalstvo; mornarica pa je v nasprotnem taboru («colorados»)

BUENOS AIRES, 22. — V zadnjih 24 urah so se dogodki v Argentini naglo razvijali. Med obema deloma vojske je prišlo do popolnega razdora in začela se je prava državljanska vojna. Hudi boji so se vneli tudi po ulicah Buenos Airesa. Letala v službi skupine iz Campo de Mayo so popoldne obstreljevala nasprotne položaje v mestu. Že v prvih jutranjih urah je skupina iz Campo de Mayo prišla s kolono tankov v mesto in zasedla predsedniško palačo, ki jo je bil predsednik Guido že prej zapustil in odšel v predsedniško rezidenco v Olivosu v predmestju prestolnice.

Kmalu zatem je mornarica objavila sporočilo, da je predsednik Guido odstopil, toda predsednik Guido je to zanikal. Telefoniral je generalu Onganii v Campo de Mayo in je izjavil: «Nisem odstopil; imam za svojo dolžnost ostati na svojem mestu.»

Že sinoči je predsednik Guido objavil razglas, v katerem sporoča, da sta bila vrhovni poveljnik Carlos Lorio in načelnik glavnega štaba vojske Bernardino Labayru odstavljena in da je bila sprejeta ostavka podtajnika za vojsko Saravie. Guido je pozval vse vojaške enote, naj se vrnejo v vojašnice, in je sklical sestanek vseh generalov v predsedniški palači.

Že sinoči je prišlo do številnih spopadov v predmestjih. Baje je bil general Benjamin Tazzenbach imenovan za novega ministra za obrambo, toda mornarica ni tega imenovanja odobrila, medtem ko ga je letalstvo odobrilo.

V sporočilu mornarice, da je Guido odstopil, je bilo tudi rečeno, da je Guido sporočil svojo ostavko svetu admiralov. Še prej je mornarica objavila izjavo, s katero je ostro napadla predsednika Guida in je zatrjevala, da so voditelji nasprotne strani vojske in letalstva sprejeli vabilo mornarice za takojšnji sestanek za reorganizacijo vlade. Guida je mornarica obtožila, da je osebno kriv sedanjega položaja. Dalje je bilo v sporočilu rečeno, da so nedavni dogodki del «premišljenega načrta», ki naj povzroči splošno zmedo in «izroči deželo komunizmu ali drugi ekstremistični sili». Guida obtožujejo, da krije take načrte. Na koncu so pozvali vse vojaške poveljnike, naj odredijo konec sovražnosti in naj se zberejo ob 2.30 (ob 6.30 po srednjeevropskem času) v ministrstvu za mornarico. Pozneje pa so v Campo de Mayo uradno sporočili, da je general Ongania odklonil vabilo na omenjeni sestanek. Sporočilo dodaja: «Če se želijo razgovori, morajo vsi sestanki biti na poveljstvu v Campo de Mayo.»

Argentina je sedaj razdeljena na dva dela. Na eni strani je Guido, ki se je rešil varuštva tako imenovane skupine «gorila» in se sedaj naslanja na poveljstvo v Campo de Mayo. To poveljstvo uživa podporo večine enot vojske. Na drugi strani je mornarica, s katero so povezani generali, katere vodita bivši poveljnik vojske Loria in načelnik glavnega štaba Labayru. Do popolnega razdora je prišlo med Guidom in mornarico. Zvedelo se je, da je tajnik za mornarico kontraadmiral Clement odstopil. Letalstvo je stopilo na stran skupine iz Campo de Mayo. Ta skupina se označuje z imenom «modri», medtem ko so njihovi nasprotniki «colorados».

Po Guidovem zanikanju, da je odstopil, je prišlo še do večje zmede. V jutranjih urah je prišlo do številnih spopadov v raznih krajih. Do hujših bojev, med katerimi so uporabljali tudi težko orožje, je prišlo v bližini železniške postaje v južnem delu Buenos Airesa, imenovanem Constitucion. Spopad je trajal okoli 20 minut. Končal se je, ko so čete generala Onganie zasedle postajo.

Razen tega so «modre» čete zasedle komisariat v dotičnem delu mesta in sedež orožništva. Poveljstvo «modrih» je sporočilo, da se pripravlja na širok napad proti skupini «colorados» v Buenos Airesu. Razen tega je poveljstvo priporočalo prebivalstvu ogroženih sektorjev, naj zapusti svoja stanovanja. Ob 14.10 po krajevnem času so se na Trgu Constitucion začeli boji. «Modre» so podpirala lovska letala, ki so obstreljevala nasprotnike. «Modri» skušajo zasesti ministrstvo za mornarico. V jugovzhodnih delih Buenos Airesa je začelo prebivalstvo zapuščati stanovanja. V bližini vladne palače je močan odred «modrih» ob podpori tankov namestil številne topove proti palači ministrstva za mornarico in vojsko. Ti dve palači sta oddaljeni kakih 50 metrov od vladne palače, kjer so vojaki, oboroženi s strojnicami zavzeli položaje na vseh oknih in balkonih.

Opoldne je prišlo v bližini Rosaria, približno 250 km severnozahodno od Buenos Airesa do spopada.

Letalstvo, ki je bilo ves čas nevtralno, je ob 13. uri po krajevnem času stopilo na stran «modrih». V uradnem sporočilu je rečeno, da «spričo nastalega položaja in zaradi tega, da se zaščitijo državne ustanove, stopajo letalske sile na stran poveljstva iz Campo de Mayo». Letalstvo, oklepna vozila in topništvo so začeli močno bombardiranje področja, na katerem je dirkališče v Buenos Airesu, kjer je glavni štab generala Loria. V Buenos Airesu so težki tanki «modrih» bombardirali arzenal Esteban de Luca, kamor so se zabarikadirale čete «colorados».

Na raznih krajih Buenos Airesa, kjer so v teku boji, se dvigajo plameni z dimom. Poročajo tudi, da so letala «modrih» obstreljevala radijsko postajo v Mar del Plata, ki je prekinila oddaje.

Iz Campo de Mayo pa oddajajo po radiu številne izjave,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Francija — predsednikova republika

DANES

V Argentini se je stanje močno zaostrilo, tako da je že sinoči prišlo do močnejših spopadov, ki so se danes nadaljevali in so zavzeli obseg vojne. Mornarica je zavzela stališče proti predsedniku Guidu, in ta se je postavil pod pokroviteljstvo skupine iz Campo de Mayo. To skupino je podprlo tudi letalstvo, ki je včeraj bombardiralo položaje nasprotnika v Buenos Airesu. Skupine iz Campo de Mayo so prejšnjo noč zasedle predsedniško palačo v prestolnici. Značilno je, da poveljstvo odstavljenih generalov Loria in Labayruja govori, da gre za načrt, «ki naj izroči deželo komunizmu ali drugi ekstremistični sili». Dosedanji uporniki, ki jih sedaj podpira tudi predsednik Guido, in niso več uporniki, pa poudarjajo, da želijo vzpostavitev zakonitosti in čimprejšnje volitve.

S karibskega področja poročajo o novem piratskem dejanju, za katero so odgovorne ZDA. Portoriške oblasti so namreč zaplenile 80.000 vreč kubanskega sladkorja, ki ga je neka britanska ladja peljala v Sovjetsko zvezo. Sovjetska vlada je ostro protestirala pri ameriški vladi zaradi te grobe kršitve mednarodnih zakonov. Predsednik Kennedy pa v svoji poslanici kongresu demokratske stranke iz države Ohio znova grozi Kubi. Kennedy pravi v tej poslanici tudi, da je položaj na svetu «še vedno nevaren». Toda veliko odgovornost za to nevarnost nosi prav njegova vlada.

Zato se je treba razmisliti nad sovjetsko spomenico v OZN, ki predlaga pripravo načrta za uporabo sredstev, ki gredo za oboroževanje, v miroljubne namene. Spomenica namreč poudarja, da se sedaj na svetu troši za oborožitev nič manj kakor 120 milijard dolarjev letno. S tem denarjem bi lahko v veliki meri izboljšali življenjsko raven prebivalstva, še posebno v zaostalih deželah, kjer ljudje mnogokje trpijo lakoto.

VČERAJ SE JE ZAKLJUČILA TRIDNEVNA STAVKA KOVINARJEV

Minister Pastore otvoril v Turinu XII. mednarodno razstavo tehnike

Segni in Fanfani sta včeraj odprla za promet «avto cesto sonca» od Rima do Neaplja - Pieraccini poudarja, da je PSI na razpolago le za politiko, ki vodi k socializmu v demokraciji in svobodi

RIM, 22. — Danes ponoči se zaključi tridnevna stavka kovinarjev, ki se redno ponavlja vsak teden od četrtka do sobote; prav tako se napoveduje splošna stavka kovinarjev tudi za zadnje tri dni prihodnjega tedna. Zdi se, da so se industrijci kar sprijaznili s takim načinom stavke, ker niso pokazali še nobenega znaka, da so pripravljeni na pogajanja za novo kolektivno delovno pogodbo. Od stavkanja so izvzeti kovinarji v obratih Fiat, ker se tam nadaljujejo pogajanja med upravo in predstavniki sindikatov. Kovinarji v milanski pokrajini pa stavkajo vsak dan zadnje štiri ure, kar znese prav tako tri delovne dni v tednu.

Predsednik republike Segni in predsednik vlade Fanfani sta danes odprla za promet zadnji trakt «avto ceste sonca» Rim-Neapelj, nato pa sta se poklonila spominu slovitega penalista odv. Porzia, ki je danes umrl. Fanfani je zatem nadaljeval pot v Bari, kjer si je ogledal sejem. Minister Pastore pa je danes otvoril XII. mednarodno razstavo tehnike v Turinu. V svojem govoru se je dotaknil tudi kritikov politike gospodarskega načrtovanja in dejal med drugim, da se ti kritiki oklepajo starih predsodkov in ne vidijo, da je avtomatizem tržišča anahronizem v sodobnem svetu, ki se usmerja v vedno večji meri k organizaciji in koordinaciji proizvodnega procesa. Pastore je tudi podčrtal premajhna sredstva za znanstveno raziskovanje in tehnično izobrazbo, zlasti če pomislimo, da bo Italija potrebovala do leta 1975 okrog 3 milijone 350 tisoč tehnikov in da je treba zmanjšati več kot na polovico sedanje število nekvalificiranih delavcev.

V jutrišnji številki socialističnega glasila «Avanti!» objavlja njegov glavni urednik Pieraccini uvodnik, v katerem pravi med drugim, da se je desnica morala sprijazniti s porazom glede nacionalizacije električne industrije in da je bil ta ukrep «prvi odgovor na ogromen hrup, ki ga je dvignila, ko je skušala napraviti iz vsake muhe slona, predvidevajoč predčasne volitve, razkole v večini in vladne krize». Potem ko je zatrdil, da v več kot 15 letih ni nobena dežela na Zahodu uveljavila tako važne reforme, Pieraccini pripominja, da je del dorotejske desnice povzel argumente liberalne desnice in zahteva «razčiščenje» s socialisti, medtem ko socialdemokrati «podčrtavajo, *ex chatedra* z rdečim in plavim svinčnikom demokristjanske napake» in «oportunizem socialistov». Uvodničar je mnenja, da je vse to povezano z bližnjimi volitvami, vendar poudarja, da ne bo nobene krize, ker tudi neki demokristjanski tednik priznava, da levi center nima «razsodne alternative». Po mnenju uvodničarja pa vendar ni moč te polemike reducirati na izključno volilne razloge, ker se dejansko nahajamo v «novem in izvirnem položaju: razbili smo staro ravnotežje in gradimo novo stavbo s prispevkom dveh političnih gibanj, socialistov in katoličanov».

Katoličani in socialisti se danes srečujejo z vprašanji sodobnega sveta: s politiko načrtovanja, z monopoli, z nauki in prakso neokapitalizma; ljudske sile čutijo meje kapitalistične ureditve in razumejo, da ni moč nazaj. «Novo politično razdobje je torej nekaj mnogo globljega od parlamentarne konjunkture in le nespametni morejo misliti, da se more razvijati brez diskusij, borb in nasprotij; toda hkrati je to tudi nekaj, kar ni moč lahko izbrisati z manevri na vrhu, kakor si umišlja desnica, ker njegove korenine tiče v potrebah ljudskih množic».

Pieraccini nato zavrača obtožbe o «dvoličnosti» PSI in poudarja, da socialisti, ko govore o demokraciji, mislijo na program, ker je vse krize demokracije porodila nesposobnost, da bi našli odgovor na potrebe ljudstva. Vprašanje demokracije v Italiji je v tem, da se odločno uveljavi vrsta reform, hkrati pa zajamči uživanje najširših svoboščin za vse državljane; vprašanje demokracije je v tem, da se resno načne vprašanje kmetijstva, da se ostvari deželna ureditev, ki naj razbije sedanji okoreli centralizem in omogoči politiko gospodarskega načrtovanja. «Ko socialisti zahtevajo odločno uveljavljenje vladnega programa, se ne izogibajo vprašanju demokracije, ampak se ga lotevajo na njenem pravem terenu». Zato se mu zdi deplasiran način, kako se postavlja vprašanje zavezništev, če se postavlja izven njegovega naravnega terena, ki je vedno teren programa. Manever z «razčiščenjem» in s socialističnimi «jamstvi» nima nobenega smisla, pravi Pieraccini; to pa tembolj, ker se pri tem hoče pozabiti na bistvo socialistične politike vprav v trenutku, ko se socialistom postavljajo take zahteve. «Socialisti niso na razpolago niti za konservativno nazadovanje niti za diktatorske pustolovščine: v demokratičnem razvoju iščejo razvoj k socializmu in imajo trdno pred očmi ta svoj končni smoter prav zato, ker so socialisti. Kdor se pa pri tem dela, kakor da ne razume, da sta socializem in svoboda za nas nerazdružljiva, dokazuje, da je zelo neroden pri prikrivanju konservativne zaskrbljenosti z demokratično zaskrbljenostjo. Danes nas čakajo nove borbe za deželno ureditev in reforme v kmetijstvu. Komunisti menijo, da morejo napadati vlado zaradi resnih korakov nazaj in zaradi zaskrbljujočih zakasnitev glede uresničenja programa; toda res je, da se napreduje tudi kljub diskusiji in med razumljivimi odpori, in napreduje se z utrjevanjem demokracije.»

Odv. Porzio je umrl

NEAPELJ, 22. — V zgodnjih jutranjih urah je umrl sloviti italijanski penalist Giovanni Porzio. Svojo odvetniško dejavnost je začel z 22 leti v svojem rojstnem mestu, kjer se je rodil 6. oktobra 1873. Že v mladih letih se je aktivno udejstvoval v političnem življenju. Po izvolitvi v občinski svet leta 1906, je bil pozneje poslanec do fašizma in je pripadal «liberalni demokraciji». Ostal je zvest politični koncepciji Giolittija. V prvi vladi Nittija (maj 1920) je bil državni podtajnik pravosodnega ministrstva, v juniju istega leta pa je bil podtajnik predsedstva vlade z Giolittijem. Nastopil je proti Salandri in Mussoliniju, po uboju Matteottija pa je z Giolittijem podpisal znano resolucijo v obrambo svobode.

Njegovo ime pa je zlasti povezano z nekaterimi slovitimi sodnimi razpravami, kjer se je uveljavil s svojim izrednim govorniškim darom. Med njegovimi številnimi publikacijami se omenjata zlasti «Figure forensi» (1923) in «Arringhe» (1936 in 1948).

Angleško-ameriška polemika zaradi dolarja in šterlinga

Dillon zavrača Maudlingov predlog, naj bi mednarodni denarni sklad sprejel tudi druge valute kot rezervo

WASHINGTON, 22. — Na pravkar zaključenem zasedanju sveta guvernerjev mednarodnega denarnega sklada in mednarodne banke je angleški finančni minister Maudling, predložil, načrt, ki naj bi omogočil povečanje razpoložljivosti valut, ki bi se uporabljale kot valutne rezerve, tako da pomanjkljivost rezerv ne bi ovirala razmaha trgovine in mednarodne proizvodnje. Maudling predlaga, naj bi pri mednarodnem denarnem skladu uvedli poseben tekoči račun, ki bi omogočal, da se kot rezerva sprejmejo tudi druge valute in ne samo dolar in šterling, in s tem bi se povečala razpoložljivost uporabnih rezerv.

Maudling je danes na tiskovni konferenci izjavil, da bo cena zlata ostala nespremenjena in da si ni moč misliti, da bo dolar razvrednoten. Dodal je, da je treba šterling okrepiti z enakim mednarodnih sodelovanjem, kakršno zahteva predsednik Kennedy za dolar. Maudling je poudaril, da se tudi šterling uporablja kot rezervna valuta v deželah, ki štejejo 600 milijonov prebivalcev in je v zadnjih letih finansiral skoraj polovico trgovskih poslov «svobodnega sveta». Maudling je dejal, da bo šterling okrepljen tudi z vstopom Velike Britanije v evropsko gospodarsko skupnost ter da se bo uporabljal «kot rezervna valuta» v večjem obsegu.

Glede svojega predloga za uvedbo skupnega računa tujih valut na Zahodu je Maudling izjavil, da je ta predlog narekovala nujnost, da se zagotovi financiranje mednarodne trgovine, ki je v stalnem razmahu, in da se preprečijo težave, ki bi nastale zaradi morebitne pomanjkljivosti plačilnih sredstev, ki bi lahko paralizirala gospodarski razvoj «svobodnega sveta», pri čemer bi ta zaostal za komunističnim svetom.

Ameriški zakladni minister Dillon je na tiskovni konferenci izjavil, da Maudlingov predlog niti zdaleč ne bi rešil vprašanja dolarja in šterlinga in da bi ustvaril nove probleme. Dejal je, da bi nastale «nepremagljive težave», če bi skupina držav imela možnost, da se pri mednarodnem denarnem skladu iznebi katere koli valute, ki ne bi bila več zaželena. Poudaril je, da se zdi, da ni nobena druga država razen Velike Britanije pripravljena sklepati mednarodnih sporazumov, ki bi vsebovali tako jamstvo, kakor ga predvideva Maudlingov načrt.

Glede dolarja je Dillon izjavil: «Mogoče je, da bodo ZDA po vzpostavitvi ravnotežja v svoji plačilni bilanci proti koncu prihodnjega leta razpolagale za nekaj časa s prebitkom. V tem primeru bi bile pripravljene do neke mere sprejeti drugačne valute namesto dolarja v izravnavo tega prebitka.» Ni pa povedal, do kolikšne višine bi bile ZDA pripravljene sprejeti tuje valute.

«Vesoljska strategija»

MOSKVA, 22. — Glasilo sovjetskega obrambnega ministrstva «Krasnaja zvezda» piše danes, da bo Sovjetska zveza prisiljena sprejeti nove ukrepe za «vesoljsko» obrambo, če bodo ZDA nadaljevale s pripravljanjem vojaškega programa za vesolje.

List pravi, da nameravajo ZDA uporabiti zunanje vesolje za «uresničenje svojih napadalnih načrtov proti socialističnim državam», medtem ko stremi sovjetski vesoljski program po «miroljubnem obvladanju vesolja».

To piše list v oceni knjige «Vojaška strategija», ki jo je napisal maršal Sokolovski in ki predlaga sovjetski vladi, naj uporablja vesoljski prostor, «da se preprečijo napadalne spletke imperialistov».

Argentina

(Nadaljevanje s 1. strani)

v katerih poudarjajo, da hočejo «modri» vzpostaviti spoštovanje ustave in jo braniti za vsako ceno ter v čim krajšem času razpisati volitve, «zato da bo ljudstvo lahko svobodno izbiralo svoje voditelje».

«Colorados» pa z druge strani pravijo, da hočejo «vzpostaviti demokracijo» in temeljito izkoreniniti peronizem in «zadušiti vsako drugo diktatorsko dejavnost». Eni in drugi pa pravijo, da so odločeni «braniti suverenost in izvesti gospodarsko obnovo dežele».

Argentinski primas kardinal Caggiano, ki je prišel danes z ladjo v Rim, je sklenil takoj vrniti se z letalom v Buenos Aires. Pred odhodom je izjavil, da so ga nujno poklicale v Argentino posamezne skupine vojakov, da bi posredoval. «Vendar pa, je dodal kardinal, mislim, da je praktično nemogoče učinkovito posredovati med vojaki.»

Predsednik Guido, ki je tudi poveljnik oboroženih sil, je izdal nov poziv častnikom, ki so se pridružili odstavljenima generaloma, naj položijo orožje, «da se prepreči nadaljnje prelivanje krvi». Tiskovna agencija «Telam» poroča, da je po sestanku visokih poveljnikov mornarice admiral Sanchez Sanudo odšel v Campo de Mayo na posredovanje.

Medtem vse kaže, da «modri» povsod napredujejo in da si bodo zagotovili oblast nad prestolnico. «Modrim» so se pridružile številne čete nasprotnikov tako v Buenos Airesu kakor tudi v Rosariu. Blizu južne postaje v Buenos Airesu so letala danes dopoldne izvršila nov bombni napad, ki je trajal pol ure. Kakor je sporočil radio, je general Lorio ukazal svojim vojakom, naj ostanejo na svojih položajih in naj se držijo dogovorjenega premirja. To je prva omemba premirja, ki se do sedaj sploh ni omenjalo.

Opolnoči so v Buenos Airesu boji prenehali. Sile «coloradosa», ki so se zabarikadirale v ministrstvu za mornarico, so se predale «modrim» in tem so sledile vse druge čete generala Loria v južnem delu Buenos Airesa. O generalu Loriu ni od popoldne nobene vesti. Letalstvo je aktivno sodelovalo z «modrimi». Predsednik Guido je popoldne sprejel številne generale, ki so se pridružili «modrim».

Jutri popoldne bo sestanek vseh generalov v aktivni službi. Izločeni so voditelji «coloradosov» generali Lorio, Labayru in Saravia.

Kar se tiče položaja predsednika Guida, je bilo rečeno, da je ta odstavil «coloradose» in začel podpirati sile generala Onganie, ker je bil prepričan, da ga bodo te podpirale v njegovi obveznosti, da prihodnje leto razpiše volitve, katerim so se «coloradosi» upirali.

Ni znano koliko žrtev je padlo med današnjimi boji. Govori se, da je med «coloradosi» 120 mrtvih.

V Buenos Airesu je nocoj vse mirno. «Colorados» držijo še nekatere položaje, toda so demoralizirani. Ambulante so začele prevažati ranjence v bolnišnice. Darovalce krvi so pozvali, naj se javijo.

Kazakevič je umrl

MOSKVA, 22. — Agencija Tass javlja, da je danes umrl sovjetski pisatelj Kazakevič. Imel je 49 let; umrl je za rakom. Tass dodaja, da je bil hraber bojevnik; mnogo njegovih romanov ima za tematiko drugo svetovno vojno.

Najdaljši dan (Iz «Expressa»)

(Op. ur.: Marché commun pomeni skupno tržišče)

Zažigalna bomba v baziliki sv. Petra

VATIKANSKO MESTO, 22. — Po prvem poročilu ANSA so vatikanski orožniki našli v baziliki sv. Petra tri ali štiri zavitke z zažigalno snovjo, kar bi utegnilo povzročiti požar in s tem veliko škodo. V cerkvi so namreč namestili lesen oder za zasedanje ekumenskega koncila. Po kasnejših vesteh pa se je zvedelo, da je neki delavec našel steklenico s solno kislino, ki je bila povezana z detonatorjem. Položil jo je na neko polico, pozneje pa je padla na tla in se razbila; dvignil se je velik dim, škode pa ni bilo. Po skrbni preiskavi cerkve so našli še en detonator, ki pa ni bil povezan z nobeno zažigalno snovjo.

Vatikansko orožništvo vodi preiskavo skupno z italijansko policijo. Spominjamo se, da je 14. julija eksplodirala v cerkvi sv. Petra tempirana zažigalna bomba, ki pa ni povzročila velike škode; pozneje so neko tako bombo odkrili na spomeniku neznanega junaka v Rimu.

Prepovedana zdravila

RIM, 22. — Ministrstvo za zdravstvo javlja, da je prepovedana prodaja skupine farmacevtskih specialitet, ki vsebujejo «zoxazolamino», ker ti preparati baje škodujejo jetrom, hkrati pa je prepovedana tudi prodaja «monase», edinega proizvoda, ki je dovoljen v Italiji in ki vsebuje «etriptamino», ker domnevajo, da povzroča okvare na kostnem mozgu. To prepoved so izdali v pričakovanju mnenja, ki ga bo o teh specialitetah izrekel višji svet za zdravstvo.

Izredno stanje v Akri

AKRA, 22. — Predsednik Gane Nkrumah je proglasil izredno stanje na področju Akre, ker je v tem poslednjem času prišlo do številnih bombnih napadov. Na podlagi tega ukrepa so prepovedane manifestacije, policija more uvesti policijsko uro in vršiti hišne preiskave. V prestolnico je prišlo iz drugih pokrajin več sto policistov. Bombni atentati so zahtevali življenje številnih oseb, 256 pa jih je bilo ranjenih.

Čez štiri dni pride na obisk v Akro predsednik indijske vlade Nehru.

Nehru in Naser se sestaneta 30. t. m. v Kairu

PARIZ, 22. — Predsednik indijske vlade Nehru se je davi dolgo razgovarjal z generalom de Gaullom ob navzočnosti samega tolmača. Nehru je bil na uradnem obisku v Parizu tri dni. V tem času se je razgovarjal tudi s predsednikom francoske vlade Pompidoujem in z zunanjim ministrom de Murvillom. Iz Kaira javljajo, da se bo Nehru sestal 30. septembra s predsednikom Naserjem med prekinitvijo svoje poti iz Pariza v Novi Delhi. Predstavnik indijskega poslaništva v Kairu je izjavil, da bo Nehru poročal Naserju o rezultatih konference ministrskih predsednikov Commonwealtha.

V intervjuju, ki ga je danes dal v Parizu, je Nehru izrazil bojazen, da bi takojšnja povezava Indije z evropskim skupnim tržiščem lahko prinesla veliko škodo sedanjim trgovinskim odnosom med Indijo in Veliko Britanijo. Dejal je, da bi se moralo ohraniti sedanje stanje glede tega do leta 1970, ko bi Indija lahko sklenila trgovinski sporazum s sedanjim skupnim tržiščem in z razširjenim skupnim tržiščem. Izrazil je upanje, da se bo skupno tržišče usmerilo navzven in da bo pomagalo razvijajočim se deželam. Nehru je podprl predlog gospodarskega in socialnega sveta OZN za svetovno gospodarsko konferenco.

Kar se tiče spopadov na indijsko-kitajski meji, je Nehru izjavil, da se Indija ne more pogajati pod grožnjo. Dodal je, da je njegova vlada predlagala začetek pogajanj za zmanjšanje napetosti. Poudaril je, da Indija podpira sprejem Kitajske v OZN.

Na vprašanje v zvezi z Berlinom je Nehru izjavil, da o tem ne bi smeli razpravljati v OZN, ker dve najbolj zainteresirani državi nista članici OZN.

Na vprašanje, ali je naklonjen sestanku med Kennedyjem in Hruščovom, je Nehru odgovoril: «Mislim, da je vedno dobro, če so okoliščine ugodne, da se državni poglavarji in osebnosti sestanejo in da diskutirajo.»

Zatem je Nehru izrazil mnenje, da Sovjetska zveza iskreno želi mir in da ne vodi ekspanzionistične politike. Dodal je: «Ne morem reči istega glede Kitajske, ki je bila pogostoma ekspanzionistična v preteklosti in je tudi sedaj, kar se tiče Indije.»

Na koncu je Nehru izjavil, da je indijska izvenblokovska politika činitelj, ki prispeva k svetovnemu miru.

Nocoj je Nehru prispel na letališče Fiumicino v Rimu. Namenjen je v Lagos.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Jugoslavija odslej imenovala Federativna socialistična republika Jugoslavija.

Kardelj je v svoji obrazložitvi med drugim poudaril, da je naloga države ustvariti takšen politični sistem, ki bo razna protislovja rešil z demokratično evolucijo socialistične družbe. Nova ustava bo omogočila delovnim ljudem, da čim bolj svobodno in demokratično odločajo o svoji usodi in si priborijo vse pravice v skladu z materialnimi in drugimi možnostmi družbe.

Po novi ustavi se v precejšnji meri povečajo funkcije predsednika republike. Odslej bo funkcija predsednika republike ločena od funkcije predsednika vlade. Predsednik republike odgovarja za svoje delo samo skupščini, predseduje svetu federacije: to je nova institucija, ki bo proučevala politiko in stanje v državi, delo političnih, izvršilnih in upravnih organov.

Zvezno skupščino sestavljajo: zvezni zbor, gospodarski zbor, prosvetno-kulturni zbor, socialno-zdravstveni zbor in politično-upravni zbor. Člani zveznega zbora, ki jih izvolijo republiške skupščine avtonomnih družbeno-političnih skupnosti, sestavljajo zbor narodov.

Nova ustava določa tudi ustanovitev ustavnega sodišča, ki bo odločalo o skladnosti zakona z ustavo Jugoslavije.

Italija

S 404 glasovi proti 74 je poslanska zbornica odobrila zakon o nacionalizaciji električne industrije. Zakon mora odobriti še senat, toda tam je opozicija neprimerno šibkejša in bo zaradi tega šlo delo laže in hitreje izpod rok. Odobritev tega prvega važnega ukrepa vlade levega centra so podčrtali vidnejši predstavniki vladnih strank, socialistični poslanec Lombardi pa je poudaril med drugim, da je odobritev tega ukrepa važna vsaj z dveh gledišč: ker je to po dolgih letih prvi primer, da je vlada držala prevzeto obvezo, drugič pa, ker je uspelo prebiti skorjo konservativnosti in konformizma ter s tem odpreti pot politiki gospodarskega načrtovanja. Važnost tega ukrepa so podčrtali tudi Orlandi, Reale, Colombo in Fanfani, le Malagodi trmasto vztraja pri zatrjevanju, da pri tem ne gre za ukrep, ki bi ga bili narekovali razlogi gospodarskega in socialnega značaja, ampak da gre za «veliko uslugo», ki jo je KD baje naredila PSI, da bi socialistično stranko ločila od KPI, kar pa da ji ni uspelo.

Kampanja desnice proti vladi se je v glavnem polegla, in prenehale so govorice o skrajšani življenjski dobi vlade in o predčasnih splošnih volitvah, češ da vlada ne bo mogla uresničiti vsega svojega programa, ker da je zlasti v KD močna opozicija proti deželni ureditvi, če bi se predhodno ne doseglo, da bi se PSI obvezal, da v novih deželnih upravnih odborih ne bo blokiral s KPI, kjer bi svetovalci obeh strank imeli večino v deželnem svetu. Na vse te govorice je Fanfani javno odgovoril, da bo vlada uresničila ves svoj program, tudi deželno ureditev, kakor je bilo načelno sklenjeno v dogovoru med strankami, ki jo podpirajo. Tudi tednik KD «La Discussione» je podkrepil te izjave Fanfanija, in tako je ta kampanja desnice v glavnem utihnila, tudi kljub ne vemo še kako močni fronti okrog demokristjanskega poslanca Piccolija, ki vztraja na «razčiščenju» odnosov med KD in PSI. Toda glede tega je dobro povedal prvak levice KD Granelli, ko je dejal, da je povsem nelogično zahtevati danes nove obveze od PSI, ko se je vlada levega centra sestavila izključno na podlagi programa treh strank (KD, PSDI in PRI), kateremu je PSI obljubil zunanjo podporo; če hočete, da PSI prevzame nove obveznosti — poudarja Granelli — potem mu morate dati tudi vi nove koncesije. To pa pomeni novo vlado, v kateri bodo tudi socialisti, in s tem tudi nov program. Za to pa je danes še prezgodaj, ker je časa komaj dovolj za uresničenje sedanjega programa.

Odnosi med KD in PSI pa so se nekoliko zaostrili zaradi vladnega zakonskega osnutka o enotni nižji srednji šoli, ki bo obvezno za vse, in v kateri naj bi se poučevala kot neobvezen predmet tudi latinščina. Socialisti in komunisti so odločno proti temu, in sedaj se med KD in PSI vodijo pogajanja, da bi premostili to oviro.

Veliko razburjenje v javnem mnenju je povzročilo dejstvo, da so v teh poslednjih dneh odkrili velike potvorbe živil, kot na primer parmezana, vina, masla, pa tudi mleka in margarina; v parmezanu so celo odkrili plastično snov, ki jo uporabljajo za izdelovanje ročajev pri dežnikih! Spričo tega je vlada sprejela ustrezne ukrepe, da bi zavrli ta naraščajoči pojav gospodarske kriminalitete, ki utegne imeti (v kolikor je že ni imela) usodne posledice za ljudsko zdravje. Minister za zdravstvo je razposlal telegrafsko okrožnico vsem pokrajinskim zdravnikom in jim ukazal, da morajo poostriti nadzorstvo nad sirarnami in razpečevalnicami in takoj prijaviti sodišču vsak primer prekrška higienskih predpisov o proizvodnji in prodaji živil in pijač, pravosodni minister pa je opozoril državne pravdnike pri prizivnih sodiščih, naj uvedejo čim hitrejši postopek proti osebam, ki bi jih prijavili zaradi potvorbe živil in pijač. Kako bo to šlo, se bo še videlo, saj je glede tega dovolj slabih izkušenj.

Po konferenci Commonwealtha

Prejšnji teden se je v Londonu po zelo burnih sejah končala konferenca ministrskih predsednikov držav Britanske skupnosti (Commonwealtha). Ob zaključku so objavili skupno sporočilo, da že sama dolžina sporočila, ki znaša kakih 2000 besed, dokazuje, kako težko so prišli udeleženci do kompromisa — med vztrajno britansko zahtevo po zgoščenem sporočilu in zahtevami voditeljev Commonwealtha, naj bi sporočilo izražalo razpoloženje konference in vsebovalo nekatere konkretne zahteve.

Kakor je izjavil neki udeleženec konference, sporočilo ni zadovoljilo nikogar v celoti, pač pa v večji meri kot vsi prejšnji [illegible] črti izraža razpoloženje konference. Skope izjave o sporočilu [illegible] zaključni seji konference [illegible] jo od Macmillanove pripombe, da je «zelo zadovoljen» in da [illegible] «dobro» in izjave novozelandskega ministrskega predsednika, [illegible] je ostalo «še dosti za pogajanja», do izjave predsednika vlade [illegible] jane, da je sporočilo «zelo dobro», a da je vse odvisno od tega, kaj se bo izcimilo iz njega.

Sporočilo jasno pravi, da je razprava odkrila «številne razlike v gledišćih in številne negotovosti». «Šele ko bodo v celoti ni pogoji za pristop Velike Britanije k Evropski gospodarski skupnosti, bo mogoče izreči končno sodbo». Britanska vlada se je zavezala, da se ne bo [illegible] neje posvetovala z državami Commonwealtha med nadaljevanjem bruseljskih pogajanj. Sporočilo tudi ne prikriva, da so udeleženci izrazili zaskrbljenost [illegible] možnih negativnih posledic [illegible] tanskega pristopa k skupnemu trgu. V sporočilu so tudi [illegible] do izraza stališča udeležencev [illegible] splošnih problemov trgovine [illegible] položaja razvijajočih se držav [illegible] sebej izraža vznemirjenost [illegible] di fluktuacije cen surovin [illegible] nega poslabševanja blagovne [illegible] njave.

V Londonu je malo tistih, [illegible] ocenjujejo izid konference Commonwealtha kot zmago [illegible] kot poraz za britansko vlado [illegible] pa zmaguje mnenje, da [illegible] brodili dvomov in skrbi, [illegible] nih na konferenci, kljub [illegible] sestavljenemu sporočilu, [illegible] mnenju mnogih daje britanski [illegible] di komaj zaznaven napotek, [illegible] nadaljuje razgovore, kar bo [illegible] kakor storila. Po splošnem [illegible] nju je treba obravnavati to [illegible] britev, naj Britanija [illegible] pogajanja, v tesni zvezi s [illegible] pom, da si voditelji držav Commonwealtha pridržijo pravico [illegible] končne sodbe šele tedaj, ko bodo v celoti znani rezultati [illegible] seljskih razgovorov.

Vendar pa zagovorniki britanske vključitve v evropsko gospodarsko skupnost ne prikrivajo [illegible] dovoljstva, da je Mac Millanu uspelo izogniti se temu, da [illegible] posameznim državam konkretne [illegible] zagotovila. Poudarjajo, da [illegible] ročilo omejuje samo [illegible] nost Britanije, da v nadaljevanju razgovorov upošteva na konferenci izražena mnenja, ter da [illegible] izognili obveznosti, sklicati [illegible] konferenco Commonwealtha [illegible] dokončno odločitvijo. To [illegible] pregnalo konservativni [illegible] bi, da utegne njena [illegible] zaključiti pogajanja za [illegible] no, zelo odjekniti v [illegible] nosti in Commonwealthu ter [illegible] žiti njen padec.

SOVJETSKA SPOMENICA SKUPŠČINI OZN

120 milijard dolarjev letno porabi svet za oboroževanje

Samo z delom tega denarja bi lahko močno dvignili življenjsko raven v zaostalih deželah

NEW YORK, 22. — Sovjetski načrt za uporabljanje v miroljubne namene vseh sredstev, ki bodo razpoložljiva zaradi razorožitve, je bil predložen v obliki izjave glavni skupščini.

Izjava pravi, da bi splošna in popolna razorožitev rešila narode velikega bremena vojaških izdatkov ter bi omogočila, da se vsako leto uporabi okoli 120 milijard dolarjev, ki se sedaj uporabljajo v vojaške namene, za najnujnejše potrebe človeštva.

V 25 letih bi razorožitev omogočila državam sveta, da sprostijo 3.000 milijard dolarjev. Če bi mogli odtegniti od oborožitve petino sedanjih izdatkov, bi bilo mogoče dati na razpolago za pomoč nezadostno razvitim deželam 20 milijard dolarjev letno. S tem skladom bi razvijajoče se dežele lahko premagale sedanjo zaostalost že v sedanji generaciji in bi se približale proizvodni ravni Zahodne Evrope v 20 do 25 letih.

Spomenica pravi zatem, da razorožitev sama na sebi ne bi rešila vseh problemov držav in narodov, in dodaja: «Vendar pa bi blagodejno vplivala na gospodarstvo vseh dežel in na dvig blaginje v vseh deželah.» S tem v zvezi omenja spomenica, da «v ZDA, Veliki Britaniji, Franciji, Zahodni Nemčiji, Italiji in drugih državah, povsod čutijo narodi nujne potrebe, katerih zadovoljitev ovira oboroževalna tekma». Tudi socialistične države bi imele korist od tega ukrepa kakor tudi nezadostno razvite dežele.

Načrt našteva zatem, kako bi se lahko izkoristili omenjeni denar v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki.

Na koncu poziva načrt resolucije vlade vseh držav, naj povečajo svoje napore, da pride čim hitreje do splošne in popolne razorožitve, ter «daje nalogo glavnemu tajniku, naj začne potrebna posvetovanja za sestavo mednarodnega programa za pomoč, ne da bi čakal na sklenitev pogodbe o splošni in popolni razorožitvi».

V torek prva seja alžirske skupščine

ALŽIR, 22. — Začasni izvršilni svet je sklical prvo sejo alžirske ustavodajne skupščine za torek ob 16. uri na sedežu bivše alžirske skupščine pod kolonialnim režimom.

Alžirska komunistična stranka je objavila sporočilo, v katerem izreka svojo podporo naporom političnega urada za reorganizacijo dežele in svari pred nevarnostjo neokolonializma. Dalje izjavlja, da je pripravljena sodelovati pri izvajanju vladnega programa, ki je bil določen na sestanku v Tripolisu.

Tajnik političnega urada Kider je sporočil, da bo novi alžirski ministrski predsednik odšel konec meseca na zasedanje OZN v New York. Na vprašanje, ali bo predsednik vlade Ben Bela, je Kider odgovoril, da mora to odločati skupščina, vendar pa «ne bi bilo nobeno presenečenje, če bi bil izbran Ben Bela».

Kider je dalje izjavil, da je politični urad pozval ljudsko vojsko polkovnika Bumediena, naj postavi «sanitetni kordon» okoli Alžira, da onemogoči «nenadzorovane elemente», ki na tem področju ropajo in ugrabljajo ljudi. Sporočil je, da pripadajo ti elementi četrti vilaji. Voditelji četrte vilaje so bili o tem obveščeni in opozorjeni, da so za tako stanje sami odgovorni. Dobili so ukaz, naj vse svoje ljudi pokličejo v vojašnice. Na področju «sanitetnega kordona» bodo lahko krožili samo razoroženi in s posebno propustnico.

Ponoči so se po alžirskih ulicah pojavili letaki s podpisom «Začasni odbor za koordinacijo». Letaki napovedujejo ustanovitev opozicijske stranke proti FLN z imenom «Stranka socialistične revolucije», ki bo «avantgardna stranka, ki bo lahko zbrala revolucionarne sile okrog socialističnega programa». Letaki obtožujejo FLN, da hoče uvesti diktatorski režim in osebno oblast.

Sovjetski protest zaradi zaplembe kubanskega sladkorja

SAN JUAN, 22. — Portoriške oblasti so zaplenile 80.000 vreč kubanskega sladkorja, ki ga je angleška trgovska ladja «Stretman Hill» prevažala v Sovjetsko zvezo. Včeraj je na omenjeni ladji, ki je še vedno v pristanišču San Juan, izbruhnil požar. Predstavnik paroplovnih družb v San Juanu je izjavil, da je ukrep portoriških oblasti nezakonit, ker sta ladja in njen tovor pod zaščito mednarodnih zakonov.

Sovjetska vlada je danes protestirala pri ameriški vladi zaradi omenjene zaplembe. Protestna nota poudarja, da so ZDA, ki imajo Portoriko pod svojo jurisdikcijo, odgovorne za nezakonita dejanja portoriških oblasti. Nota zahteva takojšnjo razveljavljenje ukaza o zaplembi, plačilo odškodnine in uvedbo ukrepov, da se taki incidenti ne bi ponovili.

Glasilo sovjetske vojske «Krasnaja zvezda» kritizira resolucijo ameriškega senata o Kubi in označuje stanje na karibskem področju za «skrajno napeto». List pravi, da bo ameriška podmorniška flota «takoj začela premike, če bo fanatični napadalec izzval to potrebo». List dodaja, da bo ta flota «strla sovražnika s silo svojih raketnih izstrelkov».

Predsednik Kennedy je poslal včeraj po telefonu politično poslanico kongresu demokratske stranke iz države Ohio, ki se je sestal v Volumbusu. «Položaj na svetu je še vedno nevaren, je izjavil Kennedy, in edino nasprotje nevarnosti je moč. V teh 20 mesecih smo zgradili našo moč in smo pripravljeni uporabiti jo proti napadalcu bodisi na karibskem področju, v Berlinu ali kje drugje. Castro, ki je v obupnem stanju, je zaprosil za pomoč Sovjetsko zvezo in je na ta način zaznamoval svojo usodo v Latinski Ameriki in na Kubi.»

ZADNJE ŠPORTNE VESTI

EVROPSKO PRVENSTVO

Košarkarice ČSSR premagale Italijanke 86:37

MULHOUSE, 22. — V prvi tekmi ženskega evropskega prvenstva v košarki je Češkoslovaška premagala Italijo 86:37 (42:8). Že sam rezultat pove, kakšna razlika je bila med Italijankami in Čehinjami, saj so že po 10 minutah s hitrimi [illegible] padi vodile 19:0. Italijanke so [illegible] segle prvi koš šele v 11. [illegible] igre. Čeprav so Čehinje v drugem polčasu poslale na igrišče rezervne igralke, ni bila njihova zmaga [illegible] koli v dvomu.

Ostali izidi:

Poljska - Belgija 52:25 [illegible]
Jugoslavija-Madžarska 47:40 [illegible]
Bolgarija - Francija 55:26 [illegible]

DVIGANJE UTEŽI

BUDIMPEŠTA, 22. — Jurij Vlasov (Sovjetska zveza) je danes [illegible] svojil naslov svetovnega prvaka v dviganju uteži težke kategorije. Vlassov je dvignil 540 kg, [illegible] ko je njegov najnevarnejši [illegible] Američan Schemansky, ki je [illegible] del drugo mesto, obstal pri 497,500 [illegible] Na tretje mesto se je s [illegible] uvrstil Gubner (ZDA).

REGATA V SESLJANU

Uspeh jugoslovanskih jadrnic Snipe za «Pokal Barbanera»

Danes je bila v Sesljanskem [illegible] vu druga regata za dodelitev [illegible] la «Barbanera» za jadrnice Snipe in trofeje «Leteči Holandec» za istoimenske čolne. V prvi [illegible] pini je zmagal Zoričićev (Jugoslavija) čoln Kolibrić, toda po [illegible] tožbah je komisija prisodila [illegible] mesto jugoslovanski jadrnici [illegible] vica». Tudi drugo mesto [illegible] lo Jugoslaviji z «Barba[illegible]» [illegible] drugem dnevu je na čelu [illegible] italijanski čoln «Zal III» [illegible] nico «Cherso», ki nastopa [illegible] zastavo, medtem ko je [illegible] tretja.

V drugi skupini je [illegible] «Kim II» prva prišla do cilja [illegible] nemškima jadrnicama «Cherie» [illegible] «Huckleberry». Avstrijski [illegible] prvi tudi v splošni lestvici [illegible] fejo «Leteči Holandec».

E. HEMINGWAY POGOVOR MED DEŽEVJEM

kaj sva počenjala zatem?« prašal.
mnila ga je.
dno. Tega se sploh ne spom.«
lova — se spominjaš?«
vzaprav bi se moral. Ven- ne. Spominjam se le že- so hodile k obali s svež- glavah, spominjam se gos- in malega črnca, ki jih je na hrib in v vodo. Spomi- se, kako so počasi begale ter tja. In globoke vode, kov v daljavi. Ves čas je veter in ni bilo niti muh komarjev. Bila je streha, pa tla in stebri, ki so no- streho, pa veter, ki je ves pihal. In ves dan je bilo ponoči pa sva lahko spa- otine ni bilo.«
se spominjaš, kako je pri- velika arabska jadrnica in na plitvini v zalivu?«
minjam. Mornarji so pri- na obalo v čolnih in odšli navkreber. Prestrašili In ženske.«
je tistega dne, ko sva toliko rib, dva sva jih metati nazaj v vodo.«
minjam se.«
se marsičesa spominjaš. sicer se boš utrudil.«
lujem, ker nisi mogla od- v Zanzibar,« je rekel. »Ta- vina je imeniten kraj za ek. Od tod bi lahko vzle-

zibar nama ne bo ušel. za danes. Preneha misli- to. Želiš, naj ti karkoli m. Najbrž sva kaj izpu- starih številkah Newyor-

Nikar mi ne beri,« je re- pripoveduj, pripoveduj kar- lepih dneh.«
ti povem, kaj se godi zu-

dežuje.«
hudo dežuje,« je rekla. podira, kar mu je napo- takšnem vremenu skoraj stov. Lahko stopiva dol va k ognju.«
me več ne motijo. Ce- mi, ko klepetajo.«
njimi so odvratneži,« je in nekateri so pridaniči. da prihajajo do Torcel- bogatejši.«
imaš,« je rekel. »Tega spomnil. Torcello je kaj boljšega.«
da ti napravim koktajl? sem slaba gospodinja. niso učili in ni moj po- koktajl znam pripra-

pil bom.«
kakšnega hočeš?«
kakšnega.«
etila te bom.«
je vrata, kako so se od- zaloputnila. Na stopnicah njene korake. Pomi- »Nekam jo je treba posla- se bo prezračila. Pomi- le, kako naj opra- to čim bolje. Tako mo- kati smrt in premisliti kaj naj storim, da je ne uničilo. Z menoj je čeprav ni bila ust- kaj takšnega. Tako vsak dan — dolgočasno

vrhu stopnic je slišal nje- in opazil, da zdaj, z kozarcema, prihaja dru- je odšla s praznimi Slišal je dež, ki je bob- oknu, in zavonjal buko- ki so gorela v kami- je začutil gladko, steklo, ga objel s pestjo kako je trčila z njim.
stari koktajl,« je rekla. nekoč. Campari in Gor- dom.«
je, ker nisi ena od ti- so revni.«
nisem. In nikdar ne bom,« je rekla. »Sicer pa nismo prvi med siromaki.«

»Zavrzi vse in ostani pokonci,« jo je spomnil. »Se spominjaš, kako si prečrtala ta stavek?«

»To je bilo po mojem levu. Kako velik lev je bil. Čakam pa ne vem, če ga bova še kdaj videla.«

»Midva?« je vprašal.

»In se spominjaš, kako si prečrtala te besede?«

»Oprosti.«

»In skoraj bi jih ponovila.«

»Vem,« je rekel. »Prav je, da sva prišla semkaj. Od tod se vsega spominjam. Vse postaja otipljivo. To je nova beseda in menda sva jo pozabila. Sicer pa je vseeno. Tukaj je prelepo. Kadar slišim dež, vidim, kako prši po kamenju, po kanalu in zalivu. Vem, kako se drevo upogiba pod vsakim udarcem vetra in kakšni sta cerkev ter kupola pri vsaki svetlobi. Boljšega kraja bi ne mogel najti. Lepšega si ne moreš zamisliti. Dober radio imam pa odličen magnetofon. Pisal bom bolje kot poprej. Če ne hitiš, lahko z magnetofonom najdeš pravo besedo. Z njim delaš počasi. Tako vidim vsako svojo besedo. Cujem laž v lažni besedi pa lahko vstavim drugo in vse razporedim, kot je treba. Marsikdaj si boljšega ne moreš želeti.«

»Filip!«

»Poslušaj!« je rekel. »Mrak, to je mrak in spet mrak. To ni pravi mrak. Vse lepo vidim in v moji glavi je spet jasno, celo izmišljam si spet lahko. Kar oceni me. Mar sem imel danes slab spomin?«

»Vsak dan boljši spomin imaš. Nabiraš si moči.«

»Tudi tako sem močan,« je rekel. »In tako, če bi ti....«

»Kaj naj bi?«

»Ce bi za nekaj časa odpotovala, si odpočila in spremenila zrak....«

»Mar ti nisem potrebna?«

»Seveda.«

»Cemu torej govoriš o mojem potovanju. Vem, da ti slabo služim, da ne znam streči. Vendar znam to, česar druge ne znajo in vrhu tega se ljubiva. Ljubiš me in to dobro veš in srečna sva kot nihče drug.«

»In da bi bilo lepše, je vse v mraku,« je rekel.

»In prej in podnevi, pri sončni svetlobi.«

»Mraku dajem prednost. Tako postane vse lepše.«

»Nikar si ne izmišljuj!« je rekla. »In prosim te, brez zahvale.«

»Poslušaj šumenje dežja,« je rekel. »Kakšna je oseka?«

»Voda je upadla in veter jo odnaša. Lahko bi peš odšla v Burano.«

»Morda je tudi tam podoben kraj...« je rekel. »Pa je dosti ptic?«

»Samo galebi in lastovke. Spuščajo se na plitvino, in ko vzletijo, jih zanaša veter.«

»In ptic, ki pristanejo na suhem, ni?«

»So, vendar jih je malo. Sedijo na plitvini, ki nastane ob veliki oseki.«

»In kaj meniš — bo pomlad prišla?«

»Ne vem,« je rekla. »Za zdaj ne vemo.«

»Si izpila svoj koktajl?«

»Pri koncu sem. In čemu ti ne piješ?«

»Dalj časa uživam.«

»Pij!« je rekla. »Predstavljam si, kako si se počutil, ko nisi smel piti.

»Veš, kako je bilo,« je rekel. »Medtem, ko si odšla, sem razmišljal, kako bi bilo prav, če bi odpotovala v Pariz, zatem v London, se srečala z ljudmi in se razvedrila. Zatem bi se vrnila. Dotlej bi bržkone prišla pomlad in lahko bi mi o vsem pripovedovala.«

»Ne!« je rekla.

»Mislim, da bi bilo to pametno,« je rekel. »Temu ni videti konca, razumeš. Tudi midva se morava privajati na to neprijetno enoličnost. Razumeš, nočem te do kraja izmučiti....«

»Tudi brez tega bi šlo, razumeš....«

»Tako, vidiš. Drug brez drugega. Medtem bi se privadil in te ne bi več vznemirjal. In ti bi si zaželela biti spet pri meni.«

»In kaj boš ponoči?«

»No... bom že vzdržal.«

»Kako rada bi ti verjela, da si vajen sam spati.«

»Naučil se bom,« je rekel in srebnil iz na pol praznega kozarca. »To sodi v moj načrt. Razumeš, kako bo. Če boš odpotovala in se razvedrila, bom imel čisto vest. Prvič v življenju bom spal s čisto vestjo, ne da bi se prebudil. Vzel bom blazino kot simbol čiste vesti, jo tesno objel in zaspal. In če se prebudim, si bom izmišljal nenavadno vesele nespodobnosti. Ali pa bom našel pametne in zdrave rešitve. Ali se bom spominjal. Razumeš, želim, da bi se razveselila....«

»Prosim te, ne govori, razumeš!«

»Potrudil se bom. Prečrtal sem to besedo, vendar se venomer vtika. Nikakor pa nočem, da bi bila le pes za slepca.«

»Sam veš, da ni tako. In ta se, to drži, ne imenuje pes za slepca, temveč pes-vodnik.«

»Vem, vem,« je rekel. »Sedi in se ne jezi.«

Prišla je in sedla k njemu na posteljo. Slišala sta dež, ki je vedno močneje razbijal po oknih in prizadeval si je, da bi se ne dotikal njenih las in dragega obraza, vendar ju je otipaval kakor slepci, ker ni šlo drugače. Krepko jo je objel in poljubil. Jutri jo bom poskušal pregovoriti — je pomislil. Najti moram nekaj pametnejšega. Tako jo ljubim in prizadelo bi jo, zato se moram naučiti čim bolje skrbeti zanjo. In če bom mislil nanjo in ves čas le nanjo, bo vse dobro.

(Nadaljevanje na [illegible] strani)

JOŽE VERGAN: OD MAREZIG DO MADRIDA

Primorski revolucionar pripoveduje o svojem življenju in delu

Pot Vergana je šla iz domače Istre in Trsta na Liparske otoke in Tremite, potem v Jugoslavijo, Češko, Avstrijo, spet v Jugoslavijo, Francijo, Španijo, nazaj v Francijo in končno v osvobojeno domovino

Kolikor je knjiga napisana preprosto, stvarno in omejujoč se predvsem na zunanje dogodke, brez vseh literarnih ambicij, toliko bolj je zaradi svoje dokumentarnosti, iskrene izpovedi in zanimivosti dragoceno pričevanje primorskega človeka. Tako nekako bi lahko na kratko označili knjigo »Od Marezig do Madrida«, ki jo je napisal Jože Vergan in ki je pravkar izšla pri založbi Borec v Ljubljani. Jožetu Verganu sta njegovo burno življenje in dolgoletna borba za napredne ideje ustvarila toliko dragocenega gradiva, da je bilo naravnost nujno, da je svoje življenje in delo opisal v knjigi in morda bolj kot s svojim življenjem seznanil ljudi z borbo delavskega razreda po svetu v času med obema vojnama.

Jože Vergan pripoveduje v knjigi o svoji mladosti. Doma iz Popeter v Slovenski Istri je moral še niti ne deset let star za hlapca. Po koncu prve svetovne vojne se je pridružil komunistom, ki so na področju Istre razvili živahno dejavnost. Ob volitvah leta 1921 je bil priča znanega upora v Marezigah in okoliških vaseh, ko so se zavedni kmetje pod vodstvom komunistov spopadli z italijanskimi fašisti. Hude represalije so upornega duha le še okrepile. Vergan se je zaposlil v Trstu in nadaljeval z ilegalnim delom. Zaradi tega svojega dela je bil večkrat zaprt in konfiniran na Liparskih otokih in na Tremitih. Ko se je po treh letih vrnil domov, ni klonil pred fašisti, ki so ga nameravali skrivaj ubiti. Pobegnil je v Jugoslavijo, toda tu zanj ni bilo kruha. Odločil se je za Sovjetsko zvezo, toda da bi prišel tja, mu nikakor ni uspelo. Na Češkem ga niso marali in moral se je vrniti v Avstrijo, od tu v Jugoslavijo. Tu se je znašel v zaporu, končno pa se mu je posrečilo priti v Francijo, kjer je kot aktivist ljudske fronte deloval v južnih predelih države. Leta 1936 je odšel v Španijo in se kot borec mednarodnih brigad udeležil številnih bojev, v katerih je bil tudi ranjen. Po umiku mednarodnih brigad iz Španije je bil v nekem taborišču v Franciji, odkoder je po kapitulaciji Francije pobegnil in se pridružil borcem odpora. Od leta 1941 do konca vojne je bil francoski partizan in to komandant brigade. Po osvoboditvi Francije se je javil jugoslovanskim predstavnikom in je bil komandant repatriacijske baze v Marseillu, odkoder se je sredi leta 1945 za stalno vrnil v svobodno domovino.

O tej svoji burni in pestri življenjski poti pripoveduje Vergan v svoji obširni knjigi, razdeljeni na vrsto poglavij. Že sami dogodki, ki jih opisuje, so zanimivi. Neposredna udeležba borca za napredne ideje pa daje tej pripovedi seveda še poseben pečat, saj se pripoved nanaša na najbolj kritične dogodke v času med obema vojnama. Pripoved Vergana pa je tudi sama po sebi prikupna, zanimiva in bralca pritegne, čeprav je še tako preprosta in stvarna. Tako predstavlja knjiga zanimivo branje, še večja pa je njena dokumentarna vrednost. Zato bi si prav gotovo želeli še več podobnih knjig kot je Verganova, ki bo za marsikoga naravnost zanimivo odkritje.

Sl. Ru.

Eduardo De Filippo je napisal za televizijo novo delo »Peppino Girella«, ki se bo na televiziji šestkrat nadaljevalo. Po dolgem iskanju je za Peppina našel »scugnizza« Giuseppa Fusca, s katerim ga vidimo na sliki

EMILE ZOLA

Nana

Prav je, da smo tudi v slovenskem založništvu prišli do tega, kar že dolgo imajo drugod. Namreč do tega, da v žepnih in cenenih izdajah izhajajo tudi najbolj znana dela svetovnega slovstva, ki bi sicer po dosedanji založniški praksi našla svoje mesto le v lepo opremljenih, a tudi dragih izdajah svetovnega slovstva. Tako smo v zbirki žepnih romanov Kiosk (izdaja Državna založba Slovenije) nedavno — toda zelo pozno — dobili tudi Zolajev roman Nana, ki sodi med tista Zolajeva dela, ki so zanj najznačilnejša in ki so po vsem svetu doživela največji uspeh. S teh pa bo to delo Zolaja, ki je šele po zadnji vojni dobil v slovenski prevodni literaturi tisto mesto, ki mu po pravici gre, prišlo v ceneni knjigi do številnih bralcev, ki segajo po preprosto opremljenih, zato pa cenenih knjigah te zbirke.

Zola, ki sodi med francoske klasike, utemeljitelje naturalizma, je eden največjih francoskih pisateljev preteklega stoletja. V svojih delih je skušal upodobiti družbo kot celoto. Zato je med začetniki tako imenovanega kolektivnega romana. Zola je zajel še širše: napisal je dvajset romanov, ki tvorijo kot celota umetniško prikazano naravoslovno in sociološko zgodovino drugega cesarstva tako, kot jo je doživel in videl naturalist Zola, pisatelj, ki je gledal na razvoj človeka in družbe biološko in sociološko v smislu takratnega splošnega razvoja teh znanosti. (Kreft: Portreti)

Roman Nana sodi v ciklus romanov o družinah Rougon-Macquart in je deveti po vrsti. V njem je razgalil, kakor še nihče pred njim ne v francoskih ne v svetovni književnosti, vso pokvarjenost gospodarskega življenja v salonih tako imenovane pariške boljše družbe. Nana, najznamenitejša pariška kurtizana, ki razburja duhove najvišje pariške družbe, je boginja ljubezni, ki kraljuje v salonih, gledališčih in dirkališčih. Je simbol uživanja v notranje načeti in moralno propadajoči francoski aristokratsko meščanski družbi devetnajstega stoletja.

Prav zato je morda poleg Germinala Nana najbolj znan in najbolj bran francoski roman. In zato je vsekakor prav, da smo ga dobili slednjič tudi v dobrem slovenskem prevodu, ki ga je oskrbel Ivan Skušek. Ne bi bilo pa odveč, če bi knjiga glede na značaj teh izdaj, imela vsaj za pol strani besed o Zolaju in njegovem delu ter pomenu.

Sl. Ru.

Prejeli smo, s prošnjo za objavo, sledeče

POJASNILO

Glede na nekatere ocene in poročila v zvezi z izvedbo baletnega programa v okviru X. Ljubljanskega festivala 1. do 9. julija t. l. pojasnjujemo z željo, izogniti se morebitnim nesporazumom:

1. po prvotnem festivalnem programu 1962 naj bi sodelovali v okviru X. Ljubljanskega festivala oz. II. Baletnega festivala Jugoslavije vsi operni baleti Jugoslavije s sodobnimi baletnimi deli;

2. glede na to, da beograjski operni balet spričo svojega gostovanja na letošnjem edinburškem festivalu ni sodeloval v že omenjenem okviru in da so se pojavili tudi poznejši tehtni razlogi za skrčenje materialnih pogojev za zoženje kroga sodelujočih baletnih ansamblov, pa so bile na drugi strani v sklepni fazi priprav možnosti za izvedbo še ene predstave, se je uprava Prireditvene poslovalnice »Festival«, upoštevajoč med drugim tudi potek zadevne načelne festivalne diskusije na zasedanju Mestnega sveta, odločila za najkvalitetnejšo varianto, ki je obstajala v aktualnem trenutku, t. j. za Čajkovskega balet »Labodje jezero«, ki ga je direkcija zagrebškega opernega gledališča na našo željo *vključila v program svojega gostovanja na X. Ljubljanskem festivalu 1. in 2. julija 1962.*

Ljubljana, 3. IX. 1962.

Uprava Prireditvene poslovalnice »Festival«

Klasik divjega zahoda Zane Grey v slovenščini

Medtem ko smo še pred leti močno pogrešali lažjo zabavno literaturo, pa jo je danes za vse okuse dovolj na knjižnem trgu. Čeprav so slovenske založbe bolj iz komercialnih razlogov kot pa zaradi potreb bralcev začele izdajati tudi manj zahtevno literaturo, namenjeno okusu najširšega kroga bralcev, pa je vendar to sprostilo dotlej togo založniško politiko, od česar imajo korist bralci in založbe. Nekako v sredi med lažje tekste in umetniško najbolj dognano prozo pa bi lahko uvrstili dela ameriškega pisatelja Zane Greya, ki ga slovenski bralci sicer poznajo po nekaterih knjigah, ki jih že imamo v slovenščini, predvsem pa po delih, ki so v časnikih izhajala kot romani v nadaljevanjih. Se pobliže pa bodo tega pisatelja pustolovskih romanov spoznali sedaj, ko bo Državna založba Slovenije uresničila svoj načrt in v najkrajšem časovnem razdobju izdala dvanajst romanov tega priljubljenega pisatelja v slovenskem prevodu. Če omenimo, da je šest knjig od napovedanih dvanajstih že izšlo, potem bodo kmalu bralci iz najbolj širokega kroga imeli dovolj pustolovskih romanov, vrednih branja. Ker pa so Greyeva dela ne samo napeto, zanimivo in razgibano branje, temveč tudi dela z moralnim jedrom in poučno noto, je vsekakor prav, da so tudi ta dela našla pot slovenski knjižni trg.

Zane Grey sodi med najbolj popularne ameriške pisatelje. Snov za svoja dela je črpal iz pričevanj o Divjem zahodu ameriškega kontinenta, ko so začenjali tod svoje pionirsko življenje prvi naseljenci. To je bilo drzno, trdo premagovanje narave in bojev z domačimi Indijanci za zemljo, za bogastvo in tudi sam življenjski obstanek s krutimi obračuni neobrzdanih človeških narav v svetu, ki je priznaval samo eno oblast, oblast sile. Razumljivo je, da je ta snov, obdelana s peresom odličnega psihologa, napetega pripovedovalca in dobrega stilista naletela na izredno topel sprejem pri mladih in starih, željnih napetih zgodb in burnih dogodivščin.

Kot omenjeno bo založba izdala dvanajst romanov Zana Greya v štirih serijah po tri knjige. Prvi dve seriji s šestemi knjigami sta že izšli. Prva serija prinaša romane »Jezdeci skrlatne kadunje«, »Po sledovih mavrice« in »Peščene stopinje«. Druga serija pa vsebuje sledeče romane: »Sence na poti«, »Wildfire« in »Western Union«. V vseh je obilo napetih zgodb, dramatičnih spopadov, zapletov usod, pa tudi mnogo prijetnih, rahlo romantičnih dogodivščin iz minulega stoletja na Divjem zahodu. Zato takih knjig niti ni treba posebej priporočati: najširšemu krogu branja željnih ljudi se ponujajo same.

Sl. Ru.

V Ljubljani je izšla nova skladba našega sotrudnika skladatelja Riharda Orla: Toccata in fuga. Skladba je predelava enake skladbe za orgle, ki je izšla lani ob tem času. Tako prva kot druga skladba se dobita v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici.

»Mladinska knjiga« bo v nekaj letih izdala vse romane Charlesa Dickensa v slovenščini

RLES DICKENS, znameangleški romanopisec, pomeje več tudi sodobnemu čeprav se današnji svet razlikuje od viktorijanske v kateri je živel pisatelj. očitno je, da luč genija dela, temveč je iz razdazasijala v še čistejšem pisateljeva slava se je še in razširila po sveSlovenci smo prevedli njegovih del, zdaj pa se priljubljenosti, ki jo Dickensove nesmrtne tudi pri naših ljuMladinska knjiga nameni vse njegove romane in okusni opremi z ilustracijami. Saj je Cruikshanku in Hablot Brownu »Phizu«, Dickens našel so z vso popolv risbi like in je on naslikal z da so videti nje nekam okrnjeni ilustracij. Torej izvirno likovno izšlo pri nas štiri del; večina teh prevodi in doslej pri neobjavljena dela, nekaromanov, ki so leti in ta čas pourejena zbirka bo njegove romane ki ga pisatelj končati, ker mu je iz roke pero sreminpetdesetem letakrat zapustil velik pisatelj, amposredno tudi velik reformator. Dickens je človeštva, opozarkrivice in zlorabe v in marsikdaj dozganila njegova je krivično zastrahotne razmere v sirotišnicah in ječah, izkoriščanje otrok, sistem, stisko in zdravstvene razmere usvetohlinstvo in sebičnost pa družbeno ravnoje v liberalističnem svetu veljala za načelo. V svetovnem slovstvu je eden najlepših primerov družbeno angažiranega pisatelja, ki je hkrati velik umetnik. Vse njegovo delo je prežeto s pristno prizadetostjo in aktivno ljubeznijo do ljudi, tako da deluje kot ena sama velika knjiga človekoljubja. Velika umetniška moč njegovega pripovedovanja, ostrina njegovih opažanj, njegov prisrčni smeh, njegovo veselje in srd, poezija in satira, napeto si sledeči dogodki zgodbe — vse to daje stranem njegovih romanov tisti posebni neminljivi čar, zaradi katerega sega po njih že toliko generacij mladih in starejših bralcev, pa izredno toplino, ki ji v vsej svetovni literaturi težko najdemo primere.

Mladinska knjiga bo začela »Dickensovo knjižnico« z njegovimi *Pickwickovci* v novem prevodu, torej s knjigo, s katero si je tedaj štirindvajsetletni avtor pridobil svetovno slavo.

PICKWICKOVCI, 2 knjigi, prevedla Mira Miheličeva. Delo, opremljeno z izvirnimi ilustracijami Roberta Seymourja, izide leta 1962. V Dickensovem času se srečujeta osemnajsto stoletje in novi industrijski vek z mnogimi bolečimi in burnimi spremembami, toda v svojem prvem romanu Dickens še odvrača oči od najtemnejših strani novega življenja in jih upira v patriarhalno podobo stare Anglije, ki jo je ponazoril v dobrodušnem in optimističnem čudaku gospodu Pickwicku — ime, ki je postalo nesmrtno in se je v svetovni literaturi uvrstilo poleg imena Don Kihot. V knjigi so posrečeno povezane smešne in zabavne dogodivščine gospoda Pickwicka in njegovih tovarišev, prizori, ob katerih se bralci nasmejejo in tudi zamislijo, saj je Dickens zlasti doživetja Pickwicka v ječi izkoristil za resne naloge, ki so ga čakale.

MALA DORRITOVKA, 2 knjigi, v prevodu Mire Miheličeve, z ilustracijami Hablota Browna »Phiza«. Marshalseaska ječa, ki jo je pisatelj svoj čas dobro poznal, saj je bil tam zaradi dolgov več let zaprt tudi njegov oče s svojo družino, je mračni in slikoviti oder, na katerem nastopa Dickensova junakinja mala Dorritovka, ki se je v tej ječi rodila kot hč. jetnika in preživela v nji vso svojo mladost. Poleg napete in zapletene zgodbe, zaradi katere velja to delo za enega izmed predhodnikov kriminalnega romana, najdemo v njem spet celo vrsto smešnih in pretresljivih likov. Vsekakor je huda obtožba zgrešenega kazenskega sistema in neznosnih razmer v angleških ječah, predvsem pa ga približuje bralcem Dickensova velika vera v plemenitost ponižanega in ubogega otroka, dete krivičnih razmer. Knjiga izide leta 1963.

DAVID COPPERFIELD, 2 knjigi, prevedel Oton Župančič, z ilustracijami Hablota Browna. Večji del romana, ki ga imajo nekateri za najboljše Dickensovo delo, je avtobiografski, saj popisuje pisatelj v njem razmere v svoji družini (družina gospoda Micawbra), svoje trpljenje v šoli in nato pri delu v tovarni, ki ga je moral opravljati kot bolehen dvanajstleten deček. Roman z nadvse resno zamislijo, ki je protest proti novemu brezobzirnemu gospodarskemu redu, pa ima poleg resnih tudi celo vrsto poglavij, ki jih lahko prištevamo k najboljšim stranem Dickensovega humorja. Roman izide leta 1964.

DOMBEY IN SIN, ki izide leta 1965 v prevodu Mire Miheličeve z znanimi ilustracijami »Phiza«, sodi med psihološko najbolj poglobljena Dickensova dela. Pred nami se odpira panorama najrazličnejših oseb in življenjskih situacij, opisanih z naravnost neizčrpno domišljijo in iznajdljivostjo. S tem romanom je hotel Dickens zlasti osvetliti razmere v trgovskem in poslovnem življenju tedanjega časa, razkrinkati svetohlinstvo in krutost bogatih trgovcev. Nasprotno pa je z največjo ljubeznijo oblikoval like mladih ljudi in tipe z dna angleške družbe. Posebneži v tem romanu se nam nenavadno priljubijo in smejati se jim moramo do solz.

OLIVER TWIST, v prevodu Otona Župančiča, z ilustracijami Georgea Cruikshanka. Tragična zgodba dečka, ki je v svoji zapuščenosti zablodil med izgubljence londonskega predmestja, z vrsto nenavadno težkih in pretresljivih prizorov, ki neusmiljeno žigosajo družbo. V tej knjigi je Dickens prvič prikazal ves pekel revščine na družbenem dnu. Bravce, predvsem mlade, pritegne najbolj njegovo sočutje do sirote in njegova neuničljiva vera v zmago dobrega nad zlim. Knjiga izide leta 1966.

VELIKO PRIČAKOVANJE, v prevodu Mire Miheličeve, z ilustracijami Frederica Pailthorpa. Tudi ta roman je v bistvu avtobiografsko delo. V njem je Dickens opisal svojo ljubezen do mlade igralke Ellen Ternan, ki jo je upodobil v muhasti in lepi Estelli, v katero je bil nesrečno zaljubljen junak romana Pip. Veliko pričakovanje lahkovernega Pipa se ne more izpolniti, spoznanje, ki ga izpoveduje pisatelj, medtem ko daje v tem delu duška mnogim svojim osebnim bolečinam in negotovostim. Za današnje pojme je to najmodernejši Dickensov roman, poln fantastike in neke že nadrealistične poezije. Tudi ta izide leta 1966.

HUDI CASI. Ta roman je napisal Dickens, ko je bil na višku svoje pisateljske slave, in vendar je poln melanholije. Pisatelj je začel premišljevati, kako malo je upanja, da bi se izboljšal strašni položaj, ki ga je videl pred seboj. Morda je to delo najostrejši literarno umetniški udarec, kar jih je kdaj prejel krivični red. Po svoje veličastna a strašna podoba Bonderbyja je naslikana z resnično mržnjo, ki je za Dickensa nekaj nenavadnega, toda Dickens bi ne bil Dickens, ko bi tudi v tej knjigi še tako grenke pilule ne pozlatil s toplimi žarki humorja. Knjiga izide leta 1967.

ZIVLJENJE IN PRIGODE NICHOLASA NICKLEBYJA, prevedla Mira Miheličeva, ilustracije Hablot Browna. Tudi v tem romanu najdemo poleg zabavnih in izredno posrečenih humorističnih strani polno mračnih slik V njem je Dickens z zaničevanjem in užaljenostjo udaril po tedanjem angleškem šolstvu, zlasti po zavodih za revne otroke. Vendar nazadnje vselej prevlada pisateljev optimizem in knjigo odložimo z nasmeškom.

Ilustracija iz knjige »Pickwickovci«

MARTIN CHUZZLEWIT, roman, ki ga je napisal Dickens, ko se je vrnil iz Amerike, in je čudovita parodija na Američane. V obljubljeni deželi se je pisatelju marsikaj zdelo blazno, fantastično in pretirano, torej je Američanom pogumno zasolil marsikatero bridko resnico o njih samih, seveda pa jim jo je povedal med prijaznim smehom. Roman izide z izvirnimi ilustracijami leta 1968.

MALA STARINARNICA je roman, v katerem popisuje Dickens usodo uboge male Nell. Svoj čas je čustveno tako razgibal vse plasti angleške družbe, da je pisatelj prejemal, medtem ko je roman izhajal v tedenskih nadaljevanjih, pisma iz vseh krajev Anglije, z milimi prošnjami, naj pusti na smrt bolno Nell, ljubljenko publike, vendarle živeti. Pisatelj je seveda napravil po svoje, knjiga pa sodi med najprisrčnejša Dickensova dela. Izide leta 1968, prav tako z izvirnimi ilustracijami.

PUSTA HISA, prevod Mire Miheličeve, ilustracije Hablota Browna »Phiza«. V nekem pogledu pomeni to obsežno delo vrh Dickensovega ustvarjanja, obsodbo zgrešene zakonodaje in pravice, pretresljivo sliko revščine v najbednejših velemestnih brlogih in ironičen prikaz angleške visoke družbe, s celo vrsto nepozabnih likov in prizorov pa s humorjem, zaradi katerega so nam Dickensovi romani tako ljubi in zanimivi, ki pa je marsikdaj samo ščit, izza katerega seka po krivicah in

(Nadaljevanje na [illegible] strani)

AVTOMOBILIZEM

FORD TAUNUS 12 M

Jesen je tu in z njo doba velikih avtomobilskih salonov. Čez nekaj dni bo sprejelo tisoč in tisoč luči različnih barv in jakosti, postavljenih v vsemogoče kotičke, da bolje privedejo do izraza vse značilnosti razstavljenih vozil, s svojimi nepopisnimi in učinkovitimi efekti obiskovalce teh vsakoletnih avtomobilskih modnih salonov.

Proizvajalci imajo že pripravljene svoje zadnje kreacije in skrbno čuvajo, da bi ne prodrle do javnosti in ne bi prišle v salone že «ostarele».

Oviti v še posebno tajnost so nameni in prizadevanja manjših podjetnikov, ki ob takih priložnostih in z razmeroma majhnimi stroški, lahko pokažejo ogromnim množicam svoje izdelke in tako propagirajo sadove svojega dela.

Večje tovarne nimajo teh finančnih problemov. Svojo trgovsko dejavnost naslanjajo na široko mrežo prodajalcev in se brez obotavljanja lotijo propagandnih kampanj, ki zahtevajo visoke izdatke.

Na povabilo nemške Fordove tovarne se je tako pred desetimi dnevi, zbralo v Koelnu kar 550 časnikarjev, katerim so ob tej priliki predstavili zadnje vozilo koelnskih delavnic «Ford Taunus 12M» že prej znano pod imenom «Cardinal».

Ford hoče letos preplaviti Evropo s svojimi vozili. Zadnjič smo pisali o krstu «Cortine», danes pa je spet na vrsti druga Ford. Obe vozili imata skoraj enako delovno prostornino, moč, zunanjost in prostornost ohišja, vendar se po tehničnih značilnostih popolnoma razlikujeta.

Prvo vozilo ima tradicionalni pogonski sistem z motorjem spredaj in pogonom na zadnjih kolesih, novo vozila pa ima motor in obenem pogon spredaj.

Na tržišču bo Taunus 12M zamenjala prejšnjo Taunus 12, ki se ni posebno uveljavila. Tehniki niso le obnovili karoserije kakor so storili pri Taunusu 17 M, ampak so pripravili popolnoma nov model, ki nima nič skupnega s svojim prednikom, razen tega da spadata v isto kategorijo srednje-majhnih vozil. Glavne značilnosti novega Taunusa so: Sprednji pogon, nov zelo kompakten stroj, udobnost ohišja, velika vidljivost, nizka poraba goriva, dobre vozne sposobnosti in, zelo važno, zahteva omejeno nego.

Trenutno izdelujejo le petsedežno limuzino, vendar bo v kratkem stekel nov trak s «Combi» izvedbo; tudi športne verzije z ojačenim motorjem, ne bomo baje dolgo čakali. V Nemčiji bo znašala cena Taunusa 5000 mark (800.000 lir), pri nas pa bo verjetno narastla za kakih 250.000 lir.

Tehnične značilnosti:

Dolžina 4248 mm, širina 1594 mm, višina 1458 mm; sprednji in zadnji kolotek 1245; prostor za noge, spredaj 1092 mm, zadaj 962 mm; teža 845 kg, nosilnost 400 kg; prostornina prtljažnika 560 kubičnih decimetrov.

Štirivaljni V motor s kotom 60°, izvrtina cilindra 80 mm, hod bata 58,86 mm, skupna delovna prostornina 1183 cc. Kompresijsko razmerje 7,8; storilnost 50 KM pri 5000 obratih; vrtilni moment 8,2 mkg pri 2700 obr.; hitrost bata 9,81 m/sek.; viseči ventili.

Hladilni sistem sestoji iz treh zaporednih krogotokov, med seboj ločenih s termostatskimi ventili. Ventilator deluje le pri visokih temperaturah n. pr. pri mestni vožnji ali pod vročim podnebjem, kjer hitrost sama ne zmore popolne hladilne naloge.

Prenos moči se vrši preko enoplošne suhe sklopke s 790 milimetrskim premerom, štiristopenjskim polnosinhroniziranim Ford menjalnikom z naslednjimi razmerji: 4,03:1 v prvi hitrosti; 2,33:1 v drugi hitrosti, 1,48:1 v tretji in 1:1 v četrti hitrosti, ob vožnji nazaj je razmerje 3,96:1.

Zavore: Girlin-Treves z dvojnimi prednjimi čeljustmi, z hidavličnim delovanjem na vsa štiri kolesa.

Mehanična ročna zavora deluje na zadnja kolesa. Premer zavor znaša 230 mm spredaj, 200 mm zadaj; skupna zavorna površina pa 650 kcm.

Prednje podvozje tvorijo:

Samostojno vzmetje; transverzalna vzmet s spodnjeležečimi listi in ročicami, teleskopski blažilci z dvojnim delovanjem.

Zadaj so nastavljene polieliptične vzmeti, teleskopski blažilci z dvojnim efektom in stabilizacijski vzvod.

Pnevmatike so brez zračnic.

Zmogljivost rezervoarja znaša 38 litrov, karterja 3,2, hladilnega sistema 6,5 litra. V menjalnik in diferencial pa gre 3 litre olja.

Vozne sposobnosti: Maksimalna hitrost 125 km/h, pospeški od 0 do 100 km/h v 28 sekundah. Poraba goriva 7,5 litra za vsakih 100 km.

Barve dirkalnih avtomobilov

Vsaj za enkrat, ne bomo tu govorili o tehničnih značilnostih tega ali onega vozila, ampak kakor dame, si bomo to pot raje ogledali zunanjost dirkalnih strojev. Naše zanimanje nam ne bo dopustilo da bi se zamudili pri «oblekah» ampak zaustavili bomo našo pozornost le na njihovih barvah.

Medtem ko pri «formuli junior» vsak pilot lahko prostovoljno izbere barvo svojega vozila, so barve strojev «formule ena» določene po pravilniku. Vsaka država ima svoje: Argentina plavo karoserijo, bel pokrov motorja, črno šasijo, rdeče številke na belem polju. Avstrija: karoserija in pokrov sta plava, šasija bela, številke bele na modri podlagi. Belgijo določujejo rumena barva in črne številke. Brazilijo svetlo rumena karoserija in pokrov, šasija in kolesa pa so zelene barve, številke črne. Francoska vozila so vsa plava z belimi številkami. Nemška bela z rdečimi in angleška zelena z belimi številkami. Tudi italijanska vozila so enobarvna, rdeča z belimi številkami. Stroji iz ZDA imajo karoserijo in pokrov bel, plavo šasijo ter plave številke na beli podlagi. Bel pokrov, rdeča karoserija in šasija ter črne številke določajo švicarska vozila.

Barva ne določuje torej posamezne znamke ampak državo, kateri spada tovarna, oziroma konstruktor vozila.

Finska mladina je simpatična, prijazna je resna in mnogo manj kriči kot naša

Ženski svet ni tako elegantno oblečen kot pri nas, za kar pa je predvsem krivo slabo vreme

Nekateri naši čitatelji, ki so sledili mojim člankom iz potovanja po Finski, so izrazili željo, da bi hoteli nekaj vedeti tudi o življenju ljudi na Finskem, o njihovih navadah in običajih, sploh o vsem, kar vsakogar zanima. Ženske je seveda posebno zanimalo, kako se Finke oblačijo, če so elegantne, kako živi tamkajšnja mladina in kakšni so njeni problemi.

Moram takoj povedati, da je bilo moje bivanje na Finskem prekratko, da bi se temeljito spoznal s tamkajšnjim življenjem in da bi lahko govoril o njihovih problemih in običajih kot nekak «ekspert». Ker pa imam dobro voljo in bi hotel našim bralcem ugoditi, bom opisal pač to, kar sem videl, doživel in kar sem spoznal v tistih nekaj dneh, ki sem jih preživel v prelepi in gostoljubni Finski.

Predvsem nekaj o življenju v glavnem mestu Finske-Helsinkih. Ker so poletja zelo kratka in zime zelo dolge, so ljudje željni sonca in lepega vremena. Zato je vedno večje število tistih, ki si izberejo za svoje letovanje južne kraje, na primer Italijo in Španijo, kot tudi Jugoslavijo, kjer se prav dobro počutijo in odkoder prinašajo domov najlepše vtise. Helsinki ima, kot smo že povedali, okrog 450.000 prebivalcev. Življenje v tem mestu je različno od življenja v naših mestih. Predvsem ni nočnih lokalov in družabno življenje se razvija v glavnem v domovih in med družinami. Ob desetih zvečer so ulice že mrtve. V lokalih ne prodajajo več alkoholnih pijač in žejen in lačen popotnik se lahko ustavi le pri majhnih kioskih na ulicah, kjer prodajajo hrenovke s paradižnikovo mezgo in gorčico. Obstajajo samo nekateri hoteli, ki imajo svoje restavracije in ki so odprte pozno v noč, a le za tuje goste. Pijancev na cestah skoraj ne srečamo, z izjemo sobot, ko si domačini privoščijo nekaj več piva.

Izložbe so polne in bogato založene, a izloženi predmeti nas niso preveč vabili, ker niso tako okusni in lepi kot pri nas. S tem v zvezi naj povem, da tudi Finke še zdaleč niso tako elegantne kot so naša dekleta in žene. To ne gre morda na račun njihovega okusa, ki bo verjetno dober, temveč predvsem na račun vremena, ki ne dopušča prevelike izbire v garderobi. Ker je tudi v poletnem času hladno in deževno, so Finke vedno temu primerno oblečene. Velikih dekoltejev in izrezov na oblekah sploh nisem videl.

Mladina je zelo simpatična in prijazna. Ni pa tako kričava in vihrava kot naša. Imel sem občutek, da so dosti bolj umerjeni in «zreli». Skoraj vsakdo zna dva jezika in sicer finskega in angleškega, ali francoskega, ki se jih učijo že v šoli. Ob ruski meji poznajo tudi ruščino tako, da sem se z njimi pogovarjal kar v slovenščini in smo se še kar dobro razumeli. Mladina se bavi dosti s športom, saj imajo na Finskem precejšnje število športnih klubov. Pogrešal sem pa motorje, s katerimi nas naša mladina v nočnih urah tako «razveseljuje».

Finci so po značaju mirni in na videz zelo hladni. Toda, če sklenete z njimi prijateljstvo, so iskreni, zelo gostoljubni ter se tudi sprostijo.

Naj povem še to, da obstaja velika razlika med mladino na Finskem in Švedskem, čeprav sta si te dve dr... tako blizu. Medtem ko uživ... švedska mladina veliko sv... bodo, je mladina na Finskem ... bolj pod domačo «kontrolo» ... ter živi in študira vedno ... v domačem okolju.

Na vsak način lahko zn... ključim, da mi je bilo pr... ljenje na Finskem, kljub ... manjkanju hrupa in vesel... lokalov, zelo všeč ter da bom ... ohranil svoje prijatelje na Finskem vedno v zelo lepem spominu.

MARIO MAGAJNA

Arya, Sirkka, Silya in Hilkka — štiri simpatična dekleta iz Turküja (manjše mesto Finske) v narodnih nošah

Pogled na dve izmed 62.000 finskih jezer

HOROSKOP

Veljaven od 23. do 29. septembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Zvezde vam bodo naklonjene in boste lahko našli stik z osebo, ki vam je pri srcu. Biti morate bolj spretni in se morate otresti ljubosumnosti. Dobri odnosi na poklicnem delu, kjer boste uresničili nekaj načrtov.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Sreča vam bo še naklonjena in boste kovali prijetne načrte za prihodnost. Uresničila se bo neka vaša skrita želja. V poklicnem delu nekaj ovir ,ki pa jih boste s prizadevnostjo kaj lahko premagali.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) V srčnih zadevah obzorje še ni povsem jasno. Spoznali boste simpatične osebe, s katerimi boste imeli zanimive razgovore. Ljubezenske dogodivščine .Glede poslovnih stvari nekaj nejasnosti, vendar do konca tedna možen preokret

RAK (od 23. 6. do 22 7.) Dobro boste razpoloženi, saj boste deležni dokazov ljubezni, ki vas bodo prijetno presenetili. Nove perspektive v poklicnem delu in možnost zaslužka treba pa je biti oprezen in vse natančneje proučiti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Dobro boste razpoloženi in vas bodo mikale sentimentalne dogodivščine, za kar bo dokaj priložnosti. Mirno ozračje na delovnem področju, kjer boste uveljavili neko vašo misel. Zanimivo pismo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Izredna sreča v srčnih stvareh. Vse se bo razvijalo kakor si sami želite. Z neko simpatično osebo prijeten pomenek in zabava. Nove perspektive v poklicnem delu. Telegram

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Mikala vas bo ljubezenska dogodivščina, toda razmere niso ugodne in se lahko marsikaj pokvari. Vplivne osebe vam lahko pomagajo pri napredovanju. Ugodno se bo zaključila stvar, ki se je zavlačevala dalj časa.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Bodite uvidevni in imejte pravilne odnose z drago osebo. Zanimivo srečanje a brez posledic. Pazite na strupene jezike. Dosegli boste uspeh in osebno zadoščenje. Nepričakovan obisk.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) V srčnih zadevah se bodo razmere izboljšale. Če boste neprevidni in boste preveč razmišljali, lahko izgubite zanimivo priložnost. Ne spuščajte se v nove podvige in neki vaš načrt ne temelji na stvarnih osnovah.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Zvezde so vam zelo naklonjene in to ko glede srčnih kot glede poslovnih stvari, pa še zdravje bo odlično. Nepredvideni obisk lahko odpre nove širše perspektive. Zanimivo pismo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ko se boste razgovarjali z osebo, do katere ste ravnodušni, bodite nekoliko odprtejši, saj se lahko idila razbije. Vendar pa vse ... de niso nenaklonjene in lahko z malo takta bolje uspe... Pri delu neka nepričakovana ovira, ki pa jo boste z odločnostjo premagali.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ugodni dnevi za sentimentalne zadeve. Oseba, ki jo boste slučajno spoznali vam bo res da pomagala. Nove ... pot v poklicnem delu, kjer pa morate biti previdnejši in paziti pred nevoščljivci.

POVEST PARTIZANSKE ZVESTOBE

po Tonetu Seliškarju ilustriral Albert Sirk

Ko je Pavlek pokopal očeta, je odšel takoj k partizanom in jim pojasnil svoj načrt, zakaj v svojem srcu je sklenil neizprosno maščevanje za nedolžno žrtev.

Nato je šel skozi gozd do fašistov in jim povedal, da ve za pot, po kateri lahko pridejo partizanom za hrbet in jih zajamejo. Fašisti so kar poskakovali od veselja.

Za Pavlekom je šel fašist, za njima pa vsa črna truma. Tedaj se je Pavlek obrnil in zavihtel ročno bombo. Fašisti so pokazali pete, komandant pa je ostal.

Tedaj ga je Pavlek razorožil in odgnal v tabor. Partizani so bili zelo navdušeni, on pa je fašista odgnal pred poveljnika in dejal: «Tu imate morilca!»

Maksove dogodivščine

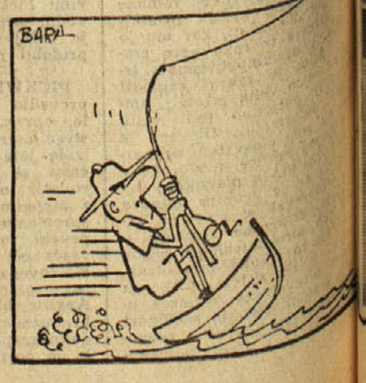

Iz naših krajev

TEDEN

Sindikalno življenje je v osredju dogajanja v minulem tednu, saj ni bilo dneva ko bi ne bilo stavke v tem ali onem podjetju, na tem ali onem gospodarskem sektorju. Predvsem se je šele sinoči po 13 urah zaključil spor v podjetju Stock. V četrtek so ponovno stopili v tridnevno stavko vinarski delavci v zasebnih podjetjih, kot so na primer ladjedelnica Felszegy, «Giulia», ORION in druga, včeraj pa so se jim pridružili tudi delavci ladjedelnice Sv. Marka, ki jih pošiljajo delat v ladjedelnico v Tržiču, pa jim ne izplačujejo dnevnic. Podjetje Marchioro, ki gradi en del železniške krožne proge, je odpustilo 100 delavcev in popoldne je prenehalo z delom, pri tem pa je delavcem ostalo dolžno plačo. Končno so v petek začeli z dvodnevno stavko tudi uslužbenci tržaške občine, ki zahtevajo predvsem, da jim povrnejo zavarovalne prispevke, ki jim jih občina neupravičeno odtrguje.

Če je sindikalna razgibanost zajela tako široko področje, pa je v tem tednu razgibalo tudi politično delovanje strank, ki so se že začele temeljito pripravljati na volitve v tržaški občinski svet, za katere je vladni prefekt dr. Pasino že podpisal dekret, župan pa bo 27. t. m. izdal razglas, s katerim bo uradno začela volilna kampanja in sprožil mehanizem, ki ureja volilna zborovanja, lepljenje lepakov itd. Večina strank je tudi že sestavila svoje kandidatne liste. Med temi strankami so predvsem KD, KPI, FSI, PSDI.

Tudi na gospodarskem področju smo zabeležili vrsto pomembnih dogodkov. Predvsem je tržaška gospodarska delegacija pod vodstvom predsednika velesejma Suttore udeležila v torek «italijanskega dneva» na zagrebškem velesejmu. Ob tej priložnosti se je Suttora razgovarjal tudi z italijanskim ministrom Pretijem o tržaškem mednarodnem velesejmu in predvsem o udeležbi Trsta na mednarodnih velesejmih prihodnje leto.

O teh razgovorih je Suttora poročal na sestanku izvršnega odbora trgovinske zbornice, na katerem je poročal tudi dr. Caidassi o razgovorih, ki jih je imela tržaška delegacija na sejmu in v Brnu in med katerimi so govorili predvsem o povečanju tranzitnega prometa skozi tržaško pristanišče.

V tržiški ladjedelnici CRDA so splavili veliko trgovsko motorno ladjo «Palatino», ki so jo zgradili za tržaški Lloyd, kmalu kasneje pa so v isti ladjedelnici postavili gredelj za 35.000-tonsko ladjo na račun neke družbe iz Palerma.

Med ostale dogodke, ki jih je treba posebej omeniti, spadajo tudi «romanje» istrskih ezulov pod vodstvom škofa Santina, bivšega župana Bartolija in demokristjanskega poslanca Sciolisa z ladjo v Rovinj oz. mimo Rovinja. Ker je ladja brez predhodnega obvestila zaplula v pristaniške vode in ker se ni držala veljavnih mednarodnih pravil o plovbi, jo je ustavil jugoslovanski obalni čoln in zadržal v Rovinju za nekaj ur. Iredentistični krogi so zaradi tega zagnali po tisku in radiu silen krik in vik in povsem po nepotrebnem napihnili stvar, kar pa ni pri tržaškem prebivalstvu, ki mu ni za pogrevanje iredentizma, nobenega odziva. Pojasnilo iz jugoslovanskih virov je zadevo postavilo v resnični okvir, ki je bil v ostalem popolnoma očiten.

Pretekli teden je na Goriškem spet potekel v znamenju borbe delavcev za pravice. Pri tem gre predvsem za uslužbence pri avtoprevozniškem podjetju Ribi, kjer je borba je trajala že vse leto in se je ta teden še bolj zaostrila. Spričo odločnega nastopa prizadetih uslužbencev in pomoči drugih strok ter sindikalnih organizacij pa je moralo vodstvo podjetja popustiti in je bil v petek končno podpisan sporazum. V glavnem je podjetje Ribi sprejelo zahteve svojih uslužbencev in tako se je uspešno zaključila dolga sindikalna borba.

Tudi kmetje, ki so bili hudo prizadeti po suši in nekateri pozneje še zaradi toče, so preko Kmečke zveze postavili svoje zahteve. Tako zahtevajo zvišanje cene mleka pri proizvajalcu, začasno omejitev uvoza mesa in živine, kontrolo prodajne cene mesa, odpis davkov in druge ukrepe, ki so potrebni zlasti za zaščito živinoreje. Za soboto so napovedali zborovanje kmetov v Gorici, na Trgu Battisti, pred katerim je bila tudi povorka kmetijskih traktorjev po glavnih goriških ulicah.

Med tem so začeli preko poslovalnic agrarnega konzorcija razdeljevati krmilno moko za govejo živino po znižani ceni, po 50 kg na vsako glavo živine. V sklad za pomoč živinorejcem so sklenile prispevati tudi banke. Kmečka banka v Gorici je dala v ta namen 200 tisoč lir in bo nudila kmetom posojila po nizkih obrestih, Tržaška hranilnica pa je dala 500.000 lir za tržiško in kraško področje, na katerem deluje.

Omenimo naj še udeležbo prosvetarjev iz Goriške na «šagri» v Platacu blizu Grmeka v Beneški Sloveniji, kjer so pevci z Goriškega zapeli tudi nekaj pesmi ob živahnem odobravanju domačinov, ki so jih radi poslušali. Prav tako so na tej prireditvi želi uspeh godci in pevci «Beneški fantje» iz Ljubljane, med katerimi so tudi beneški domačini.

OB KONCU TURISTIČNE SEZONE OB DEVINSKO-NABREŽINSKI OBALI

Utemeljene kritike in priznanja tujih turistov

Previsoke nočnine in premalo zabave
Vedno manjša obala - Gostišče na Grmadi

Kopalna sezona je že zaključena in turistične karavane so že prenehale. September je bil letos sicer precej poleten in je nadomestil okisane julijeve dneve, vendar se ni povsem odpovedal svoji naravi — svojemu nihanju med toploto in hladom. Lahko pa rečemo, da je bila letošnja turistična sezona dovolj naklonjena, in menimo, da so gostinci s turističnih področij zadovoljni.

Devinsko-sesljanska in nabrežinska obala vedno bolj mika in privlačuje domače in inozemske goste. Seveda, nas z gospodarskega vidika vzeto — zanimajo predvsem tujci, ker prinašajo v državo devize; zanimati nas mora njihovo mnenje o naših tujskoprometnih razmerah. O tem se je že mnogo pisalo, a ne še toliko, da bi bili to poglavje že izčrpali, oziroma, da bi ga bili — kar je glavno — že rešili. Predvsem je treba uskladiti naše (gostinske) in interese turistov. Eno je, kar nudi narava drugo pa kar nudi gostom naša dejavnost. Le-ti ne izhajajo iz petičnih krogov, in to je treba upoštevati. Večina tujih gostov ne pretirava v svojih zahtevah ne glede hrane ne stanovanjskih prostorov, oziroma sobne opreme. Kako pa od naše strani? Slišali smo za nekatere gostinske obrate precej ostre, za druge manjše pritožbe. Čuli smo na pr. kritiko, da tukaj ni San Remo, da bi morali računati tako visoke nočnine.

Turistom niso na razpolago nobene posebnosti; tujci priznajo, da je narava očarljiva, podnebje in zrak odlična, a hkrati pristavljajo, da marsikaj pogrešajo. Množijo se tožbe o plaži, devinski turisti (od teh mnogi že dolgoletni gosti) pravijo, da kmalu ne bo mesta za kopanje, ker novi dvorci (na princevem zemljišču vedno bolj zapirajo obalo); sesljanska obala, ta edinstvena plaža, ki skoro nima primere, je neurejena in glede na stalno večji dotok občinstva vedno manjša; pogrešajo se kabine, mrzle prhe i. e.

Marsikdo si za spremembo želi zabave (koncert, folklorni nastop, ples, razstave itd.). Ni urejenih razglednih postojank, stez, orientacijskih znakov itd. Ostre kritike padajo na račun zapore starega devinskega grada, ki v našem turizmu mnogo pomeni, in steze nad obalo, kar zdravemu razumu ne more v glavo in morate tujcem pojasniti edino tako, da hoče lastnik (princ) s tem svojim ukrepom izpričati svojo nekdanjo moč. Vprašanje parkirnega prostora je že stara zadeva. In še marsikaj, kot na primer postavitev gostišča nekje na Grmadi kot najvišji točki na našem turističnem področju, saj se splošno meni, da bi to zadovoljilo tujce in uspešno delovalo skozi vse leto.

Vse polno je vprašanj, javnih in privatnih, težjih in lažjih, ki čakajo na rešitev. Vseh ni moč hitro, še manj pa hkrati rešiti. Pristojni krogi (turistična ustanova, občina, zasebniki) naj bi to resno proučili in se po možnosti lotili onih del, ki so najnujnejša in bi bila za razvoj turizma najbolj učinkovita.

Ob tej priliki pa moramo z zadovoljstvom poudariti laskavo priznanje tujih gostov našim zasebnim stanodajalcem glede na njih gostoljublje, vljudnost in čistočo. To je lepo priznanje našim gospodinjam. Tudi one pravijo, da so inozemci v splošnem manj zahtevni in bolj skromni kot tuzemci. Mislimo, da bi bilo vsestransko koristno in priporočljivo, da bi se te gospodinje vsaj enkrat zbrale, se o tem in še o marsičem, kar zadeva tujski promet, razgovorile ter slišale kakšen dober nasvet.

KMETJE, VRTNARJI

Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko

FURLANI EDVARD

TRST, Ul. Milano 18 - Telef. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah navadne in hidravlične stiskalnice (prese), grozdne mline — navadne in na električni pogon ter razno vinsko posodo, kakor: brentače, brente, škafe, hrastove sode ter vse potrebno za trgatev.

Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, ter kosilnice «A G R I A»

Nekaj vprašanj glede pomoči kmetom

V prejšnji nedeljski številki Primorskega dnevnika smo pisali o veliki škodi, ki jo je letos povzročila kmetom suša, obenem pa smo navedli vse intervencije, sestanke in seje ter ukrepe za pomoč prizadetim kmetom. Iz članka je bilo jasno razvidno, da se v goriški pokrajini oblasti in pristojni uradi bolj zanimajo za kmetijstvo in za prizadete kmete, kot na Tržaškem. Kmetje to občutijo in iz tega marsikaj sklepajo. Že večkrat smo poudarili, da se tukajšnje oblasti premalo zanimajo za kmetijstvo in da ga skoraj prezirajo, češ da tukajšnje kmetijsko-gospodarstvo nima posebne teže v splošnem gospodarstvu. Žal morama to ponoviti zdaj, ko gre za nujno pomoč kmetom.

Nekaj se je sicer zganilo in obljubljajo pomoč, toda konkretnih in učinkovitih ukrepov ni še od nikoder. Zdi se celo, da je zadnja dni vse nekam zamrlo.

Kako je z brezobrestnimi posojili, z odpisom davkov, z dodeljevanjem močnih krmil po znižani ceni? Kako je z vprašanjem cene mleka? Goriški kmetje so zahtevali zvišanje cene mleka, ki naj bi jo užival proizvajalec, v Trstu pa se govori, da zahtevajo zvišane cene grosisti. Močno sumimo, da bi od tega hoteli imeti korist oni sami, kmet pa naj bi ostal praznih rok.

Pričakujemo, da bomo v prihodnjih dneh lahko zabeležili vest o konkretni pomoči kmetom, ki so bili prizadeti zaradi letošnje suše.

PRAPROT

Naše naselje je najviše ležeča naselbina v naši občini in izletniki pravijo, da imamo razgleda za polovico Tržačanov. To je res nekaj vredno in bi bilo še več, če bi ne bilo muke v rebri, razritih poti po nalivih, poleti pa znoja in pripeke z vsemi njenimi posledicami. Sicer se čudimo, da nismo letos utrpeli še večjo škodo. Lahko trdimo, da je naša orna zemlja kljub vsemu še dobro prebila sušo. Ne bi bilo čudno, če bi bila trta tako na izpostavljeni (jugozapadni) legi še bolj onemogla. Če to ni bilo, pomeni, da je zemlja ohranila nekaj vlage. V dobro obdelani zemlji in skrbno negovanem vinogradu je ta še bolje vzdržala. Tudi imamo sicer en sam primer, da je tu komu nekaj obrodila. Z nekaj več zemeljske vlage in pravilnim oskrbovanjem poljskih kultur bi se pridelki mnogo uspešneje upirali suši.

ŠEMPOLAJ

Kar je «Primorski dnevnik» svoječasno poročal za neko drugo vas iz naše občine, da se namreč novi domovi gradijo blizu starih domov, a čim bliže ceste in delovišćem, to velja tudi za Šempolaj. Na njegovi južni strani je ob cesti v kratkih letih zraslo kar šest novih stanovanjskih hiš: 5 zasebnih in ena šeststanovanjska ljudska hiša.

Ko jih bodo lastniki postopno okrasili z vrtovi, bodo ti lični krovi v okras vasi, ki bo tako še bolj privlačna. Skoro pa se bo tik pod cerkvijo pojavil še en nov dom. To zgovorno pove, kako si naše delovno ljudstvo želi zdravih in dostojnih streh, za kar mnogo žrtvuje. To je razveseljivo in vredno priznanja. Tudi vidimo, koliko zaležejo pri ureditvi domov njihova pridnost in in sposobnost za vsako delo.

Tukajšnje prosvetno društvo je poskušalo z zabavo pritegniti mladino v društveno delovanje, a ni uspelo. Težko je ustreči današnji mladini, a sodimo, da je bilo v tem primeru zgrešeno razen drugega tudi v tem, ker je manjkalo vodstvo in je bila mladina preveč prepuščena sama sebi. In zdaj? Težka zadeva, ki se o njej razmišlja! Če bo mladina prepuščena sedanjemu «toku» ne bo v prid nikomur: niti njej niti skupnosti.

Zakonca stara 188 let

V mali vasici Volarje pri Tolminu živi nedvomno najstarejši zakonski par na Primorskem in po vsej verjetnosti tudi v Sloveniji. To sta Janez in Terezija Kutin. Janez bo drugega januarja prihodnjega leta dopolnil 94 let, njegova žena Terezija pa bo imela prav toliko let 14. oktobra letos. Na skupno življenjsko pot sta stopila 14. junija 1893 in bosta tako prihodnje leto praznovala sedemdeseto obletnico skupnega življenja.

V zakonu se jima je rodilo 12 otrok, 11 sinov in hčerka, zadnja. Oče in dva sinova so bili deležni «dobrot» prve svetovne vojne. Oče se je boril v Srbiji in Črni gori ter na Doberdobu. Je sicer nekadilec, a med vojno je tudi sam kadil. V šali je pripomnil, da se je vedno kadilo okoli njega, pa zakaj ne bi potem tudi on kadil. Mati je s štirimi ali petimi otroki preživela večji del prve vojne v begunstvu nekje pri Dunaju, kjer ji je zaradi pomanjkanja umrl tedaj najmlajši otrok.

Kljub tako številni družini je zdaj doma le še najmlajša, hčerka, ki pa je bolna. Dva sta vzeli vojni, enega prva, enega druga, štirje so umrli doma, preostali pa so se raztepli po svetu. Vsi skupaj imajo le dva sina, torej imata stara samo dva vnuka.

Vse življenje redi zakonca Kutina kmetija. Ker imajo dve hiši, živita in gospodinjita vsak v svoji. Tereziji je pred kakimi desetimi leti jemalo vid, da je morala nositi naočnike, potem se ji je vid popravil, zdaj pa ji spet peša. Drugače sta oba še čila in zdrava. Staremu je nekoliko popustil sluh, a je kljub letom še vedno šegav in dobre volje. V šali je med drugim pripomnil tudi tole: «Rad bi videl, da bi mi žena umrla, da bi se lahko spet oženil. Sicer bi po drugi strani tudi sam že rad umrl, a se bojim, da se mi žena ne bi spet poročila.»

SLIVNO

Po dolgem zastoju so dela za ureditev poti proti Nabrežini v polnem teku in naglo napredujejo. Od glavnega ovinka pod vasjo bo pot vodila v vas tik trgovine. Ta del ceste bo s pomočjo modernih tehničnih priprav razmeroma hitro dovršen; kasneje pride na vrsto urejevanje ostalega dela skozi vas in proti pokrajinski cesti Prečnik-Mavhinje. Tako bo tudi naša vas končno vsaj od ene strani bolje spojena z okoljem, seveda ne še direktno s Sesljanom, s katerim smo zaradi turizma vedno bolj povezani.

Namesto stare gostilne Peric (ki je sedaj ob avto cesti) imamo v vasi novo gostilno, ki je nastala iz prejšnje prodaje vina čez cesto; dobra postrežba po primernih cenah bo kmalu pritegnila številne goste. Naše (slivensko) vino je po svoji kakovosti že dovolj znano in mu ni, če ostane v svojem prirodnem stanju, potrebna reklama.

Če omenimo letino, trčimo s tem na neprijetno in občutljivo stran, ker moramo letošnji dohodek iz kmetijstva skrčiti skoro le na vino, in še to le na kakšno polovico. Naša zemlja se je z našo prizadevnostjo razmeroma dolgo upirala suši, a je končno le občutila veliko pomanjkanje vlage. En primer je nazorno potrdil uspešnost namakanja: trte (zelene in zdrave) in grozdje se ločijo od drugih. A prvič je to precej drago, drugič ni v vseh vinogradih izvedljivo. Ti vprašanji bi mogel rešiti vodovod v kmetijske namene.

Skrbno se pripravimo na letošnjo trgatev

Trgatev ne bo letos nikogar razveselila, ker sta ponekod slaba oprašitev in še bolj suša terjala svoj delež kot malokdaj, del mestne okolice pa so ledena zrna oklestila. Mogoče bo vinska letina prispevala kakšno polovico, ponekod še manj letos malone edinih dohodkov iz kmetijstva v vinorodnih krajih. To pa seveda ne more biti razlog, da bi se skrbno ne pripravili na trgatev in poskrbeli, da bo vinski sok v kleti na svoji vrednosti pridobil, ne pa zgubil. Že nekoč — ko še niso poznali umnega kletarstva — so rekli, da se vinogradnikove sposobnosti spoznajo predvsem v slabi vinski letini, torej tokrat, ko je majhna letina navadno tudi kakovostno slaba.

Prav to torej nalaga vinogradniku večjo skrb za kletna opravila. Osnovno že znano pravilo pa je, da mora biti v kleti vsestranska in neoporečna snaga, in to z ozirom na prostor in posodo. Najvažnejša vinska posoda pa so sodi. V njih vino negujemo, snovi, ki jih je dala trta izobilkujemo in dvignemo vrednost vina. Popolna snaga sodov ob pravilnem ravnanju z moštom in vinom prepreči nevarnost bolezni (kan, cik, grenkobo, vlečljivost i. e.) in napak (okus po plesnobi, okus po lesu, okus po praznini itd.), ki jih še vedno dobimo v nekaterih naših kleteh in smo napake mogli opaziti na osmicah. To bi ne smelo biti, ker škoduje dotičnemu gospodarju in ugledu naših kakovostno priznanih vin.

Predpostavljamo, da so vinogradniki ta posel izvršili v redu, in se malo pomudimo z zadevo trgatve. Kdaj naj trgamo? Nepotrebno vprašanje, ker prvič ve to vsakdo in drugič je trgatev pri nas zasebna zadeva. Tako bi znal kdo pripomniti.

Je res, da mnogi vinogradniki vedo, kdaj je treba grozdje spraviti pod streho, a mnogim se v tem večkrat preveč mudi, kar je v škodo kakovosti pridelka. Na sestavo grozdja in mošta vplivajo kot znano, razni činitelji, a predvsem zrelost grozdja; za tem odločajo v tem zdravje grozdja, sorte ter vremenske razmere v času zorenja in trgatve.

Ko se grozdje začne barvati, preneha rast jagode, kislina pa se več ne množi. Čeprav jagoda ne raste, pridobiva na teži. To pa je radi tega, ker se sladkor naglo kopiči (v 2 mesecih t. j. od avgusta do konca septembra od 1 do 25 odstotkov), kislina pa manjša (od 26 na okrog 5 in pol promil, se pravi na 5 in pol gramov na 1000 g). Kadar je v grozdju največ sladkorja in se ne more več kopičiti, nastopi popolna zrelost grozdja. Če takšne jagode stisnimo v pesti, se sok med prsti močno vleče. To je pri nas navadno konec septembra.

Danes razpolagajo vinogradniki s klosterneuburško tehtnico za merjenje sladkorja v moštu. S to še najbolje ugotovimo pravi čas trgatve, in sicer tako, da kakšen teden pred namenjeno trgatvijo izmerimo sladkor. Njegova količina v moštu pove, če že lahko trgamo, ali trgatev — seveda ob ugodnem vremenu — odložimo.

Vreme je važna zadeva. Če namreč dežuje ali če so močne rose, se količina sladkorja v grozdju več ali manj manjša. Sladkor pa je za kakovost vina, največje vrednosti, dočim je kislina bolj strokovne vrednosti, se pravi, da varuje aromatične snovi. Pri južnih vinih (včasih pri nas, v Dalmaciji, v južni Italiji) je kisline v moštu navadno premalo. Zato je kletarjenje toliko teže.

Grozdje letos dobro zoreva, a je zaradi suše ponekod nastopila prisilna zoritev, ki bo povzročila slabo kakovost vina. Vsakdo bo sam najbolje vedel, kdaj naj trga, da bo pridelek čim boljši. Opozarjamo pa na posledice prezgodnje trgatve.

Istrsko črno in belo vino «VINO KOPER» z originalno etiketo dobite pri ekskluzivnemu zastopniku za Trst in okolico: «VINICOLA TRIESTINA», Trst, Ulica C. Rittmayer štev. 7. Tel. 23-748, 38-380

Charles Dickens

(Nadaljevanje s 3. strani)

predsodkih. Spet se pomnoži galerija njegovih likov s tako izvirnimi podobami ljudi, kot so genialni gospod Skimpole, nora starka Fleetova, človekoljubna gospa Jellibyjeva, gosposki Turveydrop, Guppy in vsa pravniška druščina Templa. Knjiga izide leta 1969.

POVEST O DVEH MESTIH, zgodovinski roman v prevodu Izidorja Cankarja. V njem opisuje Dickens burno dobo francoske revolucije in čeprav zgodovinsko morda ni dojel njenega bistva, pa je vendar ustvaril nesmrten roman s slikovitimi značilnostmi dobe, s pretresljivimi usodami svojih junakov in nenavadno napeto zgodbo. Delo izide predvidoma leta 1969.

BARNABY RUDGE je prav tako zgodovinski roman, toda dogaja se v Angliji, v Londonu in njegovi okolici, v letu 1775, ko so tudi angleško prestolnico pretresali nemiri ter napovedovali novo dobo. Med plemiči in tolovaji sredi nenavadnih zapletov se znajde ubogi, blagi, toda duševno zaostali Barnaby Rudge, ki ne živi v resničnem svetu, temveč v svetu svoje domišljije in sanjarij, zaide med razbojnike in upornike in je s svojimi pajdaši vred obsojen na smrt — toda dobrosrčni pisatelj ga v zadnjem trenutku reši in osreči. Roman preveva močna romantika, zaradi katere predstavlja zanimivo in privlačno branje zlasti za mladino.

VAS SKUPNI PRIJATELJ. S tem romanom, ki je hkrati Dickensov labodji spev, saj je zadnje delo, ki ga je dokončal pred smrtjo, bo MLADINSKA KNJIGA zaključila svojo zbirko Dickensovih romanov. Videti je, da si je, ko ga je napisal, bržkone hotel oddahniti od težkih družbenih problemov. Pred nami se spet razprostre slikovita parada najčudovitejših likov in pri branju uživamo vso pisateljevo iskrečo — duhovitost, od ironije do najprisrčnejšega humorja. V tem romanu so tudi negativne osebe tako dobre in smešne, da jim moramo odpustiti njihove spodrsljaje in prekrške, ali pa so tako nesrečne, da prej zbujajo sočutje kot obsodbo. Tako je, kakor da je v njem Dickens zbral vse zaklade svoje šegavosti, da bi se s prelepimi, veselimi in prikupnimi liki ubranil otožnosti, ki je zastirala zadnja leta njegovega življenja, in se s smehljajem poslovil od nas. Roman izide v slovenskem prevodu leta 1970.

Pogovor med dežjevjem

(Nadaljevanje s 3. strani)

«Ne bom več govoril, razumeš,» je rekel. «Tod bova pričela.»

Omahnila je z glavo in zaznal je, da drhti.

«Povej, kar hočeš,» je rekla in ga poljubila.

«Prosim te, ne joči, draga,» je rekel.

«Nočem, da bi spal z ubogo blazno.»

«Čemu, saj bi ne bila uboga?» (Preneha)! je dejal samemu sebi. Takoj preneha)!)

«Poslušaj, carina,» je rekel «Pojdiva dol in obedujva pri stari mizi ob ognju. Povedal ti bom, kako imenitna zverinica si in kako srečni zveri sva midva...»

«Tako je.»

«In to bova takoj preizkusila.»

«Le tega nočem, da bi me podil stran.»

«Nihče te noče poditi.»

Toda ko je stopal po stopnišču, iskal z nogo vsako stopnico in se krepko oprijemal ograje, je pomislil: «Oditi mora, čimprej jo moram odpraviti. Toda storiti bo treba pozorno, sicer bo žalostna. To mora uspeti. Potrudil se bom. To moram skleniti. In kaj še? Kaj naj še storim? Nič — je pomislil — popolnoma nič. Toda kaj vem, morda se bom počasi le lahko premagal.»

Odlomek.

DOMAČA KLET (Cantina nostrana)

lastnik

P. FERLUGA

TRST - tel. 90758

obvešča

svoje kliente v Trstu in okolici, da istrsko

«VINO KOPER»

črno in belo z originalno etiketo

DOBITE KOT DOSLEJ

pri istem podjetju, ki Vas tudi opozarja, da nobeno podjetje v Trstu in v okolici nima za «Vino Koper» ekskluzivne prodaje

Vreme včeraj: najvišja temperatura 21.2, najnižja 12.1, ob 19. uri 18; zračni tlak 1022.5 raste, veter 3 km vzhodnik, vlage 50 odst., nebo 9 desetin pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 21.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 23. septembra
Slavojka
Sonce vzide ob 5.52 in zatone ob 18.02. Dolžina dneva 12.10. Luna vzide ob 0.20 in zatone ob 15.39.
Jutri, PONEDELJEK, 24. septembra
Nadja

NEOPRAVIČLJIVO IN NERAZUMLJIVO ZAVLAČEVANJE

Zakaj še niso dotiskane knjige in boni za slovenske osnovne šole?

V soboto se zaključi vpisovanje otrok v vrtce in v osnovne šole

Jutri se začnejo ustni izpiti za maturo v jesenskem roku, ki se bodo zaključili ta teden, vpisovanje otrok v osnovno šolo pa se zaključi v soboto. Prve dni prihodnjega meseca se bo začel reden pouk in bomo tako stopili v novo šolsko leto.

Kakor smo že poročali, bodo letos učenci na osnovnih šolah dobili brezplačno učbenike. To seveda velja tudi za slovensko šolo, ki je uzakonjena in enakopravna italijanski. Šolske knjige za osnovno šolo sicer niso zelo drage, vendar bo ta ugodnost dobrodošla družinam, ki imajo svoje otroke v osnovni šoli in večje izdatke za odrasle otroke, ki obiskujejo srednjo šolo. Za dijake, ki obiskujejo srednjo šolo in so marljivi ter potrebni, pa je bil letos prvič razpisan natečaj za štipendije. Rok za prijavo je že zapadel in upamo, da so naši starši pravočasno predložili prošnjo, saj gre za znatno pomoč potrebnim dijakom.

Glede brezplačnega razdeljevanja učbenikov v osnovnih šolah je slišati nekaj pritožb. Na italijanskih šolah dobijo učenci bone, da lahko dvignejo knjige v knjigarnah, toda marsikatera knjigarna nima še na razpolago določenih učbenikov. Glede dodeljevanja knjig na slovenskih šolah pa je zadeva nekoliko drugačna. Izvedeli smo, da zdaj šele tiskajo dvojezične bone za brezplačno razdeljevanje knjig, prav tako so še v tisku pomožne knjige za III., IV. in V. razred osnovne šole.

Ko bodo dotiskani boni, bodo lahko učenci dobili berila za vse razrede, medtem ko bodo morali še čakati na razne pomožne knjige.

Zelo čudno se nam zdi, da vladni generalni komisariat ni pravočasno poskrbel za tiskanje in razdeljevanje bonov. Zadeva namreč ni tako zapletena in zahtevna, saj ne gre za veliko število izvodov. Prav bi namreč bilo, če bi učenci, oziroma starši dobili bone takoj ob vpisu v šolo, da bi lahko pravočasno dobili knjige ob začetku pouka.

Bolj resna pa je zadeva s tiskanjem pomožnih knjig. Kakor nam je znano, so šolske oblasti razpisale že pred dvema letoma natečaj za sestavo učbenikov za slovenske osnovne šole. Zaradi tega ne moremo razumeti, zakaj se je zadeva tako na dolgo zavlačevala.

Pričakujemo, da bodo s tiskanjem pohiteli, tako da učencem ne bo treba dolgo čakati na knjige.

Ob tej priliki bi se radi povrnili spet k vprašanju vpisa slovenskih otrok v otroške vrtce in v I. razred osnovne šole. Kakor smo že te dni poročali, bomo lahko letos v nekaterih krajih zabeležili sorazmerno večji vpis otrok v I. razred in v vrtce kot prejšnja leta. To pomeni, da so se razmere nekoliko izboljšale in da se slovenski starši vedno bolj zavedajo svoje dolžnosti in važnosti slovenske šole za slovenske otroke. Ponekod pa so še nezdravi pojavi, ki jih je treba odpraviti. Žal nekateri slovenski starši pošiljajo svoje otroke v italijansko šolo, čeprav se na prsi trkajo, da so zavedni Slovenci, ali pa dobro služijo s kupčijo z Jugoslavijo, oziroma s slovenskimi klienti. Najbolj žalostno pa je, da celo nekateri slovenski šolniki pošiljajo svoje otroke v italijansko šolo. Imena takih dvoživk bi morali objaviti, da bi vsi vedeli, kdo so.

Razna opravičila omahljivcev in oportunistov nimajo nobene podlage, saj je slovenska šola po zakonu enakopravna in nihče ne sme preganjati ali delati sitnosti slovenskim staršem, ki pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo. Z druge strani pa je dejstvo, da učenci, ki dokončajo slovensko šolo, več pridobijo na znanju in vzgoji, kakor bi sicer, če bi obiskovali tujo šolo. Razen tega pa se bo slovenski otrok bolje počutil v svojem domačem, kot pa v tujem okolju.

Zaradi tega ponovno pozivamo slovenske starše, ki so še v dvomu, ali pa so že napravili napačni korak, naj dobro pomislijo in naj vpišejo svoje otroke v slovensko šolo.

Zaključen tečaj o primerjalnem pravu

V Trstu se je zaključil tečaj o primerjalnem pravu, ki ga je organizirala posebna evropska specializirana fakulteta. Tečaj se je pričel v Ljubljani, kjer je trajal tri dni in kjer so jugoslovanski univerzitetni profesorji predavali o osnovah socialističnega pravnega sistema. V nadaljevanju na tržaški univerzi pa so podrobneje govorili o dveh pravnih sistemih, ki prevladujeta v zapadnem svetu: o sistemih, ki temelje na rimskem pravu in o sistemu «comonn law», ki je običajen v anglosaksonskih državah.

Tečaj je trajal 12 dni in na njem je sodelovalo okoli sto pravnikov iz 22 držav, med katerimi tudi številnejša skupina iz Jugoslavije.

Razgovori dr. Mazze v prid drž. uslužbencev

Vladni generalni komisar dr. Mazza se je sestal v Rimu z glavnim tajnikom in predsednikom odseka za nadzorstvo računskega dvora. Razpravljal je z njima o vprašanju izplačila doklade «una tantum» tržaškim državnim uslužbencem kakor tudi o vprašanjih, ki se tičejo uslužbencev bivše ZVU. Pri tem so še posebno pozorno obravnavali vprašanje izplačila mesečne doklade, ki znaša 70 lir za vsako točko koeficienta uslužbencev. Dr. Mazza je dal nadzornim organom vsa pojasnila.

Novi odloki vladnega komisarja

Te dni je izšla nova številka Uradnega vestnika vladnega generalnega komisariata. Med drugim vsebuje vestnik odlok, s katerim se zviša kredit, ki ga nudi Tržaška hranilnica obrtnikom, na najmanj 245 milijonov lir. Drugi odlok določa imenovanje posvetovalne komisije, ki bo obravnavala proračune in druga upravna vprašanja občin in pokrajinske uprave v Trstu.

PO DVODNEVNI PREKINITVI DELA

Opolnoči se je zaključila stavka občinskih uslužbencev

Danes pojdejo spet na delo kovinarji zasebnih podjetij

Opolnoči se je zaključila dvodnevna stavka občinskih uslužbencev, ki zahtevajo, naj jim občina vrne neupravičeno odtegnjene zavarovalne prispevke za INPS. Stavkali so tudi uslužbenci Občinske podporne ustanove (ECA), medtem ko se niso pridružili stavki pokrajinski uslužbenci ter s tem povzročili v stavki občutno vrzel, saj bi bil enoten nastop gotovo bolj učinkovit. Pri tem je treba še upoštevati, da spadajo tudi oni v isto sindikalno zvezo, to je UDEL. V sindikalnih krogih vsekakor grajajo to ravnanje.

Zaradi stavke tudi včeraj niso smetarji pobirali smeti, niti pometali ulic, ki so zato bolj umazane kot po navadi. Po hišah so posode za smeti natrpane in prav tako so do vrha polni nabiralniki za odpadke, postavljeni po mestu. Še dobro, da ni več vročine, sicer bi bil po dvoriščih in hodnikih, kjer so postavljene posode za smeti, neznosen smrad. Smeti bodo pobrali šele jutri. Zaradi stavke so bili prizadeti tudi vsi občani, ki potrebujejo razna potrdila in spričevala zlasti sedaj ob vpisovanju otrok v šole. Končno se ne sme pozabiti, da se bližajo volitve in da ima volilni odsek na matičnem oddelku polne roke dela, ki pa se daj počiva. Stavka je vsekakor uspela, saj je bilo delo v vseh občinskih uradih ter po posameznih oddelkih ustavljeno razen neodložljivih zadev, kot je na primer prijavljanje smrti in rojstev. Viden znak te stavke je tudi dejstvo, da listi ne objavljajo običajnih poročil o rojenih in umrlih, ker jim jih občinski matični urad ne pošilja.

* * *

Danes pojdejo zopet na delo kovinarji v zasebnih podjetjih, ki so stavkali tri dni od četrtka do sobote in ki sploh ne opravljajo nobenega izrednega in nadurnega dela, dokler traja stavkovno gibanje.

Končno so včeraj stavkali tudi delavci ladjedelnice Sv. Marka, ki jih pošiljajo delat v tržiške ladjedelnice in ki jih je okrog 70 po številu. Delavci zahtevajo, da jim priznajo ustrezne dnevnice. Včeraj so poslali na osrednje ravnateljstvo CRDA delegacijo, ki je ponovno poudarila zahtevo, naj se v podrobnostih določi in začne izvajati že sklenjeni sporazum o omenjenih dnevnicah.

PISMO UREDNIŠTVU

Nova bremena zemljiških posestnikov

Iz Sv. Križa nam pišejo:

Znano je, da je zemljiška knjiga naše katastralne občine, kakor tudi vseh drugih okoliških vasi, v velikem neredu in da so morali naši ljudje trošiti težke denarje, da si uredijo zemljiško knjižno stanje. Te dni so pa dostavili različnim posestnikom, ki so leta 1960 urejevali to stanje, pozive, naj plačajo poleg že dvakrat plačanih pristojbin nove, ki so precejšnje (gredo do 30.000 lir) in se jih do sedaj še nikoli ni plačevalo.

V zemljiški knjigi so parcele označene s številkami, ki izvirajo še iz časov Marije Terezije s površino v štirijaških (kvadratnih) sežnjih in na mnogih so vpisani kot lastniki še osebe, ki so že zdavnaj mrtve, nekatere že pred več kot 100 leti, ter se mora sedanji lastnik, ki hoče ta nered odpraviti, zateči h geometru, k odvetniku in k sodniku, da s tožbo, z zaslišanjem prič in s komisijo na mestu ugotovi sedanje resnično stanje. Sedanji lastnik mora plačati takso za sodbo, nato povišek vrednosti parcele in stroške geometra ter odvetnika. Vseh teh se nabere obilno, toda stvar je do sedaj bila urejena s temi izdatki in lastnik parcele se je oddahnil. Sedaj pa je nov inšpektor pričel terjati še novo pristojbino.

Na ta način je kmet (v veliki večini gre za kmete) že do sedaj plačeval težke tisočake namesto države, ki je bila in je dolžna držati zemljiško knjigo v redu, sedaj pa se mu predpisuje plačilo novih pristojbin, ki se, kot rečeno, niso še nikdar od njega zahtevale.

Z avtom čez pločnik na tramvajski tir

Zelo huda je predla predvčerajšnjim ponoči 51-letnemu Brunu Zeiju iz Ul. Settefontane 12 in njegovemu 53-letnemu prijatelju Giovanniju Percu iz Ul. Scala Santa št. 138 ko sta se vračala z nekega izleta na Krasu. Okoli dveh ponoči je Zei upravljal avto TS 48649 po Narodni ulici na Opčinah. V bližini Obeliska pa je prišlo do nesreče. Vozač je zadel ob desni pločnik in takoj nato je avto zletel čez sam pločnik ter padel dva metra globoko na tramvajske tračnice. Neki mimoidoč je telefoniral takoj prometni policiji, ki je prišla na kraj nesreče. Poklicali so tudi gasilce, ki so dvignili vozilo na cesto. Škoda na avtu znaša okoli 200.000 lir. Pri padcu se je pobil samo Perco po čelu in po glavi.

Zagonetna smrt v stanovanju

Včeraj ob 14.15 so pripeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice truplo 70-letnega Giorgia Preteja iz Ul. Dell'Edera 8. Priletnega moškega je doletela smrt menda že pred 8 ali 10 dnevi v njegovem stanovanju, tako da je njegovo truplo v trenutku najdbe bilo že zelo razpadlo. To je ugotovil policijski zdravnik dr. Reich, ki je prišel v stanovanje skupaj s policijskimi organi. Vzrokov smrti še niso pojasnili. V stanovanju so našli še žive enega psa in tri ptiče.

«Enrico 61» v Verdiju

Igralska skupina Renata Rascela bo danes uprizorila v gledališču Verdi dve predstavi glasbene komedije «Enrico 61» ob 16. in ob 21. uri. Jutri bo predstava ob 21. uri.

Simfonični koncerti

V petek ob 21. uri bo v Avditoriju četrti koncert orkestra tržaške filharmonije pod vodstvom dirigenta Claudia Scimoneja in s sodelovanjem violinista Ermanna Molinara.

Program bo obsegal: **Mozart** — Nočna serenada za dva mala orkestra; **Prokofjev** — Koncert za violino in orkester; **Liszt** — «Tasso»: tožba in zmagoslavje; **Strauss** — Don Giovanni — simfonična pesnitev.

V SOTOTO 29. 9. ob 21. uri
v dvorani v Bazovici
V NEDELJO 30. 9. ob 16. uri
v Ljudskem domu v Sv. Križu
gostuje
KOROŠKI OKTET
iz LJUBLJANE
Vstopnice bodo v prodaji eno uro pred začetkom pri blagajni dvorane.

PO DVEH TEDNIH STAVKE

Zmaga delavk in delavcev v obeh podjetjih Stock

Dosegli so zvišanje prejemkov za 10.500 lir na mesec s pogodbeno določeno doklado

Včeraj ob eni uri zjutraj so na uradu za delo predstavniki delavcev in obeh podjetij Stock sklenili sporazum, ki je napravil konec sporu in stavki, ki je trajala dva tedna. Sporazum se glasi:

Namesto letne nagrade, ki sta jo obe podjetji izplačevali v dveh šestmesečnih obrokih se s 24. septembrom uvede dnevna doklada prisotnosti na delu, ki znaša 420 lir za delavke in 480 lir za delavce.

Ta doklada se bo izplačevala za vsak dan navzočnosti na delu, pri čemer se računa, da mora delavec delati ta dan vsaj štiri ure.

Ta doklada se bo računala tudi pri plačevanju dopusta, božične nagrade (13. plače), odpravnine, državnih in cerkvenih praznikov.

Včeraj ob 9. uri zjutraj so se delavke in delavci sestali na enotni skupščini v Ulici Duca d'Aosta in navdušeno sprejeli sporazum, saj so s svojo trdo in odločno borbo prisilili delodajalce, da so morali skoraj v celoti sprejeti njihove zahteve. Na skupščini so zato sklenili, da se vrnejo na delo v ponedeljek, to je dva tedna po začetku stavke.

Nova doklada za delavke bo znašala če računamo njen učinek na vse prejemke, 10.500 lir na mesec, tako da so delavke v bistvu dosegle, kar so zahtevale, to je vsaj 40.000 lir plače na mesec. Delodajalci so bili pripravljeni priznati delavkam samo 320 lir doklade, ki pa ne bi bila pogodbeno vključena v plačo in bi torej ne veljala za plačilo praznikov, 13. plače itd. Že doklade same na sebi so morali priznati 100 lir več na dan, kar kaže, da so si delavke in delavci izbojevali veliko zmago. Delodajalci so namreč imeli vsak dan velike zgube poleg tega pa so imeli tudi svoje obveznosti do odjemalcev, ki so postajali nestrpni, ker niso prejeli naročenih likerjev. Res je, da so delavke dobivale že prej 40.000 lir doklade na leto, ki pa je bila odvisna le od dobre volje delodajalcev, saj ni bila pogodbeno določena. Sedaj pa bo znašala ta doklada nad 130.000 lir na leto in je ne bodo mogli delodajalci več odreči.

Delodajalci so se na zahtevo sindikatov pred uradom za delo tudi obvezali, da bodo primerno zvišali prejemke uradnikom, čeprav niso stavkali. Tako bodo imeli uradniki še enkrat korist od borbe samih delavcev, kar se ni zgodilo prvič. Nadalje so delodajalci zagotovili, da bodo s časom izplačali delavcem določeno nagrado za julij, avgust in do 24. septembra, ko začne veljati sporazum za novo doklado. Končno velja sporazum o novi dokladi tudi za sezonske delavce.

Borba delavcev in delavk podjetij Stock služi lahko za zgled za druge sindikalne borbe. V teh podjetjih ni bilo stavk že sedem let, uspelih stavk pa kar 10 let. Dokler so torej delavci prenašali paternalizem delodajalcev, so imeli zelo nizke plače, to je mnogo nižje kot v drugih podobnih podjetjih kakor na primer pri podjetjih Branca, Ramazzotti, Buitoni itd. Ko je pa njihovega potrpljenja bilo konec, so začeli nepopustljivo borbo in zmagali. V tej borbi pa so se pokazale še najbolj bojevite delavke, saj so bile vse noči na stavkovni straži, kar je tudi odločilno pripomoglo k dosedanjemu uspehu.

Dva neznana Tržačana milijonarja na ENALOTTU

Med tokratnimi dobitniki na stavi ENALOTTO sta tudi dva anonimna Tržačana, ki sta dosegla vseh 12 možnih točk. Eden je igral stavni listek s sistemom za 450 lir in dosegel enkrat 12, šestkrat 11 in osemkrat po 10 točk in skupno priigral 5.167.000 lir. Igral je v stavnici v Ul. Schiapparelli. Drugi srečni Tržačan pa je igral navadni listek za 150 lir v stavnici v Ul. Carducci in dobil 4.303.000 lir.

○ *Pokrajinski* odbor za javno pomoč in dobrodelnost je odobril sklep združenih ladjedelnic v Trstu, s katerim so sprejele dediščino Matilde Morpurgo, vdove Colonna.

○ *Sinoči* se je sestal upravni svet družbe «Autovie Venete», ki bo gradila avto cesto Trst-Mestre. Upravni svet je uredil nekatere formalnosti v zvezi z dodelitvijo gradnje mostov na Soči in Teru.

Policijski čoln rešil celovška turista

Predvčerajšnjim zjutraj okoli 11.30 so agenti policijskega komisariata v Devinu rešili življenje dvema tujima turistoma, in sicer 40-letnemu Raimondu Binderju in 21-letnemu Hermanu Krofischu, ki sta oba doma iz Celovca. Bilo je okoli omenjene ure, ko so policisti z motornim čolnom M/250 patruljirali po morju v bližini Devina. Eno miljo daleč od sesljanskega portiča so nenadoma opazili majhno jadrnico, ki se je prekucnila, ter dva moška, ki sta se krčevito oprijemala ladijce. Agenti so takoj pohiteli na kraj nesreče ter rešili brodolomca. Navezali so tudi na svoj čoln prevrnjeno jadrnico ter jo odvlekli do Sesljana. Na srečo se nista poškodovala niti turista in niti jadrnica.

V apnenico je stopil

Santo Corrente, 49-letni težak s Proseka 381, se je sinoči okoli 18. ure ponesrečil na gradbišču v Ul. Giusti 12. Corrente je uslužben pri tvrdki Cumin, ki gradi v tej ulici novo poslopje. Po nesreči se mu je spodrsnilo ter je padel z desno nogo v apnenico, kjer je bilo ugašeno apno, ki mu je povzročilo opekline prve in druge stopnje na stopalu in na spodnjem delu desne noge. V bolnišnico so ga prepeljali z delodajalčevim avtom ter so ga sprejeli na dermatološki oddelek, kjer se bo moral zdraviti približno 15 dni.

S tovornika je padel

Šofer Quadrio Ramazzotti, star 50 let iz Fabriana, je včeraj padel z višine štirih metrov, ko je hotel odvezati platneno streho na prikolici svojega tovornika. Nenadoma mu je zdrsnila z rok vrv ter je izgubil ravnotežje. Padel je na tla, si verjetno zlomil desni gleženj ter se pobil po levem stopalu in levi roki. Takoj so ga pripeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK, kjer se bo moral zdraviti na ortopedskem oddelku približno mesec dni.

SESTANEK DEŽELNEGA TAJNIŠTVA KPI V VIDMU

Deželni poslanci KPI k ministru za kmetijstvo

Zaradi suše in toče je kmetijstvo v deželi utrpelo okrog 28 milijard lir škode

V Vidmu se je 21. septembra sestalo deželno tajništvo KPI. Prisotni so bili tajniki federacij iz Trsta, Vidma, Gorice in Pordenona ter komunisti, ki so v vodstvih kmečkih organizacij dežele. Ponovno so na tem sestanku razpravljali o zelo resnih posledicah suše za kmetijstvo dežele Furlanija-Julijska krajina in o akciji, ki jo je stranka sprožila v parlamentu, pokrajinskih svetih ter med kmetovalci, da se premosti sedanje zaskrbljujoče stanje.

Škoda zaradi suše presega 25 milijard lir. K temu je treba še prišteti tri milijarde lir škode, ki jo je povzročila toča. 28 milijard lir v enem letu predstavlja skoro polovico celotne povprečne letne kmetijske proizvodnje dežele in lahko torej ugotovimo, da je bila naša dežela letos najhuje prizadeta.

Ta prirodna nesreča je prizadela kmetijstvo in torej gospodarski sektor, ki je že sedaj v resni krizi zaradi zaostalih gospodarskih in socialnih struktur. Zato imajo kmetje in kmečki delavci zelo nizke dohodke ter se bodo posledice čutile na celotnem gospodarskem življenju dežele.

V takem položaju je treba doseči, da vlada takoj v celoti uveljavi zakon št. 739, ki predvideva nadoknaditev škode do 80 odst., kot že več tednov zahtevajo komunistični poslanci dežele, «Alleanza contadina» in sindikati kmetijskih delavcev, ki so vključeni v CGIL.

Komunistični poslanci dežele bodo zato v torek odšli k ministru za kmetijstvo Rumorju. V soboto 29. t.m. pa se bodo v Trstu sestali komunistični poslanci, pokrajinski in občinski svetovalci in bodo razpravljali o nadaljnjih korakih pri lokalnih oblasteh.

Deželno tajništvo in federacije KPI dežele so poleg tega sklenile, da odločno podpro vse kmečke manifestacije, ki jih bodo priredile demokratične organizacije kategorije in pozvale vse delavce, da izrazijo svojo solidarnost.

Opozorilo trg. zbornice

Tržaška trgovinska zbornica je ugotovila, da neke neznane osebe obiskujejo trgovine in podjetja in nagovarjajo lastnike, naj dajejo oglase za časopise in druge publikacije, pri čemer se sklicujejo na zbornico in včasih zahtevajo tudi predujme.

Zbornica opozarja, da niso nikogar pooblastili za tovrstne operacije in da se vsa vplačila v korist trgovinske zbornice vrše preko občinske blagajne ali po poštnih tekočih računih.

Tržaški paviljon v Innsbrucku

V Innsbrucku je včeraj avstrijski minister za trgovino in obnovo Bock otvoril velesejem, ki je specializiran za turizem. Minister je podčrtal velik pomen turizma za Avstrijo, saj s turističnimi dohodki krijejo 77 odst. deficita trgovinske bilance in znašajo turistični dohodki 7.2 milijarde šilingov.

Na velesejmu v Innsbrucku je prvič udeležen tudi Trst ter je enotni odbor za propagando uredil poseben paviljon, kjer prikazuje turistične zanimivosti našega mesta.

Nemški veleposlanik se je vrnil v Rim

Sinoči je odpotoval iz Trsta v Rim veleposlanik Zapadne Nemčije v Italiji Manfred Kleiber. Nemški veleposlanik se je dopoldne razgovarjal s predsednikom trgovinske zbornice o nekaterih vprašanjih, ki se nanašajo na tranzitni promet Nemčije skozi tržaško pristanišče in na druge oblike gospodarskega sodelovanja. Nato si je veleposlanik ogledal žaveljsko industrijsko pristanišče in okolico mesta.

Natečaj PSI za diplomske teze

Pokrajinsko tajništvo PSI sporoča, da je stranka razpisala v zvezi s 70. obletnico ustanovitve natečaj, na katerem bodo nagradili tri diplomske teze predložene na italijanskih in tujih univerzah v zadnjih petih akademskih letih (1958-62) in ki obravnavajo razvoj socialističnega delavskega gibanja v Italiji. Natečaj je rezerviran za neobjavljena, odnosno še nenagrajena dela. Posebna komisija bo podelila prvo nagrado v znesku 500.000 lir in dve nagradi po 250.000 lir. Založniška družba «Avanti» pa bo objavila nagrajena dela in si pridržuje pravico, da objavi tudi druga dela. Diplomske naloge morajo interesenti poslati do 15. novembra 1962 v treh izvodih na naslov: Avanti, Ulica Guardiola 22, Rim.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Prehiteval je kolono vozil in do smrti povozil pešca

Že prej je bil isti vozač kaznovan tudi zaradi prehitre vožnje z motornim čolnom

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Boschini, tožilec De Franco, zapisnikar Rachelli, obramba Poillucci) se je zagovarjal včeraj 31-letni uradnik Giulio Mazzoli iz Ul. Fabio Severo 45, ki je bil obtožen, da je nenamerno ubil 54-letnega Alessandra Bianchija iz Ul. Marconi 26. Do nesreče je prišlo v Miramarskem drevoredu, in sicer zato, ker je Mazzoli skušal prehitevati s svojim avtom Fiat 600 dolgo kolono vozil. Zato so ga obtožili tudi cestnega prekrška, ki zadeva hitrost vozil v naseljih.

Sodniki so spoznali Mazzolija za krivega ter so ga obsodili pogojno na 2 meseca in 20 dni zapora ter na 8.000 lir globe. Kazen pa bodo vpisali v kazenski list, ker je luški poveljnik kaznoval Mazzolija 1959. leta z 10.000 lirami denarne kazni, ker je prehitro vozil z motornim čolnom.

Kot smo dejali, je do nesreče prišlo v Miramarskem drevoredu, in sicer ob 20. uri 1. junija lani. V tistem trenutku se je pomikala proti mestu dolga kolona avtomobilov. Nenadoma je Mazzoli začel prehitevati vozila, ki so bila pred njim. V bližini poslopja št. 13 je prišlo do nesreče. Malo prej se je bil pripeljal tja s kolesom Bianchi. Naslonil je kolo ob zid ter je prečkal cesto. V tistem trenutku je pridrvel Mazzoli ter treščil vanj. Udarec je bil tako silen, da se je razbila sprednja šipa na avtu. Nesrečni Bianchi je utrpel hude poškodbe na več delih telesa. Prepeljali so ga sicer takoj v bolnišnico, kjer so mu nudili vso potrebno nego, toda že naslednjega dne je izdihnil.

Mazzolija so seveda prijavili sodišču zaradi nenamernega uboja. Prefektura pa mu je odvzela šofersko izkaznico za 15 mesecev. Mazzoli je izplačal vdovi pok. Bianchija odškodnino v znesku 6.000.000 lir.

Obtoženec se je zagovarjal, da je prehiteval, ker so vozila pred njim vozila z največjo hitrostjo do 20 km na uro. Na razpravi pa je nastopilo več prič, ki so zanikale Mazzolijeve trditve. Poveljnik goriških gasilcev kap. Giorgio Gruden, ki se je v trenutku nesreče peljal s svojim avtom Fiat 1100 proti Trstu, sledeč dolgi koloni avtomobilov, je izjavil, da je vozil s hitrostjo 40 km na uro. Takoj, ko je opazil, da ga nekdo prehiteva, ne da bi to nakazal s svetlobnimi in zvočnimi signali, je imel vtis, da bo prišlo do nesreče.

Poleg kazni, ki so mu jo sodniki odmerili, Mazzoli ne bo smel šofirati 6 mesecev motornih vozil.

Še nobenih podrobnosti o tihotapcih mamil

Čeprav pristojne oblasti še niso spregovorile glede odkritja nove mreže tihotapcev z mamili, je vendarle poluradno potrjeno, da so agenti davčnega odseka finančne straže aretirali pred nekaj dnevi tri osebe v Drevoredu XX. septembra ter našli pri njih nekaj kilogramov opija. Finančna straža in državno pravdništvo sta uvedla strogo preiskavo, ki je zavita v popolno tajnost. Niti finančna straža in niti državno pravdništvo nista izdala o dogodku nobenega poročila. Zvedelo se je samo, da še nadalje zaslišujejo aretirane tihotapce ter da skušajo priti na sled osebam, ki so bile povezane z njimi.

NAPRODAJ — stara dobro vpeljana tvrdka z resno klientelo; dve skladišči z uradi, s prodajno dobro založeno trgovino s tehničnimi, sanitarnimi in vinarskimi napravami; vsa zaloga plačana; 10 zastopstev; najemnina nepovišljiva — se proda za 10 milijonov iz zdravstvenih razlogov. Naslov na upravi lista, Ulica sv. Frančiška 20.

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s klasičnimi vzporednicami s slovenskim učnim jezikom v Trstu se začne novo šolsko leto 1962-1963 v ponedeljek 1. oktobra 1962 ob 8.45 s sv. mašo v Ulici Giustinelli.

SEZNAM

kandidatov, ki so letos uspešno opravili nižji tečajni izpit na Državni nižji industrijski strokovni šoli s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan):

Miro Corossez, Boris Glavina, Ivan Gombač, Radivoj Mosetti, Josip Obad, Bernard Peric, Doljan Pettirosso, Boris Pertot, Mirko Pipan, Alfred Sidari, Pavel Svevo, Zoran Tauceri, Darij Žgur, Josip Živic;

Nadja Blažina, Sonja Cergolj, Klara Cijan, Anastazija Clari, Onelija Corossez, Martina Franceschi, Elvira Milič, Antonija Pečenko, Lucijana Počkar, Nadja Primožič, Ada Racman, Ida Štok, Nadja Štok, Vera Zecchini.

TRAGIČNA PROMETNA NEZGODA NA LONJERSKI CESTI

Pri trčenju z lambreto v avtobus motorist mrtev, žena hudo ranjena

Nesrečo je verjetno zakrivila slaba cesta in verjetno tudi prevelika hitrost - Ženino stanje je skoraj brezupno

Včeraj okoli 13.15 je prišlo na Lonjerski cesti v bližini poslopja 221, do hude prometne nesreče, pri kateri je izgubil življenje 46-letni pek Libero Carboni z Lonjerske ceste. Pri prometni nezgodi se je hudo poškodovala tudi njegova žena 51-letna Marija Mondo.

Nesreča se je pripetila na nekem ovinku, kjer je cesta zelo ozka in v precej slabem stanju zaradi nedavnih popravil, ki so jih opravili na tistem odseku ob priliki obnovitve cestne kanalizacije.

Nekaj čez 13. uro je Libero Carboni zapustil z ženo pekarno in slaščičarno na številki 50 na Lonjerski cesti. Potem ko je zaprl trgovino, se je usedel na lambreto TS 26797 skupaj z ženo in takoj nato je odbrzel proti svojemu stanovanju, ki leži nekoliko više na isti cesti. Zdi se, da je bila hitrost, s katero se je peljal, precej visoka. Na ovinku pri omenjenem poslopju je prišlo do tragedije. Carboni se je verjetno skušal izogniti kaki jami ter je zavozil preveč na levo. V tistem trenutku mu je privozil naproti avtobus proge «L» SAP TS 29280. Šoferju težkega vozila, 25-letnemu Flaviju Macorju iz Stramara 20/C, se je sicer posrečilo, da je zavrl avtobus, toda s tem ni preprečil, da se ne bi lambreta, s katero se je peljal Carboni, zaletela z vso silo v levi sprednji del avtobusa. Trčenje je bilo strahovito. Marijo Mondo so kmalu nato odpeljali v splošno bolnišnico z rešilnim avtom RK, medtem ko je za prevoz Carbonija v bolnišnico poskrbel neki zasebni avtomobilist, ki je v tistem trenutku prišel mimo.

Takoj po prevozu v bolnišnico je postalo jasno, da je bilo Carbonijevo zdravstveno stanje zelo resno. Pri trčenju je vozač zadobil hude rane na obeh sencih in na zatilniku ter na levi nogi. V bolnišnico so ga pripeljali v nezavestnem stanju. Kljub vsej zdravniški negi je izdihnil ob 14.15. Njegova žena pa je pri trčenju dobila razne hude poškodbe na čelu, verjetni zlom kosti na prsih in zlom desne stegnenice. Tudi njo so pripeljali v bolnišnico v nezavestnem stanju. Sinoči se je njeno zdravstveno stanje malo izboljšalo, vendar pa je skoraj brezupno.

Carboni je približno pred enim letom postal lastnik pekarne in slaščičarne na Lonjerski cesti 50, kjer je delal z ženo in dvema že odraslima hčerkama.

Pri Bertokih FIAT 1100 v drevo

Včeraj dopoldne se je pripetila v bližini Zadružnega doma v Bertokih huda prometna nesreča. Z avtomobilom Fiat 1100 sta trčila v obcestno drevo 40-letni Nefko Kabič in 35-letni Emil Hrvatin, oba uslužbenca tovarne Mehanotehnika v Izoli. Po trčenju so voznika Kabiča in spremljevalca Hrvatina s hudimi poškodbami odpeljali v izolsko bolnišnico, vendar sta izven nevarnosti. Ker je cesta na odseku, kjer je prišlo do nesreče, ravna in cestišče odlično, prav tako pa tudi ni bilo v trenutku nesreče nobenega vozila na cesti, sklepajo, da je nesrečo povzročila tehnična okvara na vozilu. Zelo verjetno je počila sprednja guma.

Motorist ga je podrl in izginil v temi

Včeraj ob 16.30 so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 45-letnega Renata Teguccija od Zgornje Magdalene 700, ki se je ponesrečil pri neki cestni nezgodi. Zdravniki so mu ugotovili lažje rane na zgornjem delu leve noge, zaradi katerih se bo moral zdraviti 8 dni. Teguccija so pripeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK iz njegovega stanovanja. Ponesrečil se je bil namreč že ob 21. uri predvčerajšnjim zvečer v Ul. Costalunga. Neki avtomobilist ga je bil pobaral za pojasnilo glede poti, da bi prišel do neke ulice. Teguccija, ki je stal ob levi strani avtomobila ter se razgovarjal s šoferjem, je nenadoma oplazil ob strani neki motorist, ki se je kmalu nato izgubil v temi. Pozneje je ponesrečenec izjavil, da pozna človeka, ki ga je poškodoval.

Včeraj-danes

OKLICI

Profesor orkestra Luciano Glavina in šivilja Maria Teresa Laforgia, uradnik Giordano Goriup in uradnica Giovanna Benassai, podčastnik voj. mornarice, Francesco Camminante in gospodinja Marisa Chersin, varilec Vito Mongiello in gospodinja Veronica Pucer, postreščck Claudio Maselli in gospodinja Edda Cernuta, fotograf Vinicio Vallon in gospodinja Giulia Famularo, prodajalec bencina Riccardo Furlani in frizerka Anna Giannuzzi, uradnik Giorgio Guglia in uradnica Diana D'Ambrogio, inštalater Livio Lubis in gospodinja Maria Primossi, mesar Nello Gentili in gospodinja Gianna Furlan, cevar Fausto Biloslavo in delavka Grazia Maria Stolfa, učitelj Walter Rebelli in gospodinja Herlanda Olmini, mehanik Dario Stanovich in gospodinja Letizia Giuni, uradnik Domenico Petronio in gospodinja Nerella Castelletti, zdravnik Antonio Carboni in uradnica Egle Petrini, uradnik Costantino Giurastante in učiteljica Velleda Lupani, ekspeditor Francesco Prioglio in gospodinja Marisa Fabro, godbenik Livio Cecchelin in prodajalka Rosa Marina Arico, profesor Giovanni Miccoli in gospodinja Alessandra Gluzburg, prodajalec Aldo Scheriani in prodajalka Luciana Racman, karabinjer Antonio Palma in gospodinja Mirella Chinchio, uradnik Antonio Spadaro in prodajalka Valnea Cerqueni, inštalater Viktor Kaiser in uradnica Maria Grazia Zenchi, častnik Franco Saliva in uradnica Liliana Borselli, šofer Sergio Del Bello in delavka Anna Maria Gerebizza, uradnik Aldo Paolucci in uradnica Maria Rosa Bosco-Segala, natakar Guerrino Petronio in gospodinja Maria Zacchigna, mehanik Giorgio Bertogna in delavka Marisa Zimolo, agent za reklamo Demetrio Gimona in gospodinja Silvana Pocceco, delavec Bruno Nabergoi in tajnica Helene Kutika, profesor Enrico Castelnuovo in uradnica Delia Frigessi di Rottalma, finančni brigadir Pier Giorgio Scucato in gospodinja Vanda De Tina.

LEKARNE ODPRTE DANES

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 5-a; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Mizzan, Trg Venezia 2; Vielmetti, Borzni trg 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

INAM Al Cammello, Drevored 20. septembra 4; Godina, Trg sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12.

LOTERIJA

BARI	60	23	52	13	65
CAGLIARI	25	64	78	10	46
FLORENCA	26	18	43	16	62
GENOVA	45	37	90	48	4
MILAN	69	60	38	6	34
NEAPELJ	28	50	25	58	75
PALERMO	59	5	67	63	50
RIM	69	9	77	48	66
TURIN	39	41	66	42	80
BENETKE	18	19	53	90	45

STOLPEC

X 1 1 X 2 1 X 2 X 1 X 1

Kvote: 12 točk — 4.303.000 lir; 11 točk — 126.000 lir; 10 točk — 13.600 lir.

Kino

Nazionale 14.30 «Svet na plažah» (Il mondo sulle spiaggie). Eastmancolor. Prepovedano mladini izpod 18. leta.
Fenice 15.00 «Mož, ki je ubil Libertyja Valance» (L'uomo che uccise Liberty Valance). John Wayne. Prepovedano mladini.
Excelsior 14.30 «Pozabljivec iz Collegna» (Lo smemorato di Collegno). Totò, Nino Taranto, Franco Volpi.
Grattacielo 14.30 «Zlata puščica» (La freccia d'oro). Technicolor. Tab Hunter, Rossana Podestà.
Arcobaleno 13.30 «V vrtincu» (Via col vento). Technicolor. Clark Gable, Vivien Leigh, Leslie Howard, Olivia de Havilland.
Supercinema 14.30 «Zelena kobila» (La giumenta verde). Eastmancolor. Sandra Milo, Bourvil. Prepovedano mladini izpod 18. leta.
Alabarda 14.00 «Moja ljubezen je napisana na vetru» (Il mio amore è scritto sul vento). Technicolor. Sarita Montiel.
Aurora 15.00 «Suspence». Prepovedano mladini.
Garibaldi 14.30 «Pašniki sovraštva» (I pascoli dell'odio). Errol Flyn, Van Heflin. Zadnji dan.
Cristallo 13.30 22.00 «El Cid». Technicolor. Charlton Heston, Sophia Loren.
Capitol 14.00 «Luč na trgu» (Luce sulla piazza). Rossano Brazzi.
Impero 15.00 «Povej mi resnico» (Dimmi la verità).
Massimo 14.30 «Dvoboj na Sili» (Duello sulla Sila). Technicolor. Fernando Lamas, Liana Orfei.
Moderno 14.00 «Razporoka po italijansko» (Divorzio all'italiana). Marcello Mastroianni. Prepovedano mladini. Zadnji dan.
Astoria 15.00 «Pohujšanje pod soncem». Technicolor. Prepovedano mladini.
Astra 14.00 «Nežna je noč» (Tenera è la notte).
Vittorio Veneto 14.00 «Most proti soncu» (Il ponte verso il sole). Carroll Baker, James Signeta.
Abbazia 14.00 «Cartouche». Technicolor. Claudia Cardinale, Jean Paul Belmondo.
Marconi 14.30 «Zadnji Viking» (L'ultimo dei Vikinghi). Technicolor. Edmund Purdom.
Ideale 14.00 «Pasji svet» (Mondo cane). Technicolor. Prepovedano mladin.
Skedenj 14.00 «Marisol, mala Madridčanka» (Marisol, la piccola madrilena). Technicolor. Marisol, Anselmo Duarte.

Izleti

Prosvetno društvo «Igo Gruden» iz Nabrežine bo priredilo 7. oktobra izlet na Reko in v Crikvenico. Vpisovanja in pojasnila v društvenih prostorih od 20. do 21. ure. Kolektivni ali osebni potni list. Vpisovanje do 23. t.m. Pohitite in se čimprej vpišite za ta tako lep izlet!

* * *

Za izlet SPDT na Vojsko nad Idrijo skozi Crni vrh v nedeljo 7. oktobra je vpisovanje v Ul. Geppa 9 ob dnevnih urah. Vpis in prednostni red sedeža veljata le, ko se poravna vožnina.

* * *

Prosvetno društvo v Skednju priredi 14. oktobra t.l. izlet v Poljčane... Vpisovanje vsak dan do vključno 28. t.m. na sedežu društva, Ul. di Servola 124-I. od 20.30 do 21.30. Ob vpisu je treba predložiti veljavno osebno izkaznico.

Mali oglasi

Kolesa BIANCHI — originalna kolesa **MELILLO** Trst — Ul. A. Caccia 3-10 tel. 96432
Motorna kolesa **MELILLO** Trst — Ulica A. Caccia 3-10.

GUME za avtomobile, motorna kolesa in kolesa vseh vrst, **MELILLO** Trst — Ulica A. Caccia 3-10.

NADOMESTNI DELI za vsa italijanska in tuja motorna kolesa.

NADOMESTNI DELI za vespe, Parilla, Lambrette, N.S.U., Itom, F. B. rini dobite pri **MELILLO ALFREDO** Trst — Ul. A. Caccia 3-10 tel. 96432

«PLASTIKA» Trst Ul. D'Annunzio št. 4 (blizu Trga Garibaldi) vam nudi: torbice raznovrstne ter sportne, namizne prte (cerade), cedilnike za posodo, blazine, žimnice, odeje itd. mrje, vreče za perilo in zavese po zmernih cenah. Obiščite nas!

PLASTIKA za pokrivanje tal po 550 lir kv. m, preproge vseh vrst za pode in hodnike, pode iz gume, linolej, cevi iz plastike za vrtove in za hišno uporabo, torbice, zavese in vse ostale predmete iz gume in plastike dobite pri **ITALPLAST**, Trst, Ospedale št. 6.

OPEL RECORD 1955 prodam. Za informacije telefonirati št. 70-050 od 9. do 12. ure.

VAJENCA 14—16-letnega išče trgovina na jestvin. Trg Vico št. 3.

VAJENCA 14—16-letnega išče trgovina jestvin. Plača dobra. Telefonirati v ponedeljek 44-990, Via Balardi 8.

AVTOPREVOZ
Rihard Cunja
Trst, Strada del Friuli št. 289
Tel. 35-379
Tovorni prevozi za tu in inozemstvo — Konkurenčne cene

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 23. t. m. ob 14. in zadnja predstava ob 22. uri Technicolor film:
MARISOL MALA MADRIDČANKA
Rodila se je nova zvezda
(E' nata una nuova stella — Marisol la piccola Madrilena)
Igrajo: MARISOL, ANSELMO DUARTE, RAFAELLA RODRIQUEZ
V ponedeljek 24. t. m. ob 16. uri ponovitev filma:
MARISOL MALA MADRIDČANKA

KINO ROSANDRA - BOLJUNEC
predvaja danes 23. t. m. ob 17. uri Metro barvni film:
Joselito, slavčkov spev
(Joselito il canto dell'usignolo)

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 16. uri Paramount film:
MOJA GEJŠA
(La mia Geisha)
Igrajo: YOKO TONI, SHIRLEY LAINE in YVES MONTAND

Kino na Opčinah
predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 15. uri Dear film:
Zmagovalci in premaganci
(VINCITORI E VINTI)
Igrajo: SPENCER TRACY, BURT LANCASTER, RICHARD WIDMAR in MARLENE DIETRICH
V ponedeljek, 24. t. m. ob 18. uri ponovitev filma
ZMAGOVALCI IN PREMAGANCI

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 23. t. m. ob 16. uri film:
SENILNOST (SENILITA')
Igrajo: CLAUDIA CARDINALE, BETSY BLAYRE in ANTONY FRANCIOSA
Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

Pri **MADALOSSO** v Trstu, Ul. Torrebianca 26, vogal XXX Ottobre
dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICKE žimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

Goriško-beneški dnevnik

ZBOROVANJE KMETOVALCEV V GORICI

Zahtevamo učinkovite ukrepe v pomoč prizadetim kmetom

Veličastna povorka traktoristov po goriških ulicah - Delegaciji zborovalcev je podprefekt obljubil svoje posredovanje

Včeraj dopoldne je bilo v Gorici že napovedano zborovanje kmetov iz okolice Gorice, Krmína in Gradiške, to je iz tistih predelov naše pokrajine, ki so bili najbolj prizadeti zaradi suše. Nekaj pred 11. uro je bila po Korzu Italia in Verdi povorka kmetijskih traktorjev, v kateri je bilo okrog 30 vozil, ki so imela spredaj pritrjene napise z zahtevami kmetov. Med temi zahtevami je bila na prvem mestu zahteva za znižanje davkov, dalje zahtevajo kmetje splošno kmetijsko reformo, dvig kmečkih pokojnin, odpravo fašističnega zakona o spolovinarstvu, ter končno zahteva, naj gredo prispevki iz zelenega načrta v prid kmetom.

Traktoristi, med katerimi je bilo tudi več mlajših slovenskih kmetov iz Brd in drugih krajev, so v lepem redu zavili na Trg Battisti in se tam razvrstili. Ob robu Ljudskega vrta pa se je nabralo nekaj stotin kmetov, med njimi precej iz naših vasi v Brdih, iz Štandreža in sovodenjske občine.

Zborovalce je najprej pozdravil predstavnik Kmečke zveze (Alleanza dei contadini) Marizza, ki je nato poudaril, da kmetje ne marajo miloščine, kot jo predstavlja razdeljevanje po 50 kg krmilne moke na govedo, ampak zahtevajo konkretno pomoč in temeljite reforme. Omenil je zakon od 21. julija 1960, ki predvideva pomoč države kmetom, ki so bili prizadeti zaradi elementarnih nezgod, do 80 odst. Zahtevati je treba pomoč na podlagi tega zakona. Ožigosal je nadalje sistem mešane najemnine, pri kateri mora najemnik deliti pridelek z gospodarjem, namesto njega pa naj se uvede čista najemnina.

Za njim je govoril pokrajinski tajnik Delavske zbornice Bergomas, ki je dejal, da naj bo to zborovanje resen opomin oblastem, krajevnim in drugim, o težavnem položaju kmetijstva pri nas, kjer se nadaljuje beg z zemlje. Poudaril je potrebo agrarne reforme po pravilu zemljo tistemu, ki jo obdeluje, ker bo le tako lahko prišlo do pocenitve proizvodnje. Odpraviti bi bilo treba tudi tiste industrijske monopole, ki proizvajajo za kmetijstvo, kot sta Fiat in Montecatini, da bi lahko pocenili tudi te proizvode. Omenil je množične potvorbe živil in pijače, o katerih čitamo zadnje dni, ter poudaril, da mora kmet svoje pristne proizvode prodajati pod ceno, medtem ko taki sleparji služijo milijone. S tem v zvezi je omenil tudi afero z maslom na Goriškem, kjer tistim, ki so vanjo zapleteni, trgovinska zbornica ni odvzela kontingenta proste cone. Zaključil je s priporočilom, naj bi se kmetje in delavci povezali v skupno fronto v borbi za skupne koristi proti skupnemu izkoriščevalcu.

Nazadnje je spregovoril še poslanec Franco, ki je prinesel pozdrave komunističnih in socialističnih poslancev naše dežele. Omenil je, da bo minister Rumor prihodnji torek sprejel delegacijo kmetov iz Goriške ter poudaril potrebo, da se tudi kmetom določi minimalna pokojnina 15.000 lir mesečno, kot so to že uredili za duhovščino.

Po zborovanju je povorka traktorjev krenila po Korzu Verdi na Travnik, in se razmestila pred prefekturo. Medtem je delegacija kmetov v spremstvu predstavnikov Kmečke zveze in poslanca Franca šla do podprefekta dr. Loricchia, kateremu je obrazložila kmečke potrebe in zahteve, predvsem v zvezi s škodo, ki jo je povzročila letošnja dolga suša in ponekod še toča. Podprefekt je poslušal njihove pritožbe in obljubil, da se bo pozanimal na pristojnih mestih za primerne ukrepe. Pri tem so govorili tudi o mleku, kateremu je treba povišati odkupno ceno pri proizvajalcu, ker sedanja cena ne krije stroškov.

Vprašanje goriškemu županu

Socialistični občinski svetovalci Zulliani, Visintin in Sancin so poslali včeraj goriškemu županu interpelacijo, v kateri ga vprašujejo, kakšnega merila se je držal pri rešitvi spora med občinsko upravo in nekim gradbenim podjetjem, ki se je zaključil s prispevkom za Dom onemoglih.

Svetovalci so mnenja, da bo tak postopek občinske uprave pripravil tudi druga gradbena podjetja do nadaljnjih kršitev gradbenega pravilnika. Zato zahtevajo naj občinski odbor bolj vestno spoštuje gradbeni pravilnik in naj po možnosti ponovno začne pravni postopek proti omenjenemu podjetju.

V soboto seja pokrajinskega sveta

V soboto 29. septembra z začetkom ob 16. uri, bo po presledku poletnih počitnic prva seja pokrajinskega sveta. Poleg čitanja zapisnika zadnje seje in odobritve sklepov pokrajinskega odbora je na dnevnem redu še 14 točk za javno sejo in štiri točke za tajno, kar je več kot dovolj za eno zasedanje.

Poroka v Števerjanu

Včeraj dopoldne sta se v Števerjanu poročila občinski svetovalec Lucijan Vogrič iz Ušja in Veneranda Stanič z Bukovja.

Napredni občinski svetovalci, člani prosvetnega društva «Briški grič» in drugi prijatelji želijo mlademu paru obilo sreče na novi življenjski poti. Njihovim čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

Moped trčil v kamion na Trgu Catterini

Včeraj popoldne ob 15.30 je prišlo na Caterinijevem trgu pred uršulinskim zavodom v Gorici do trčenja med tovornikom in mopedom.

Šofer 40-letni Umberto Buiatti iz Fare je vozil tovornik s prikolico, ki je last Jožefa Gorjana iz Gorice Ul. Foscolo 14, po Ul. Mighetti proti Ul. Monte Santo. V tistem trenutku je prišel na mopedu preko trga proti uršulinskemu zavodu 16-letni Giorgio Bassini iz Gorice Ul. Carducci 20. Prav na križišču je prišlo do trčenja, pri katerem je tovornik udaril ob moped in ga podrl z vozačem vred.

Deček je obležal ves krvav na cesti, dokler ga niso odpeljali v bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da je bil ranjen na tilniku in na čelu ter ima rano tudi nad levim očesom in pretres možganov. Zato so ga pridržali za 8 dni v bolnišnici na zdravljenju.

Pri trčenju je tovornik utrpel le neznatno škodo, pač pa je moped bil ves razbit. Na kraj nesreče je prišla cestna policija, ki je napravila zapisnik.

Včeraj okrog 15.20 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 10-letnega Giancarla Ceja iz Gorice Ul. Montesanto 133. Zdravniki so mu nudili prvo pomoč zaradi prask, ki jih je dobil pri cestni nezgodi. Okreval bo v 5 dneh.

Predlogi za reforme v bolniški blagajni

Vodstvo INAM v Gorici sporoča:

Ob priliki nedavnega obiska glavnega inšpektorja pri INAM dr. Piera Zottija je predsednik pokrajinskega odbora E. Bottegaro predložil nekaj problemov te ustanove, ki bi jih bilo treba rešiti, in sicer zlasti:

overovljenje osebnih knjižic, ki se sedaj vrši vsaka dva meseca, naj bi se vršilo vsakih šest mesecev;

spremembe pri zdravljenju zavarovancev v psammaterapiji (s peskom), kjer naj bi poenostavili postopek in prispevali 50 odstotkov stroškov do največ 4000 lir;

pogodbo z INAM naj bi napravili tudi z ambulatorijem za spolne bolezni v Tržiču;

proučili so tudi možnost pospešitve izplačila podpore v primeru bolezni.

Ob zaključku razgovora je glavni inšpektor dal zagotovilo, da se bo zanimal tudi za gradnjo novega sedeža INAM v Gorici.

IZ PROSVETNEGA ŽIVLJENJA NA GORIŠKEM

Na obisku pri marljivih «štandreških slavčkih»

Mladi pevci in njihov učitelj so lahko za vzgled in v ponos

Ko je v prosvetni dvoranici v Štandrežu iz štirinajst otroških grl nenadoma zadonelo «Na sredi naše vasi», se je v duši marsikaterega vaščana utrnila misel: «Naši otroci pojo, niso popustili, France je uspel!» Uspel je navkljub dolgemu poletju in zadržal je zborček, ki je že lansko pomlad pokazal, da lahko živi in tudi napreduje.

Z otroki ni vedno najlaže in štandreški so pač takšni kot vsi ostali; če sta le dva skupaj že nagajata, kaj pa ko jih je več skupaj, teh bistrih glavic! Franc Lupin je presegel že sedmi križ in njegov delovni dan na polju je naporen, posebno odkar sta se oba sinova zaposlila drugod. Toda na prosvetnem polju ne miruje; po dolgih urah trdega dela na polju in v hlevu, posveča tri večere v tednu štandreškim otrokom. Zbral jih je že osemnajst okrog sebe: devet deklic in devet fantkov. Najmlajša je devetletna Nasta, ki je bila te dni pod kirurškim nožem, pa njene prijateljice in mi vsi upamo, da bo kmalu zopet sedela v pevskem krogu in sledila navodilom priljubljenega pevovodje. Včasih mora Lupin zakričati, toda kadar je v otroškem gnezdu najhuje; drugače pa se kar razumejo med seboj ti štandreški fantki in punčke in učitelja petja imajo v časteh! Kaj ne bi, ko pa so se pod njegovo taktirko tako lepo odrezali na potovanju v Piran, Koper in Portorož, ki jim ga je priredila Prosvetna zveza iz Gorice. In koliko pozornosti so bili tamkaj deležni naši štandreški slavčki! Tudi v koprskem radiu so se lepo predstavili. Zato jim ni mar truda in pevskih vaj, ki bodo v zimskem času postale dalj še in vedno bolj zahtevne. Mladi glasovi se brusijo, dekleta se uče posebej in fantje posebej, enkrat na teden pa se zberejo, da skupaj preizkusijo, kaj vse zmorejo. Tudi svojega harmonikarja imajo, ta je Danilo Petarin, ki že tri leta vadi na harmoniki in je že v veliko pomoč pevovodji. Sicer pa rastejo v Štandrežu novi glasbeniki! Danilu se je z otvoritvijo odseka slovenske glasbene šole v Štandrežu pridružil še mali Davorin, ki po komaj nekajmesečnem vadenju kar spretno skače s prstki po tipkah. Deklice pa so se raje odločile za klavir in tri pevke kar pridno obiskujejo klavirske ure, za katere je poskrbela goriška Prosvetna zveza s pomočjo požrtvovalnega Franca Lupina. Človeku je kar prijetno ko opazuje ta mladi rod, ki tako lepo poje naše narodne, partizanske in umetne pesmi, veseli se z malčki, ki se v prijetni družbi in skrbnem vodstvu vzgajajo tudi v glasbenem svetu in si pridobivajo znanja in spoznanj, ki jim bodo vedno lahko koristila. Koliko zadovoljstva tudi za starše, ko slišijo peti svoje najmilejše in vidijo, kako lepo njihova hčerka ali sinček igrata na klavir ali harmoniko. Danes živimo v pogojih, ko otroku lahko nudimo mnogo več kot nekoč, če mu le želimo dobrega. Za zabavo, igro, televizijo in razne puhle slikanice bo še vedno dovolj časa. Zato lahko samo zavidamo štandreškim malčkom, ki se bodo naučili še toliko lepih pesmic, spoznali glasbila in lepoto glasbe in ob ljubečem vzgojitelju že sedaj videli marsikateri kraj tostran in onstran meje!

V Štandrežu imajo vsako zimo lepe običaje, praznujejo sv. Martina, miklavževanje, Novo leto, pusta in še druge praznike, ki niso šli še v pozabo. Prav gotovo bomo ob teh prilikah slišali tudi štandreške slavčke, videli bomo, kaj vse so nam pripravili, koliko so bili ubogljivi in kako so izbrusili svoje glasove. Odrasle bo morda nekoliko sram, če dolgo tega so zapustili najlepše, kar pozna naš rod — slovensko pesem, toda v svojih otrocih bodo našli sebe in veseli bodo, vsaj za eno uro, če ne več! Najmlajši bodo pokazali, da je slovenska zborovska pesem še vedno nekaj, kar ima prečudovito moč, nekaj, kar ni moč nadomestiti z ničimer, zato jim želimo mnogo uspešnih pevskih vaj in skorajšnji nastop!

dm

INTERPELACIJA SVETOVALCEV MARINČIČA IN MARTINELLIJA

Pokrajina naj takoj popravi cesto Doberdob-Ronke

Pospešiti je treba priprave za njeno dokončno ureditev z državnim prispevkom

Problem cestne povezave kraških vasi, zlasti Doberdoba, s Tržičem na eni in z Gorico na drugi strani, je vedno bolj pereč. Promet na tej cesti, ki je postala pokrajinska šele z odobritvijo pokrajinskega sveta letos 10. marca, je vedno večji, cesta pa je vedno v slabšem stanju. Prebivalci so se naveličali čakati ter zahtevajo, naj pokrajinska uprava vendar nekaj ukrene za izboljšanje te ceste. Prejšnji teden so s posebno delegacijo poslali predsedniku pokrajinske uprave pismo, ki so ga podpisali vsi družinski poglavarji iz Doberdoba in v katerem se zahteva ureditev in asfaltiranje te pokrajinske ceste.

Včeraj pa sta pokrajinska svetovalca Ivan Marinčič in Giovanni Martinelli poslala o tem vprašanju predsedniku pokrajine pismo, v katerem je rečeno med drugim:

Pri razpravi o pokrajinskih cestah, ki je bila v pokrajinskem svetu dne 10. marca letos, je bilo soglasno odobreno, da prevzame pokrajina cesto Devetaki-Doberdob-Ronke, do priključka na državno cesto pri tamkajšnjem pokopališču.

Ob tisti priliki je svetovalec Ivan Marinčič predlagal, naj bi čimprej uredili in asfaltirali to cesto, ker na njej stalno narašča promet, saj je to najkrajša cestna zveza med Tržičem in Gorico.

Odbornik za javna dela Grigolon je na ta predlog odgovoril, da bodo lahko šele sedaj, ko je cesta postala pokrajinska, napravili prošnjo za državni prispevek za njeno popravilo in dodal, da bo njena ureditev stala okrog 40 milijonov za vsak km, medtem pa bo pokrajinska uprava skrbela za dobro vzdrževanje ceste v sedanjem stanju.

Od takrat je minilo več kot šest mesecev in kaže, da ta zadeva še ni rešena. Cesta je sedaj že v tako slabem stanju, da je bilo samo v zadnjem mesecu na njej več kot 10 prometnih nezgod. Zato se podpisana svetovalca obračata do predsednika pokrajine, naj pove, kako je s to zadevo, in v primeru, če obstajajo kakšne težave, naj bi pokrajinska uprava ponovno zahtevala odobritev načrta za ureditev te ceste z državnim prispevkom.

Če pa se bo rešitev tega problema še kaj zavlekla, naj pokrajinska uprava že sedaj poskrbi za boljše vzdrževanje ceste in naj jo prevleče z asfaltom vsaj na odseku Doberdob-Ronke. Poleg tega bi bilo prav, če bi pokrajina zahtevala tudi prispevek vojaških oblasti, ker so prav težka vojaška vozila tista, ki najbolj kvarijo to cesto.

Podpisana pokrajinska svetovalca pričakujeta odgovor že na prvi seji pokrajinskega sveta.

Mirko Gabrijelčič iz Pevme je umrl

Včeraj dopoldne ob 11. uri je nenadoma umrl v goriški bolninšnici komaj 55-letni Mirko Gabrijelčič iz Pevme. Njegova smrt je presenetila vse, ki so ga poznali, saj je bil zelo priljubljen.

Pokojnik je bil preddelavec v podjetju Vuk, bivši partizan, član domačega prosvetnega društva, član krajevne socialistične sekcije itd. Pogreb vzornega in delavnega moža bo v ponedeljek popoldne.

Bivši borci, prosvetarji in člani krajevne soc. sekcije izražajo družini ob tej hudi izgubi iskreno sožalje. Njim se pridružuje tudi naše uredništvo.

ŠOLSKE VESTI

Vpisovanje v občinske otroške vrtce v Gorici

Vrtce bodo odprli v ponedeljek 1. oktobra

V torek 25. t.m. se bo zaključilo vpisovanje v slovenska občinska vrtca v Gorici, v Ul. Croce in Randaccio. Vpisovanje za oba vrtca se vrši v Ul. Croce št. 3. Starši, ki želijo, da bi njihov otrok obiskoval vrtec v Ul. Randaccio, naj to pri vpisu navedejo. Vpisovanje se vrši dopoldne od 9. do 12. ure.

Otroške vrtce bodo odprli v ponedeljek 1. oktobra. Vanje se lahko vpišejo otroci, ki so rojeni v letih 1957, 1958 in 1959. Pri vpisu je treba predložiti rojstni list, potrdilo o cepljenju proti kozam, davici in otroški paralizi. Obenem je treba plačati mesečni prispevek za šolsko kuhinjo, ki je znašal lani po 1000 lir.

Vpisovanje v slovenske osnovne šole

Državno didaktično ravnateljstvo osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da je vpisovanje na teh šolah od 17. do 29. septembra. K vpisu otrok naj pridejo starši da bodo dvignili nakazilo za brezplačno dodelitev knjig.

Brezplačen prevoz dijakov

Dijaki nižje srednje šole (gimnazije) in strokovne šole v Gorici, ki želijo brezplačno vožnjo v šolo in nazaj, naj **takoj** vložijo na nekolkovanem papirju prošnjo na ravnateljstvo šole, ki jo bodo posečali, in naj prošnji priložijo družinski list, na katerega mora davčni urad napisati, če in koliko plačuje družina davkov. Prošnjo, ki naj bo napisana v italijanščini (ker gre na višjo šolsko oblast), podpiše oče in mati ali zakoniti namestnik dijaka. Za vsa pojasnila je tajništvo obeh šol na razpolago vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Nezgoda na delu

Okrog 17.15 včeraj popoldne je prišla po pomoč v bolnišnico v Gorici 22-letna Dilena Itala, ki je imela rano na čelu, katero si je prizadejala pri nezgodi na delu. Zdravniki so ji nudili prvo pomoč. Ozdravela bo v sedmih dneh.

Vozni red vlakov

ODHODI

Proti Trstu: 0.19 (D), 5.48 (A), 6.42 (A), 7.37 (D), 8.02 (A), 9.03 (D), 11.01 (A), 14.02 (A), 15.58 (A) *), 16.40 (A) **), 18.16 (DD), 18.45 (A), 19.58 (A), 21.36 (A), 22.37 (D), 23.15 (DD) ***).

Proti Vidmu: 4.31 (A), 6.24 (A), 6.57 (D), 7.26 (A), 8.01 (D), 10.46 (A), 13 (D), 13.43 (A), 14.38 (DD) ***), 15.41 (A), 17.30 (A), 18.46 (A), 19.57 (D), 20.38 (D), 21.41 (A), 22.41 (A).

Odhod v Novo Gorico: 8.20 (A), 14.04 (A), 20.20 (A).

PRIHODI

Iz Trsta: 4.30 (A), 6.21 (A), 6.55 (D), 7.24 (A), 8 (D), 10.44 (A), 12.59 (D), 13.38 (A), 14.37 (DD) ***), 15.39 (A), 17.27 (A), 18.41 (A), 19.55 (D), 20.37 (D), 21.38 (A), 22.39 (A).

Iz Vidma: 0.18 (D), 5.43 (A), 6.40 (A), 7.35 (D), 7.58 (A), 9.02 (D), 10.59 (A), 13.59 (A), 15.36 (A) *), 16.38 (A) **), 13.15 (DD), 18.43 (A), 19.54 (A), 21.54 (A), 22.25 (D), 23.14 (DD) ****).

Prihod iz Nove Gorice: 9.23 (A), 15.22 (A), 21.25 (A).

A — potniški vlak, D — brzi, DD — ekspresni.

*) Vozi od 31. oktobra 1962 do 14. marca 1963.

**) Vozi od 27. maja do 30. oktobra 1962 in od 15. marca 1963 dalje.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V teku od 16. do 22. septembra t. l. se je rodilo v Gorici 21 otrok, umrlo je 8 ljudi, porok je bilo 11 in oklicev 10.

ROJSTVA: Giuliano Bonato, Manuela Rosin, Emanuele Delpin, Cristina Marizza, Alesandro Bogo, Patrizia Cerni, Madotto Antonella, Roberto Cabrini, Donatella Monegollo, Antonietta Cocolet, Mauro Gallas, Paola Brumat, Mauro Dean, Cinzia Dean, Corrado Sauli, Paola Zema, Maura Clementi, Barbara Rustja, Pierandrea Salvo, Luciano Visintin in Igor Pahor.

UMRLI: bančni vodja 61-letni Giuseppe Macuz; profesorica 53-letna Carolina Peles; upokojenec 66-letni Mario Cecutta; sodni uradnik 57-letni Bruno Boschini; vojak 22-letni Giuseppe La Rocca; gospodinja 65-letna Luigia Buzan vd. Attanasio; gospodinja 55-letna Aalojzija Podgornik in učitelj 41-letni Ettore Tomasetti.

POROKE: Mehanik Giorgio Lucciolo in gospodinja Ida Madon; trgovski zastopnik Luciano Battistel in gospodinja Luciana Guera; bencinar Giancarlo Mrach in tekstilka Elisabetta Samuele; varilec Carlo Faggioli in tekstilka Silva Zucchiatti; mestni stražnik Nestore Ussai in pletilja Giuseppina Pittana; policist Antonio Ferrone in gospodinja Rosa Cervi; uradnik Adriano Pino in gospodinja Alba Cicigoi; uradnik Vincenzo Arbo in bolničarka Bruna Furlan; radijski tehnik Ennio Piezzi in slaščičarka Maria Tarticchio; uradnik Luigi Paoli in učiteljica Claudia Perco; trgovec Mirko Hmeljak in učiteljica Eda Luttman.

OKLICI: mestni stražnik Rodolfo Cernic in predilka Adriana Vidoz; slaščičar Romano Cotič in delavka Daniela Bensa; mehanik Paolo Uršič in gospodinja Nives Mezzorana; učitelj Franc Penko in gospodinja Franka Korečič; šofer Livio Ruccolin in tekstilka Maria Zearo; delavec Fulvio Cristin in gospodinja Adelia Tofful; uradnik Ovidio Zorzin in uradnica Vanda Duca vd. Nicora; električar Sergio Clementi in uradnica Aurora Cantarutti; karabinjer Siro Bragaglia in gospodinja Silvana Paolini, delavec Emilio Viaggi in Adua Romana Nadaia.

Šolske vesti

Na nižji srednji šoli (gimnaziji) in na strokovni šoli v Gorici se novo šolsko leto začne v ponedeljek 1. oktobra Dijaki teh dveh šol naj se do 9.30 zberejo na šolskem dvorišču, od koder jih profesorji popeljejo v cerkev k otvoritveni šolski maši.

Kino

VERDI. Zaprto.
CORSO. 14.30: «Nekaj kar peče» (Qualcosa che scotta), T. Danahue in T. Steves. Cinemascope v barvah.
VITTORIA. 14.45: «Neustrašljivi» (Gl'intrepidi), L. Anguiler in C. Marthell. Ameriški film v barvah.
CENTRALE. 15.00: «Maska in strah» (La maschera e l'incubo), P. Stevens in C. Nevins. Ameriški črnobeli film; mladini pod 14. letom prepovedan.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna URBANI - ALBANESE, na Korzu Italia 189 — tel. 24-43.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 22,4 stopinje ob 15.10 in najnižjo 8 stopinj ob 7. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 60 odstotkov.

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 23. SEPTEMBRA 1962

Radio Trst A

...: Koledar; 8.30: Poslušali boste; 9.00: Kmetijska oddaja; 9.30: Slovenski narodni motivi; 11.30: Oddaja za najmlajše; ...ato Harmonikarja Michele Corino in Franc Scarica; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 14.45: ...inski pevski zbor iz Sežane; ...: Ciganski ansambli; 15.20: Portret v miniaturi: Arturo Mantovani; 15.40: Jam Session; 16.00: ...danski koncert; 17.00: Plesčajanka; 18.00: Tvornica sanj; ...: Operetna fantazija; 19.30: Poslušali boste; 20.00: Sport; 20.30: ... z orkestri; 21.00: Folklora vsega sveta; 21.30: Sodobna simfonična glasba; 22.00: Nedelja v športu; 22.10: Plešite z nami.

Trst

...: Kmetijska oddaja; 11.00: ...dbe za sam orkester; 12.00: ...e; 12.15: Danes na športnih ...ščih.

Koper

...: Prenos RL; 7.15: Jutranja glasba; 8.00: Prenos RL; 8.40: Vesele pesmi; 9.00: Naša reportaža; ...: Zabavni zvoki; 9.45: Poje Lo... Velli; 10.00: Prenos RL; 10.30: ...ne arije; 11.00: Zagrebški ve...m; 11.15: Poje Fausto Cigliano; 11.30: Parada orkestrov; 12.10: ... po željah; 12.37: Zunanjepolitični pregled; 12.50: Glasba po željah (II. del); 13.30: Sosedni ... in ljudje; 14.00: Glasba po ...; 15.15: Vokalni oktet iz Pirana; 15.30: Veliki zabavni orkestri; 16.00: Prenos RL; 19.00: Športna nedelja; 19.10: Glasbena ...ra; 19.30: Prenos RL; 22.15: ... glasba; 22.40: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

...: Vreme na ital. morjih; 8.20: ... pesmi in plesi; 8.30: Kmetijska oddaja; 11.00: Samo za orkester; 11.30: Pojo Mara Del Rio, ... di Capri, itd.; 13.30: Na ... v Hollywoodu; 14.00: Brahms: Sonata za violino in klavir; ...: Nogomet od minute do minute; 17.45: Operna glasba; 18.30: ... glasba; 19.15: Sportni dnevnik; 20.25: Večer v Olympii v Parizu; 21.30: Sestanek petih; 22.15: Na programu Čajkovski.

II. program

8.00: Jutranja glasba; 9.00: Oddaja za ženske; 10.00: Mimo grede zabeleženo; 10.35: Glasba za praznični dan; 12.10: Plošče tedna; 14.00: Nedeljski orkestri; 14.30: Teden aktualnosti v svetu; 15.00: Oddaja za avtomobiliste; 16.00: Glasba in šport; 18.35: Pesmi za Evropo; 21.00: Sportna nedelja; 21.35: Večerna glasba.

III. program

17.05: Graham Greene: «Il capanno degli attrezzi»; 19.00: Scarlattijeva Kantata za sopran in klavičembalo; 19.15: Upodabljajoča umetnost; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revija revij; 20.40: Bachova Suita št. 2; 21.20: Koncert sodobne glasbe; 22.30: Opera Henryja Purcella: «Didone in Enea».

Slovenija

6.00: Zabavne melodije; 6.30: Napotki za turiste; 7.30: Radijski koledar; 8.00: Mladinska radijska igra; 8.40: Noszkowski: Jesenske pesmi; 8.55: Glasbena medigra; 9.05: Zabavna glasba; 9.40: Nekaj partizanskih; 10.00: Se pomnite, tovariši; 10.30: Operna matineja; 11.30: Boža Novak; Spet v šoli; 11.50: Orkester Eddie Barclay; 12.05: Naši poslušalci čestitajo; 13.15: Obvestila; 13.30: Za našo vas; 14.00: Slovenski oktet; 14.15: Naši poslušalci čestitajo; 15.15: Trikrat deset; 15.45: Edvard Grieg; 16.00: Sportna nedelja; 16.20: Melodije za nedeljsko popoldne; 18.00: Radijska igra; 18.40: Zabavna glasba; 17.05: Sportna nedelja; 19.00: Obvestila; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: Vaša melodija; 20.50: Sportna poročila; 21.00: Poslednja leta Mozartovega življenja; 22.15: Zabavni ansambli; 23.05: Zaplešimo v novi teden!

HITRA POPRAVILA TV APARATOV
Radio **TREVISAN**
Trgovina: Trst, Ulica San Nicolò št. 2 — Tel. 24-018
Delavnica: Ulica delle Milizie št. 3 — Tel. 76-276

Ital. televizija

10.15: Kmetijska oddaja; 11.40: Nabožna likovna umetnost; 15.00: Neposreden prenos športnega dogodka; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.45: TV igra «Gospej je dolg čas»; 19.30: Registriran prenos športnega dogodka; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Enodejanka Nicola Manzarija: «Trije dnevi poletja»; 22.15: Vzdušje 20. stoletja: Sueška kriza; 22.45: Sportna nedelja in dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Glasbeni variete; 22.15: Dnevnik; 22.40: Registriran športni dogodek.

Ponedeljek, 24. septembra 1962.

17.30: Program za najmlajše; 18.30: Dnevnik; 18.45: Studio uno; 20.05: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Anketa Uga Zatterina: «Prvo leto življenja»; 21.55: Film «Nosferatu»; 22.20: Dodelitev nagrade Riccione za leto 1962; 23.05: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Juan Ruiz de Alarcon: «Dvomljiva resnica»; 23.25: TV dnevnik.

Jug. televizija

10.30: Veter — film. Zagreb 10.30: Veter — film — Sportno popoldne; 19.30: Velesejemski TV biro. JTV 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.30: Propagandna oddaja; 20.45: Prekleti — franc. igrani film.

Ponedeljek, 24. septembra 1962.

Ljubljana 18.00: Butalska gasilska četa — lutkovna igra. Beograd 19.00: Rezerviran čas. Ljubljana 19.30: TV obzornik. Beograd 19.45: Tedenski športni pregled. JTV 20.00: TV dnevnik. Zagreb 20.30: Ulica Estrapade — francoski film. Ljubljana 22.00: Antika in prevajalsko delo Ant. Sovreta.

Z uspehom se nadaljuje izredna razprodaja zaradi razširitve lokalov, ki jo je odobrila trgovinska zbornica
RADIO ALABARDA
TRST - Drevored XX. septembra 7 - Tel. 93-760

OTVORITVENA INTERNA TEKMA B LIGE

Triestina-Pro Patria danes na občinskem stadionu

Vit potrjen na mestu srednjega napadalca

Triestina se bo jutri prvič predstavila svojemu občinstvu na stadionu pri Sv. Soboti v prvenstvenem srečanju s Pro Patrio. Razumljivo je, da vlada med tržaškimi ljubitelji nogometa za današnji nastop veliko zanimanje, ki se je še povečalo po zelo dobri igri in pozitivnem rezultatu, ki ga je Triestina dosegla v otvoritveni tekmi prvenstva prejšnjo nedeljo v Monzi.

Stavka občinskih uslužbencev je nekoliko ovirala tudi zaključne priprave tržaške enajstorice, ki se ni mogla poslužiti stadiona pri Sv. Soboti in je morala zato zadnje treninge opraviti na stadionu «Prvi maj». Kljub temu pa je bil zadnji trening vsestransko zadovoljiv, saj je pomagal razčistiti edino neznanko, ki je še obstajala glede dokončne sestave enajstorice. To neznanko je predstavljal srednji napadalec Vit, ki se je v Monzi poškodoval. Na zadnjem preizkusnem treningu Vit ni občutil nobenih bolečin in tako se je trener Radio odločil za njegov današnji nastop. Napadalno vrsto bodo tako od desne proti levi sestavljali Santelli, Trevisan, Vit, Secchi, Risos.

V ostalem ne bo v moštvu nobenih sprememb. Toros v vratih, Frigeri in Vitali v ožji obrambi ter Dalio, Merkuza in Sadar v krilski vrsti predstavljajo zanesljivo jamstvo.

Izid srečanja je precej negotov, ne toliko zaradi Triestine, ki bo uživala prednost domačega terena, pač pa zaradi Pro Patrie, ki je v nedeljo z gladko zmago nad Verono pokazala, da je v dobri formi in da misli igrati resno vlogo v letošnjem prvenstvu.

Tekma se bo začela ob 15.30, v predtekmi pa se bosta pomerili dve enajstorici mladincev. Istočasno bo B moštvo Triestine nastopilo v Miljah proti Muggesani. V B moštvu bodo nastopili med drugimi tudi Scala, Ferrara, Pez, Varlien, Porro, Szoke, Mantovani in ostali.

DANES NA IGRIŠČU BORA

II. ženski mednarodni turnir v odbojki

DANES bo na igrišču SZ Bor na stadionu «Prvi maj» II ženski mednarodni turnir v odbojki, ki bo potekal po navedenem sporedu:

9.: Pozdrav nastopajočim
9.10: Bor-Ljubljana
10.: AGI-Casa della Lampada
11.: Bor-Casa della Lampada
12.: AGI-Ljubljana
15.: AGI-Bor
16.: Ljubljana-Casa della Lampa.
17.: Podelitev nagrad

Sledila bo za vse udeležence turnirja zakuska ki jo bodo zaključili s plesno zabavo.

V soboto 29. t. m. bo NOTRANJE NAMIZNOTENISKO PRVENSTVO BORA za ženske ekipe.

Vpisovanje do 24. t. m. pri ZORKU ŠČUKI od 11. do 13. ure. Telefon 39-169.

KOŠARKA

Od včeraj dalje žensko prvenstvo Evrope

MULHOUSE, 22. — Od sobote 22. do srede 26. t. m. bodo izločilna kola ženskega evropskega prvenstva v košarki. Za tekmovanje se je prijavilo 10 reprezentanc, ki so jih z žrebom razdelili v dve skupini. V A skupini bodo Sovjetska zveza, Italija, Jugoslavija, Madžarska in Češkoslovaška, v B pa Romunija, Bolgarija, Poljska, Belgija in Francija. Izločilni turnir bo potekal po sledečem razporedu:

V sobboto 22. ob 15. Poljska-Belgija, ob 16.30 Italija-ČSSR, ob 20.30 Jugoslavija-Madžarska, ob 22. Bolgarija-Francija.

V nedeljo 23. (po istem urniku in vrstnem redu) ČSSR-Jugoslavija, SZ-Italija, Francija-Poljska, Romunija-Bolgarija.

V ponedeljek 24. Jugoslavija-SZ, Madžarska-ČSSR, Belgija-Francija, Poljska-Romunija.

V torek 25. SZ-Madžarska, Romunija-Belgija, Italija-Jugoslavija, Bolgarija-Poljska.

V sredo 26. Belgija-Bolgarija, Madžarska -Italija, Francija-Romunija, ČSSR- SZ.

«AVTOPROMET»
GORICA
Nova Gorica — Tel. 20-44
nudi potnikom in turistom prijeten in hiter prevoz z avtobusom od vznožja Triglava do Jadrana ter vrši tudi vse vrste tovornih služnosti.

"DARWIL"
ŠVICARSKA SUPERMARKA
OBVEŠČA, DA SO V PRODAJI:
novi tipi, poslednji izum moderne tehnike:
ELECTRONIC na električni pogon
SUPERAUTOMATIC s 57 in 88 rubini
EXTRA PLATT LUX 62

Pri ekskluzivnem zastopniku za Trst in Jugoslavijo
U. BAZZANELLA
TRST, Ulica F. Venezian 5, tel. 24197
dobite za trgatev in vino sledeče proizvode:
SCHIRATTI — NEOSOLFIT
STERISOL — DETERSAN
SILOPLAST, ki vam omogočajo umsko, racionalno in popolno pripravo vina.
BORLETTI
šivalni stroji: prodaja tudi do 30 obrokov.
Izredna prodaja rabljenih strojev.
GORILNIKI na nafto
«CEISA»,
«CALORMASTER»
INSTALACIJA toplega zraka
STEDILNIKE, peči in kopalnice, vodne števce: Vse za hišo — Vse na obroke

«UNIVERSALTECNICA» - TRST - Corso Garibaldi, 4 Tel. 41243 in 50486
nudi po izredno ugodnih cenah radio in televizijske aparate, hladilnike, električne in plinske štedilnike, električne in plinske bojlerje za kuhinje in kopalnice, pralne stroje in vse druge elektro-gospodinjske potrebščine.
POLEG IZREDNIH POGOJEV V CENI NUDIMO JUGOSLOVANSKIM KUPCEM BREZPLAČNO DOSTAVITEV NA DOM KJER KOLI V JUGOSLAVIJI
KUPUJTE SAMO PROIZVODE SVETOVNO PRIZNANIH TOVARN, KI VAM JIH NUDI «UNIVERSALTECNICA»

TURIZEM

OBISCITE SVETOVNO ZNANO
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 16 in 17.30
IZREDNI OBISKI PO DOGOVORU Z UPRAVO

PARK HOTEL BLED
Tel. 284, 338. 200 ležišč, restavracija, kavarna s teraso, nočni bar. Velika plesna dvorana «KAZINO». Pred in po sezoni so cene 30 odst. nižje. Priporočamo se za obisk.

HOTEL «ADRIA» ANKARAN
Tel. KOPER 741-12
Nudi gostom prvovrstno hrano ter izbrane pijače. Hotel je odprt skozi vse leto, in se vljudno priporoča.

Hotel PALACE
PORTOROŽ s KAVARNO in RESTAVRACIJO JADRAN nudi razne specialitete in odlična vina. Vsak dan ples v vrtni restavraciji in nočnem baru.

«Hotel Bellevue» se gostom toplo priporoča
Ljubljana - Tel. 33-188 33-173

Hotel «SLON»
LJUBLJANA, Titova ul.
s svojimi obrati se gostom iz Trsta toplo priporoča.

GRAND HOTEL «TOPLICE»
BLED, tel. 222, 223, 224. Odprt skozi vse leto, lastno kopališče s čolni, termalno kopališče. Pred in po sezoni cene znižane.

SAP TURIST SPOROČA
da vzdržuje progo
BLED-LJUBLJANA-TRST
ter prireja izlete in potovanja po domovini in v inozemstvo preko potovalne agencije
«JADRAN TURIST»

Grand hotel "UNION"
LJUBLJANA
nudi vse gostinske usluge po zmernih cenah ter se priporoča za cenjeni obisk

BOHINJ - SLOVENIJA
V poletni in zimski sezoni vam nudijo vse udobje hoteli «ZLATOROG», «POD VOGLOM», «BELLEVUE-JEZERO», Mladinski dom ter gostišča Stara Fužina in «ČRNA PRST». ◆ Kdor si želi oddiha v miru in kdor hoče spoznati svetovno znane prirodne lepote, kdor si želi zimske ali poletne športe vseh vrst, naj pride v Bohinj ◆ Informacije turistično društvo in hoteli

Hotel Central Portorož
tel. 6138.
s svojo edinstveno lego ob morju nudi prijetno letovanje. Prvorazredna kuhinja, istrske specialitete. Dnevno godba in ples

Vodilno turistično podjetje v Sloveniji
Generalna direkcija v Ljubljani, poslovalnice v vseh večjih krajih Slovenije in na obmejnih prehodih ter v Zagrebu, Opatiji, Dubrovniku in Sisku.
Od maja do septembra prirejamo stalne izlete po Jugoslaviji z lastnimi modernimi turističnimi avtobusi.
Menjalnica valute, predprodaja voznih kart za železniški, letalski, pomorski in avtobusni promet, rezervacija hotelskih sob v vsaki poslovalnici.
Zahtevajte programe izletov in ponudbe!
KOMPAS

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje z modernimi tovorno-potniškimi ladjami
redno progo Jadran-Južna Amerika — via Zahodna Afrika (Rijeka Split, Napoli, Genova, Marseille, Casablanca, Dakar, Conakry, Takoradi, Tema, Rio de Janeiro Santos, Montevideo, Buenos Aires)
redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo, Indonezijo, Japonsko ZDA — Zahodna obala, sredozemske luke)
TER NUDI
ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba» Piran, Župančičeva ulica 24, in na naše agente po vsem svetu.
Telegrami: Plovba Piran Telexi: 035—22, 035—23
Telefoni: 72-170 do 72-177

HOTEL «TRIGLAV»
KOPER — telefon 16
Prvorazredna restavracija, sodobno opremljene sobe, terasa, zimski vrt, *nočni bar z vsakodnevnim programom*

HOTEL ESPLANADE ZAGREB Tel. 52222 Telex 02-220
Hotel «A» kategorije z 230 moderno opremljenimi sobami s telefoni, radioaparati in televizijo. Komfortni restavrant, bar, nočni lokal, internacionalni artistični program, dvorane za vsakovrstne konference in svečane sprejeme.

Ko potujete po Sloveniji, pridite v Vipavo, da si ogledate lepote izvira reke Vipave. Ob izviru je **Hotel „VIPAVA"** kjer se boste prijetno okrepčali.

Teden potrošnika

od 24. do 30. septembra 1962

Kupujoč prihranite

Od 24. do 30. septembra izredne cene v modernih Supercoop in v vseh prodajalnah Delavskih zadrug

Pražena kava-družinska mešanica — kg	lir	1.250.—
Pražena kava mešanica «ORO» zavoj 100 g	lir	220.—
Olivno olje — na liter — 1 liter	lir	500.—
Fino pristno oljčno olje vrste «BACOLO» steklenica 1 l (+ steklenica)	lir	650.—
Semensko olje «Winter-Leone» — posoda za 1 l	lir	390.—
Maslo Supercoop kg	lir	880.—
Testenine T. di Nola konf. 2 zavoja po 500 g	lir	160.—
Testenine vrste «0» Marechiaro-T. di Nola zavoj po 2 kg	lir	250.—
Polfin riž vrste «136» v polietilenskih vrečicah po 2 kg	lir	260.—
Sir za ribanje — posebno star kg	lir	900.—
Vino tokaj in kabernet steklenica po 1 l (+ steklenica)	lir	120.—
Jajčna maršala Pellegrino steklenica po 1 l	lir	350.—
Ogrska salama SB — kosi od 300-400 g 1 kg po	lir	1.100.—
«Pince» lastne proizvodnje, vrečka 750 g kos	lir	400.—
IZLETNIŠKI ZAVOJ: 2 zavoja Jambonet 200 g, 1 škatla izvoznega mesa 200 g, 1 patentiran odpirač	lir	480.—
Koruzna moka za polento bramata, bela in rumena vrečke iz celofana po 1 kg	lir	75.—
Ananas v sirupu Summit 425 g	lir	140.—
Juha Salmis — konf. 3 kocke	lir	100.—

DELAVSKE ZADRUGE

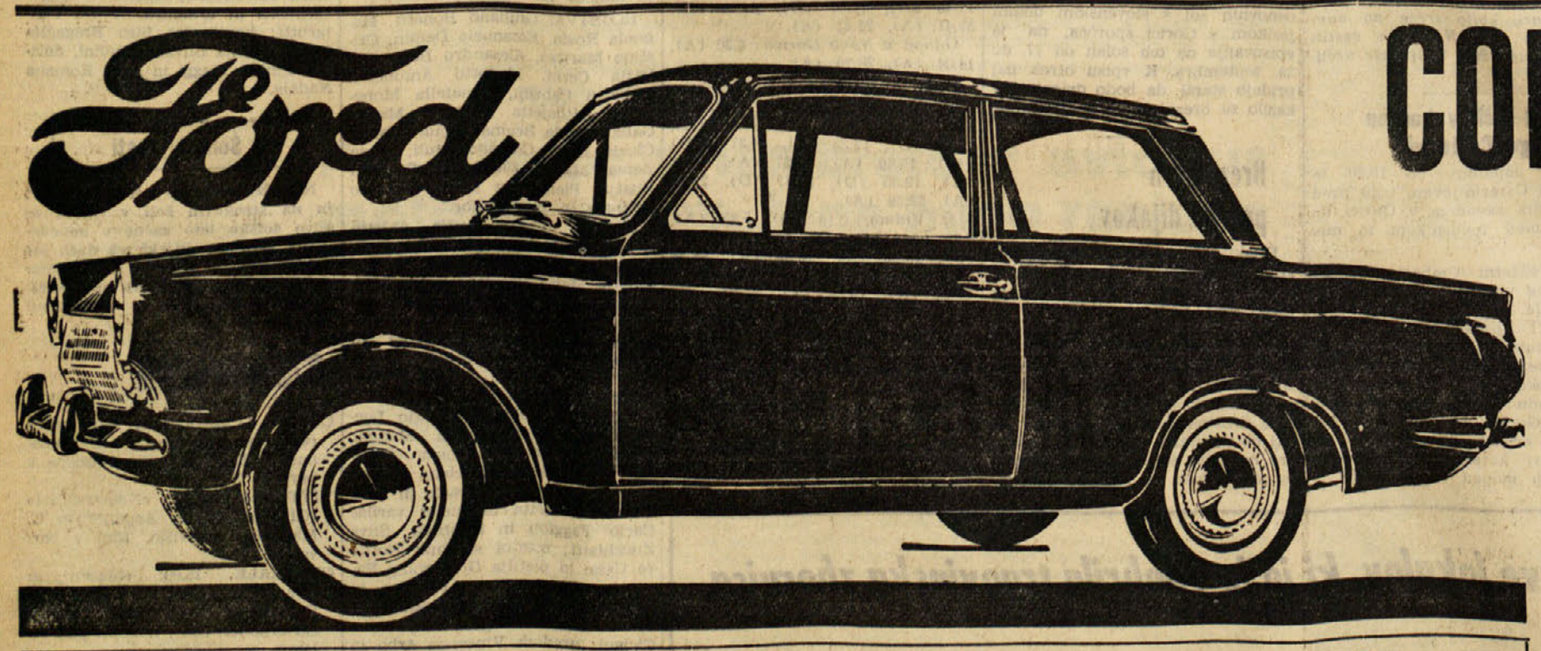

VELIKO ELEGANTNO VOZILO, KI NUDI PROSTOR IN UDOBJE ZA CELO DRUŽINO

CORTINA za samih 1.025.000 lir (po ceniku)
1.200 kcm
5 udobnih prostorov - notranjost skrbno izdelana
Najmanjša uporaba goriva (nad 14,5 km z 1 litrom)
Nad 130 kmh - od 0 do 100 kmh v 25 sekundah
Ogromen prtljažnik (0,59 kub. m)
Štiri sinkronizirane brzine in pogon na nazaj

In poleg teh odličnih lastnosti...
...izredna trdnost FORD, kar pomeni dolgo trajnost in popolno varnost

Ford CORTINA je razstavljena in naprodaj pri
POVERJENEM PREDSTAVNIKU ZA TRST IN GORICO
DR. ING. BRUNO SERGAS
IZLOŽBA — PRODAJA NADOMESTNI DELI — POMOČ - Ul. sv. Frančiška 60 tel. 61-686, 35-958
RAZSTAVNI SALON IN PRODAJA - Ul. G. Gallina 3 tel. 37-508
IZLOŽBA — PRODAJA TRŽIČ - Ul. 4. novembra 8-10 tel. 72-363

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.
Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst